

ПРОГРАМА

ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ ОБЩИНА БРУСАРЦИ

Период на действие 2021-2028 г.

Програма за управление на отпадъците в Община Брусарци – 2021 -2028

Използвани съкращения

БО	Битови отпадъци
ТБО	Твърди битови отпадъци
ГПСОВ	Градска пречиствателна станция за отпадъчни води
ЛПСОВ	Локална пречиствателна станция за отпадъчни води
ОГП	Общ градоустройствен план
ОУП	Общ устройствен план
ДБ	Държавен бюджет
ЕС	Европейски съюз
ЗОП	Закон за обществените поръчки
ЗМДТ	Закон за местните данъци и такси
ЗУО	Закон за управление на отпадъците
ЗООС	Закон за опазване на околната среда
ЗСПЗЗ	Закона за собствеността и ползването на земеделските земи
ИАОС	Изпълнителна агенция по околна среда
ИУМПС	Излезли от употреба моторни превозни средства
МОСВ	Министерство на околната среда и водите
РИОСВ	Регионална инспекция по околна среда и водите
ИАОС	Изпълнителна агенция по околна среда
НСИ	Национален статистически институт
ОА	Общинска администрация
ООп	Организация по оползотворяване
ОПУО	Общинска програма за управление на отпадъците
ПСО	Претоварна станция за отпадъци
ПСОВ	Пречиствателна станция за отпадъчни води
ПУДОС	Предприятие за управление на дейностите по опазване на околната среда
НСМОС	Национална система за мониторинг на околната среда

Програма за управление на отпадъците в Община Брусарци – 2021 -2028

РЗИ	Регионална здравна инспекция
СО	Строителни отпадъци
БрБО	Биоразградими битови отпадъци
ОО	Опасни отпадъци
ОЕЕО	Отпадъци от електрическо и електронно оборудване

Съдържание

1. Обхват на програмата	9
2. Нормативно основание за разработване на програмата, процедури за преценка необходимостта от Екологично оценка и Оценка за съвместимост с предмета и целите за опазване на защитените зони в съответствие с изискванията на ЗООС и ЗБР	12
3. Характеристика на територията на община Брусарци	14
3.1. Географско положение	14
3.2. Природогеографска характеристика	15
3.3. Климат.....	15
3.4. Атмосферен въздух.....	16
3.5. Води.....	16
3.6. Почви.....	16
3.7. Релеф	17
3.8. Икономическо развитие.	18
3.9. Селско и горско стопанство	20
3.10. Защитени територии и зони, флора и фауна	22
3.11. Селищна мрежа и урбанизация.....	27
3.12. Социално-демографска характеристика	31
II. ОСНОВНИ ИЗВОДИ ОТ АНАЛИЗА НА СЪСТОЯНИЕТО И ПРОГНОЗИТЕ ЗА БЪДЕЩО РАЗВИТИЕ В УПРАВЛЕНИЕТО НА ОТПАДЪЦИТЕ	33
2.1. Анализ и оценка на действащото законодателство и програмни документи на община Брусарци в контекста на правата и задълженията на общините по отношение на отпадъците 33	
2.2 Анализ на отпадъците.....	34
2.3. Анализ на инфраструктурата за управление на отпадъци	36
2.4. Анализ на институционалния капацитет в сферата на управлението на отпадъците, с акцент върху контролните функции	37
2.5 Анализ и информация за замърсени в миналото площадки за обезвреждане на отпадъците и осъществени мерки за тяхното възстановяване	38
2.6 Анализ на организационните схеми за управление на отпадъците, планиране, финансиране и определяне на цени и такси за услугите	38

Програма за управление на отпадъците в Община Брусарци – 2021 -2028

2.7 Анализ на информирането на обществеността по въпросите на управление на отпадъците	39
III. SWOT АНАЛИЗ	41
IV. ЦЕЛИ И ПРИОРИТЕТИ	44
1. Стратегически и оперативни цели	44
2. Алтернативи за постигане на целите	45
V. ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ С ПОДПРОГРАМИ И МЕРКИ ЗА ПОСТИГАНЕТО ИМ	47
1. Подпрограма с мерки за предотвратяване образуването на отпадъците;	48
1.1. Въведение и основни положения	48
1.2. Място на предотвратяването на образуване на отпадъци в йерархията за управление на отпадъците	49
1.3. Цели на подпрограмата за предотвратяване образуването на отпадъци	50
1.4. Анализ и описание на съществуващи мерки за предотвратяване на образуването на отпадъци и оценка на възможностите за прилагане на подходящи мерки и предложение за индикатори за мерките	50
2. Подпрограма с мерки за разделно събиране и достигане на целите за подготовка за повторна употреба за рециклиране на битовите отпадъци от текстил, хартия, метали, пластмаса и стъкло;	52
2.1. Въведение и основни положения	52
2.2. Цел на подпрограмата	55
2.3. Анализ и описание на съществуващото състояние и бъдещи мерки	55
3. Подпрограма с мерки за разделно събиране и достигане на целите и изискванията на НПУО за биоразградимите и биоотпадъците;	57
3.1. Въведение и основни положения	57
3.2. Цел на подпрограмата	58
3.3. Анализ и описание на съществуващото състояние и бъдещи мерки	58
4. Подпрограма с мерки за прилагане на изискванията за строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради	60
4.1. Въведение и основни положения	60
4.2. Цел на подпрограмата	62
4.3. Анализ и описание на съществуващото състояние	62
5. Подпрограма за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на масово разпространени отпадъци	64
5.1. Въведение и основни положения	64
5.2. Цел на подпрограмата	67

Програма за управление на отпадъците в Община Брусарци – 2021 -2028

5.3. Анализ и описание на съществуващото състояние	67
6. Подпрограма за информационно осигуряване, запазване и подобряване на административния капацитет на общината по управлението на отпадъци	69
6.1. Въведение и основни положения	69
6.2. Цел на подпрограмата	70
6.3. Анализ и описание на съществуващото състояние	70
7. Подпрограма с мерки за прилагане на разяснителни кампании и информиране на обществеността по въпросите на управление на отпадъците;	72
7.1. Въведение и основни положения	72
7.2. Цел на подпрограмата	73
7.3. Анализ и описание на съществуващото състояние	73
VI. КООРДИНАЦИЯ С ДРУГИ ОБЩИНСКИ И РЕГИОНАЛНИ ПЛАНОВЕ И ПРОГРАМИ;	99
VII. СИСТЕМА ЗА НАБЛЮДЕНИЕ И КОНТРОЛ И ОТЧИТАНЕ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ОБЩИНСКАТА ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ;	102
1. Наблюдение на изпълнението на програмата за управление на отпадъците	102
2. Контрол и отчитане на изпълнението на програмата за управление на отпадъците	104
3. Процедура за актуализация на програмата	106
VIII. ПРИЛОЖЕНИЯ	107
1. Анализ на състоянието на управлението на отпадъците	107
1.1. Анализ и оценка на действащото законодателство и програмни документи	107
1.1.1. Анализ на националната и общинската нормативна рамка	107
1.2. Анализ на отпадъците	117
1.2.1. Анализ на битовите отпадъци	118
1.2.2. Анализ на утайките от ПСОВ	130
1.2.3. Анализ на строителните отпадъци	131
1.2.4. Анализ на производствените отпадъци	133
1.2.5. Анализ на опасните отпадъци	133
1.3. Анализ на инфраструктурата за управление на отпадъци	134
1.3.1. Инфраструктура за битови отпадъци	134
1.3.2. Инфраструктура за отпадъци от строителство и разрушаване	138
1.3.3. Инсталации и съоръжения за третиране на утайките от ГПСОВ	138
1.4. Анализ на институционалния капацитет в сферата на управлението на отпадъците, с акцент върху контролните функции;	139
1.4.1. Функции за управление на отпадъците	139

Програма за управление на отпадъците в Община Брусарци – 2021 -2028

1.4.2. Състояние на човешките ресурси с възложени функции за отпадъци	141
1.5. Анализ и информация за замърсени в миналото площадки за обезвреждане на отпадъците и осъществени мерки за тяхното възстановяване;.....	142
1.6. Анализ на организационните схеми за управление на отпадъците, планиране, финансиране и определяне на цени и такси за услугите;.....	142
1.6.1. Анализ на схемите за управление на отпадъците	142
1.6.2. Икономически инструменти и стимули в сектора на управлението на отпадъците	144
1.7. Анализ на информирането на обществеността по въпросите за управление на отпадъците;	147
1.7.1. Наличие на стратегически подход в информационно-разяснителната политика на общината във връзка с дейностите по управление на отпадъците.....	148
1.7.2. Разяснителни и образователни дейности и привличане на обществеността.....	148
1.7.3. Начини за предоставяне на информация относно общинските услуги в областта на управление на отпадъците.....	149
1.7.4. Анализ на анкетно проучване сред заинтересованите страни.....	149
Резултатите от анкетното проучване са представени по-долу:	150
1.8. Анализ на информационното обезпечаване за отпадъците и дейностите с отпадъци;	154
2. Прогнози.....	156
2.1. Прогноза за населението, нормата на натрупване и прогноза за определяне количествата на образуваните битови отпадъци	156

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Общинската програма за управление на отпадъците е един от най-важните инструменти за прилагане на законодателството за отпадъците на местно ниво. Тя се разработва в съответствие с нормативните изисквания на чл. 52 от Закона за управление на отпадъците (ЗУО), във връзка с чл.15, ал.1, т.3, чл.57 и чл.59 от Закона за опазване на околната среда (ЗООС).

Програмата за управление на отпадъците е секторна програма и е неразделна част от Общинската програма за опазване на околната среда на община Брусарци. Програмата за управление на отпадъците на територията на община Брусарци 2021-2028 г. е разработена за период, който съвпада с действието на Националния план за управление на отпадъците (НПУО 2021-2028 г.) и при необходимост ще бъде актуализирана при неговото окончателно одобрение, при промяна във фактическите или нормативни условия.

Националният план е съобразен с изискванията на Директива 2008/98/ЕО за отпадъците, като са отчетени общите принципи за опазване на околната среда като предпазни мерки и устойчивост, техническа осъществимост и икономическа приложимост, опазване на ресурсите, както и въздействие върху човешкото здраве, икономиката и обществото. Крайният срок на програмата съвпада с периода на програмиране и ползване на европейските структурни и инвестиционни фондове за периода 2021-2028 г.

Приоритет „Отпадъци“ на Оперативна програма „Околна среда“ за периода 2021- 2028 г. е насочен към специфична цел „Насърчаване на прехода към кръгова икономика“ и ще се финансират мерки, чрез които отпадъците ще се подготвят за повторна употреба и поправка, ще се рециклират или генерирането им ще бъде предотвратено, както и дейности, свързани с осведомеността на населението и промяна в нагласите му. Програмата за управление на отпадъците отразява актуалното състояние и планира мерките и дейностите с отпадъците на територията на община Брусарци, в съответствие с действащите нормативни изисквания. Разработването ѝ се базира на наличните данни, резултатите от проведени проучвания на системите за

Програма за управление на отпадъците в Община Брусарци – 2021 -2028

управление на отпадъците в общината, както и на анализ на възможностите за финансиране на планираните дейности. Въз основа на събраните данни са направени експертни предложения и прогнози за развитие на инфраструктурата, системите и практиките за управление на отпадъците в общината.

При разработване на програмата са взети предвид европейското и национално законодателство в областта на управление на отпадъците и Плана за интегрирано развитие на Община Брусарци., отчетено е обстоятелството, че Община Брусарци е член на Регионалното сдружение за управление на отпадъците – Монтана, в което се включват общините – Монтана, Криводол, Бойчиновци, Берковица, Лом, Чипровци, Георги Дамяново, Брусарци, Медковец, Вършец, Якимово, Вълчедръм. Въз основа на това са определени целите и мерките за достигане на целите на програмата за периода 2021-2028 г.

1. Обхват на програмата

Програмата за управление на отпадъците на Община Брусарци обхваща всички дейности, които произтичат като задължение на органите на местното самоуправление и местната администрация и необходимите мерки за изпълнение на задълженията на кмета на общината съгласно Глава втора, раздел III на ЗУО, свързани с управлението на отпадъците, което има за цел да предотврати или намали вредното им въздействие върху човешкото здраве, чрез предотвратяване или намаляване на вредното въздействие от образуването и управлението на отпадъците, както и чрез намаляване на цялостното въздействие от използването на ресурси и чрез повишаване ефективността на това използване.

В обхвата на настоящата Програма попадат дейностите, свързани с формираните на територията на община Брусарци отпадъци, изведени и приоритизирани на база идентифицираните проблеми, които общинското ръководство трябва да реши, за да се постигне екологосъобразното им управление. Програмата разглежда процесите от образуването на отпадъците до тяхното крайно обезвреждане, а именно:

Програма за управление на отпадъците в Община Брусарци – 2021 -2028

- видът на отпадъците и тяхното образуване;
- количества и характеристика на отпадъците;
- начин на събирането и използвани съдове;
- транспортиране и използвана техника;
- рециклиране и оползотворяване;
- обезвреждане на отпадъците.

В обхвата на програмата са включени следните видове отпадъци съгласно чл. 2, ал. 1 от ЗУО :

- битови отпадъци;
- производствени отпадъци;
- строителни отпадъци;
- опасни отпадъци.

Ключов елемент при разработване на програмата е съобразяването и прилагането на следния приоритетен ред (йерархия) при управлението на отпадъците:

- предотвратяване на образуването им;
- подготовка за повторна употреба;
- рециклиране;
- друго оползотворяване, например оползотворяване за получаване на енергия;
- обезвреждане,

като се вземат предвид общите принципи за опазване на околната среда, като предпазни мерки и устойчивост, техническата осъществимост и икономическата приложимост, опазването на ресурсите, както и цялостното въздействие върху околната среда, човешкото здраве, икономиката и обществото.

Разработената програма се основава на следните основни принципи:

Програма за управление на отпадъците в Община Брусарци – 2021 -2028

- “Предотвратяване” - образуването на отпадъци трябва да бъде намалено и избегнато, където това е възможно.
- “Разширена отговорност на производителя” и “замърсителят плаща” – лицата, които образуват или допринасят за образуването на отпадъци, или замърсяват околната среда, или сегашните притежатели на отпадъците, трябва да покрият пълните разходи за третиране на отпадъците и да ги управляват по начин, който гарантира висока степен на защита на околната среда и човешкото здраве.
- “Превантивност” – потенциалните проблеми с отпадъците трябва да бъдат предвиждани и избягвани на възможно най-ранен етап.
- “Близост” и “самодостатъчност” – отпадъците трябва да бъдат обезвреждани възможно най-близко до мястото на тяхното образуване, като отпадъците, генерирани в ЕС, трябва да бъдат третирани в рамките на Съюза.
- „Участие на обществеността“ – съответните заинтересовани страни и органи, както и широката общественост имат възможност да участват в разработването на планове за управление на отпадъците и на програмите за предотвратяване на отпадъците и имат достъп до тях след разработването им.

При разработване на програмата е анализирано подробно съществуващото състояние по управление на отпадъците на територията на общината, на база, на което са идентифицирани проблемите и са формулирани целите.

Представени са всички съответни потоци от отпадъци, тяхното генериране, третиране и транспортиране. Описан е подробно статуса на съществуващата система за управление на отпадъците. Направена е прогноза за бъдещите потоци отпадъци, както и за свързаните с това потребности от нови системи за събиране и инсталации за подготовка за третиране, оползотворяване и депониране. Направено е и описание на общото управление на политиките за отпадъците и конкретните потоци отпадъци, както и илюстрация на спазване на йерархията за управление на отпадъците. Разработени са съответни подпрограми и план за действие, в който са посочени необходимите мерки, отговорните институции и необходимите финансови средства за обезпечаване изпълнението на

Програма за управление на отпадъците в Община Брусарци – 2021 -2028

програмата. Същата е отворен документ, изпълнението на който се отчита, във връзка с планираните мерки и действия и тяхната обезпеченост подлежи на актуализация в процеса на осъществяването ѝ.

Направен е преглед на организацията за управление на отпадъците, препоръки за бъдещата организация, информационното обезпечаване и провеждането на осведомителните кампании и предоставянето на информация. Програмата е оформена и структурирана съгласно методическите указания за разработването ѝ.

2. Нормативно основание за разработване на програмата, процедури за преценка необходимостта от Екологично оценка и Оценка за съвместимост с предмета и целите за опазване на защитените зони в съответствие с изискванията на ЗООС и ЗБР

Нормативно основание за разработване на програмата

Програмата за управление на отпадъците се разработва в съответствие с нормативните изисквания на чл. 52 от Закона за управление на отпадъците (ЗУО), във връзка с чл.15, ал.1, т.3, чл.57 и чл.59 от Закона за опазване на околната среда (ЗООС).

Процес на обществени консултации при разработване на програмата:

Програмата е разработена от външни консултанти съвместно с компетентните служители в Община Брусарци, като е взето предвид и мнението на заинтересованите страни, което е отразено в проведено анкетно проучване на територията на общината. С цел информиране и консултиране със заинтересованите лица, проектът на програмата беше публикуван за запознаване, мнения и препоръки на интернет страницата на общината. Подходът за разработване на програмата е съобразен и с изискването такъв вид документ да е достъпен за разбиране от страна на неспециалисти и на широката общественост и същевременно да предоставя възможност на тесните специалисти да получат по-подробна информация чрез приложения към основния текст на аналитичната част.

Процедури за преценка необходимостта от Екологично оценка и Оценка за съвместимост с предмета и целите за опазване на защитените зони в съответствие с изискванията на ЗООС и ЗБР

Програма за управление на отпадъците в Община Брусарци – 2021 -2028

Законът за опазване на околната среда (ЗООС) и Законът за биологичното разнообразие (ЗБР) регламентират изискванията и последователността на провеждане на процедурите и определят рамката за провеждане на съвместени процедури за екологична оценка и оценка за съвместимост на планове и програми и съответните подзаконови актове - Наредба за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми, Обн. ДВ. бр.57 от 2 Юли 2004 г., посл. изм. и доп. ДВ. бр.67 от 23 Август 2019 г. и Наредбата за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони, приета с ПМС № 201 от 31.08.2007 г. Компетентен орган за процедурите е РИОСВ Монтана.

Преди приемането и от ОбС – Брусарци, програмата следва да премине през процедура за извършване на преценка на необходимостта от екологична оценка и оценка на съвместимост съгласно изискванията на ЗООС и Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми.

Съгласно Решение № МО 53 – ЕО/2022 на РИОСВ – Монтана, е са въведено следното условие:

“Планове, програми, проекти и инвестиционни предложения, произтичащи от ПУО 2021-2028 г. на община Брусарци, попадащи в обхвата на Приложение №1 и №2 на ЗООС или извън тях и попадащи под разпоредбите на чл.31 от ЗБР, могат да бъдат одобрени само след положително решение/становище по ОВОС/ЕО/ОС или решение за преценяване на необходимостта от извършване на ОВОС/ЕО, с което е преценено да не се извършва ОВОС/ЕО и при съобразяване с препоръките в извършените оценки, както и с условията, изискванията и мерките, разписани в решението/становището.”

Програмата е приета с Решение № 51 от Протокол № 7/26.03.2024 г. на Общински съвет – Брусарци и с цел осигуряване на обществен достъп и в съответствие с изискванията на чл. 52, ал. 7 от ЗУО след приемането ѝ програмата е публикувана на интернет страницата на общината.

Програма за управление на отпадъците в Община Брусарци – 2021 -2028

Програмата е отворен документ и може да бъде актуализирана вследствие настъпили промени в приоритетите на общината, в националното законодателството и/или други фактори със стратегическо или местно значение.

3. Характеристика на територията на община Брусарци

3.1. Географско положение

Община Брусарци е една от малките общини по територия в областта – 194.4 км² и само община Медковец (191.1 км²) е по-малка от нея. Граничи с общините Монтана, Лом, Медковец и Ружинци. Географското положение на общината се оценява като благоприятно от гледна точка на възможностите за нейното развитие. То в много голяма степен ще зависи от възможностите за интегриране на община Брусарци със съседните области и общини и създаване на предпоставки за общо използване на ресурси и потенциали за развитие.

Община Брусарци обхваща 10 населени места, от които 1 града и 9 села. В структурата ѝ главно място заема град Брусарци, който изпълнява функции на икономически, транспортен и обслужващ център. Тази роля на гр. Брусарци в миналото и сега, е формирала територия, в която неговото влияние и връзки с населените места, се проявяват доста силно. Тези връзки са най-силни в границите на общината и постепенно намаляват в границите на областта. Принос за това има и транспортно-комуникационната система в тази част на страната, която улеснява достъпа до града и обслужването на населението.

Община Брусарци е разположена в Северозападния район за планиране. Местоположението на общинския център град Брусарци предлага удобен достъп до Видин, Монтана, Лом и София. В града са съсредоточени местната администрация и децентрализирани държавни служби. Това осигурява по-бързо обслужване на бизнеса и по-добър достъп до информационно и проектно обслужване, свързано с европейски програми и фондове.

Брусарци е център на община, в която влизат още 9 населени места:

- Смирненски

- Буковец
- Одровци
- Киселево
- Дъбова махала
- Княжева махала
- Крива бара
- Дондуково
- Василовци

3.2. Природогеографска характеристика

Община Брусарци е разположена в Северозападната част на Република България в западната част на Дунавската хълмиста равнина, по терасите на река Лом и притоците ѝ, при средна надморска височина 175 м..

Землището на община Брусарци е разположено в западната част на Дунавската хълмиста равнина, която е част от Долнодунавската низина, представляваща част от Мизийската плоча. Основните черти на съвременния релеф са се формирали през неогена (43,6 – 16 млн. г.) и кватернера (16 млн. г. – до днес), т. е. продължават да се формират и днес. Това е така нареченият неотектонски етап от развитието на нашите земи, за който са характерни проявите на бавни епейрогенни движения на земната кора, които обхващат големи райони.

3.3. Климат

Община Брусарци е разположена в климатичен пояс с умерено–континентален климат, отличаващ се със студена и сравнително продължителна зима, горещо лято и максимум на валежите през юни. Снежната покривка се задържа в порядъка на 40 – 70 дни в годината, а средната и дебелина е от 10 до 20 см. Средногодишната сума на валежите е 585 мм, разпределена по месеци както следва: Средногодишната температура на въздуха е 11,6оС с изразен минимум през януари/ - 2,1о С/ и максимум през месец юли / 23,4о С/.

3.4. Атмосферен въздух

Средногодишната температура на въздуха е 11,6 оС с изразен минимум през януари (- 2,1 оС) и максимум през месец юли (23,4 оС).

Общината се характеризира с много добри качества на атмосферния въздух. Единствено през отоплителния сезон се наблюдава въздействието на битовите горивни уредби, което не е свързано със съществено замърсяване. С определен дял в замърсяването е и движението на МПС по третокласен път София – Видин, което е сравнително интензивно през територията на общината. Споменатите по-горе фактори обаче не създават предпоставки за по-продължително задържане на вредни замърсители в приземния слой на атмосферата.

3.5. Води

През територията на общината преминават реките Лом и Неченска бара. Река Неченска бара извира от северните склонове на Широка планина в Предбалкана, на 476 м н.в. под името Гюргичка бара. До язовир "Гюргич" тече на север в дълбока и залесена долина. От село Гюргич (община Ружинци) продължава в североизточна посока и преди шосето Монтана-Видин в нея отдясно се влива р. Карачица и се образува същинската река Нечинска бара. Влива се отдясно в река Лом на 77 м н.в. в близост до село Дондуково. Дължината ѝ е 30 км. Площта на водосборният басейн на река Нечинска бара е 222 км², което представлява 17,9% от водосборния басейн на река Лом.

Водните площи на територията на общината са 3 030 дка, разпределени по следния начин:

- реки – 914 дка;
- язовири, водоеми и канали – 1 592 дка;
- блата и мочурища – 214 дка;
- рибарници – 310 дка.

3.6. Почви.

Програма за управление на отпадъците в Община Брусарци – 2021 -2028

Според „Почвено-географско райониране на България” землището на община Брусарци спада към Кулско-Брусарски почвено-географски район на Западната крайдунавска провинция. В Брусарското землище се срещат следните видове почви:

- Оподзолени черноземи;
- Тъмносиви горски;
- Сиви горски почви;
- Алувиално-ливадни;
- Пясъци и чакъли;
- Оврази и дерета със силно и напълно ерозирани почви.

Почвената покривка е представена предимно от излужени черноземи и алувиално-ливадни почви, които са формирани главно върху плиоценски и кватернерни отложения. На отделни места се срещат малки площи тъмносиви, сиви горски и алувиално-ливадни почви.

Равнинният характер на релефа, естественото плодородие на почвата и възможностите за механизизирана обработка са предпоставка за развитието на растениевъдство, главно в отглеждането на зърнено – хлебни, зърнено – фуражни и технически култури, лозя и овощни градини.

Общото състояние на почвите в общината е добро. Наблюдава се частична ерозия в близост до реките и водосборите на околните хълмове при проливни дъждове.

3.7. Релеф

Землището на община Брусарци е разположено в западната част на Дунавската хълмиста равнина, която е част от Долнодунавската низина, представляваща част от Мизийската плоча. Основните черти на съвременния релеф са се формирали през неогена (43,6 – 16 млн. г.) и кватернера (16 млн. г. – до днес), т. е. продължават да се формират и днес. Това е така нареченият неотектонски етап от развитието на нашите земи, за който са характерни проявите на бавни епейрогенни движения на земната кора, които обхващат големи райони.

Днешният релеф на землището на община Брусарци е равнинно-хълмист. Според ландшафтното райониране от 1978 г. землището на община Брусарци попада в Ломско-Осъмската подпровинция на Южно Дунавско-Балканската провинция, която от своя страна влиза в състава на Предпланинската зонална област на Дунавската равнина.

3.8. Икономическо развитие.

Икономиката на община Брусарци не функционира в затворена системата, а като част от общата икономика на страната и най-вече на областта. Местните икономически показатели оказват влияние върху тези на областно и национално ниво и обратното. Това дава възможност, чрез анализ, да се открият силните, местни икономически страни, които имат най-голям дял в общата икономика. Ключовите характеристики, които се проследяват, са свързани с развитието на икономиката и жизнения стандарт на жителите на община Брусарци. От друга страна, общото състояние на икономиката в България оставя своя отпечатък върху местната такава.

Общото макроикономическо развитие на България в последните 10 години беше белязано от световната икономическа и финансова криза и възстановяване от нея, а кризата, причинена от Коронавируса-19, ще доведе до последствия в икономиката минимум в близките две години.

Проследявайки динамиката на БВП по текущи цени, през годините се отчита непрекъснат растеж (с изключение на 2013 г.) в абсолютни стойности. Това, обаче, не е достатъчно за реален ръст на българската икономика. Всъщност е точно обратното, реално БВП все още не е достигнал предкризисните си нива, като само в периода 2012-2013 се наблюдава задържането на неговото реално ниво. През останалите години се отчита устойчив спад вследствие на инфлацията и други процеси.

Размерът на ПЧИ също се задържа на сравнително еднакви стойности, но отчитайки инфлацията и други макроикономически показатели, реално чуждестранните инвестиции намаляват.

Тази линия на развитие, характерна за българската икономика, определя и ограниченията и възможностите за развитие пред община Брусарци.

Програма за управление на отпадъците в Община Брусарци – 2021 -2028

В периода след 2014 г. БВП на човек от населението в област Монтана нараства по-бързо от средното за страната, достигайки 9 033 лв. през 2018 г. или 58% от средното за страната - 15 615 лв. за 2018 г. Въпреки това благосъстоянието на местното население не се подобрява особено, поради недоброто състояние на пазара на труда. Средногодишната брутна заплата от 10 129 лв. през 2018 г. възлиза на 74% от средната за страната, като не се наблюдава процес на застигане.

Изследвайки процесите на областно ниво в периода 2014-2018 година, може да се заключи, че те следват националните тенденции в периода на действия на ОПР на Брусарци за периода 2014-2020 година. Наличните данни за последните години показват положителни тенденции в развитието на нефинансовите предприятия в област Монтана като плавно увеличение на продукцията. Като за 2018 година спрямо 2014 г. увеличението на произведената продукция е с 24,4%, което води и до увеличение на нетните приходи от продажби и е породена и необходимостта от увеличаване надълготрайните материални активи. Броят на предприятията също се увеличава, но с пониски темпове. Броят на заетите лица се запазва през годините с леки увеличения.

В икономическия профил на община Брусарци водещо място заема първичният -аграрен, сектор (селско, горско и рибно стопанство). Селското стопанство традиционно е определяло облика на общинската икономика. Дори и в условията на икономически кризи, аграрният сектор се развива относително стабилно.

Вторичният сектор („Индустрия“) винаги е имал второстепенни функции в икономическото развитие на общината. Преработващата промишленост е профилирана основно в преработване на селскостопански суровини, а останалата част са „микро“ и „малките“ производствени структури, които са основно в сферата на хранителновкусовата промишленост. За общата характеристика на икономиката на общината се анализират някои от общоикономическите показатели, които се използват за подобни цели. Такива са „размер на произведената продукция“, „нетни приходи от продажби“, „брой на предприятията“, „дълготрайни материални активи (ДМА)“ и др.

Третичния сектор („Услуги“) е свързан със степента на развитост на обслужващите функции на общината. Те са твърде ограничени и са ориентирани към задоволяване на

ежедневни и частично на периодични потребности на населението. От отраслите в третичния сектор с по-голяма значимост са търговията и хотелиерството и ресторантьорството.

Към 2018 година работещите предприятия на територията на общината са 69 бр. със общ зает персонал 177 души. Работещите предприятия са предимно в сектора на селското стопанство – 20 бр. и търговията – 25 бр.

3.9. Селско и горско стопанство

Общината е важен селскостопански център в Монтанска област с утвърдени селскостопански традиции и потенциал за ново развитие. В икономиката на община Брусарци основен отрасъл е селското стопанство и най-вече растениевъдството. Основни земеделски култури са царевица, пшеница и слънчоглед.

Селското стопанство в община Брусарци е основен отрасъл и перспектива за развитието на общината. Общината е типичен селскостопански район. През последните години нараства делът на арендаторите, занимаващи се със земеделие. Земеделските територии заемат 78.5 % от общата територия на общината и по този показател тя се подрежда на едно от първите места в областта. Характерно е, че с най-висок дял са частните земеделски стопанства с раздробеност на земята на много собственици.

Обработваемата земя в земеделските територии е с обща площ 151 810 дка, или 99.3 % от земеделските земи. Най-голям дял от обработваемите земи заемат нивите- 83.7 %, трайните насаждения – 3.5 % и ливадите и пасищата – 12.8 %. С най-голям размер са земеделските земи в селата: Василевци, Смирненски и Крива бара, а с най-малък размер е с. Княжева махала.

Таблица 1: Земеделски земи по селища в община Брусарци през 2014 г.

Землища	Земеделска земя - дка				
	Общо	Ниви	Ливади и пасища	Трайни насаждения - овошки	Трайни насаждения - лозя
Общо	151 810	127 144	19408	1 327	3 931
гр.Брусарци	14 815	12 019	2 091	269	436

Програма за управление на отпадъците в Община Брусарци – 2021 -2028

с.Буковец	20 069	15 434	3364	242	1 029
с.Василовци	27 501	25 170	1 978	0	353
с.Дондуково	9 201	7 993	700	347	161
с.Дъбова махала	6 757	5 386	1 142	0	229
с.Киселево	14 583	12 111	2 192	3	278
с.Княжева махала	4 334	3 473	772	0	89
с.Крива бара	23 328	20 439	2 213	38	638
с.Одоровци	5 093	4 000	1 016	16	61
с.Смирненск и	26 129	21 119	3 941	412	657

Източник: Община Брусарци

Сектор животновъзство не е развит, броят на животните се променя често в зависимост от променливата конюнктура на пазара на животински продукти. С най-високи темпове намалява броят на свине, птици и говеда. Наличните пасища и мери са добра възможност за изхранване на животните на открито и са предпоставка за снижаване себестойността на отглежданите животни.

Горските територии на общината се стопанисват от ДГС “Лом”. Видовият състав на горите на територията на община е широколистни гори.

Общата площ на горските територии в община Брусарци е 2 288.1 ха, или 11.8 % от площта на общината. По-големи комплекси гора има по крайречните склонове по поречието на река Лом и притокът ѝ Нечинска бара между селата Киселево, Буковец, Смирненски и Крива бара.

Горският фонд в общината е 2 288,1 ха, разпределени както следва:

- гр.Брусарци - 270,0 ха
- с.Буковец - 519,9 ха
- с.Василовци - 301,0 ха
- с.Дондуково - 1,7 ха
- с.Дъбова махала - 22,7 ха
- с.Киселево - 335,4 ха
- с.Княжева махала - 0 ха
- с.Крива бара - 176,5 ха
- с.Одоровци - 96,3 ха
- с.Смирненски - 564,6 ха

3.10. Защитени територии и зони, флора и фауна

На територията на община Брусарци се намира **Защитена зона BG0000503 „Река Лом“** с предмет и цели на опазване както следва:

ЦЕЛИ:

- Запазване на площта на природните местообитания и местообитанията на видове и техните популации, предмет на опазване в рамките на защитената зона.
- Запазване на естественото състояние на природните местообитания и местообитанията на видове, предмет на опазване в рамките на защитената зона, включително и на естествения за тези местообитания видов състав, характерни видове и условия на средата.
- Възстановяване при необходимост на площта и естественото състояние на приоритетни природни местообитания и местообитания на видове, както и на популации на видовете, предмет на опазване в рамките на защитената зона.

ПРЕДМЕТ:

Природни местообитания:

- Алувиални гори с *Alnus glutinosa* и *Fraxinus excelsior* (Alno-Pandion, Alnion incanae, Salicion albae);
- Равнинни или планински реки с растителност от *Ranunculion fluitantis* и *Callitricho-Batrachion*;
- Низинни сенокосни ливади;
- Панонски гори с *Quercus petraea* и *Carpinus betulus*;
- Балкано-панонски церово-горунови гори;
- Мизийски гори от сребролистна липа;

Бозайници:

- Европейски вълк *Canis lupus*;

Програма за управление на отпадъците в Община Брусарци – 2021 -2028

- Видра *Lutra lutra*;
- Добруджански (среден) хомяк *Mesocricetus newtoni*;
- Дългокрил прилеп *Miniopterus schreibersi*;
- Дългоух нощник *Myotis bechsteini*;
- Дългопръст нощник *Myotis capaccinii*;
- Южен подковонос *Rhinolophus euryale*;
- Лалугер *Spermophilus citellus*;

Земноводни и влечуги:

- Червенокоремна бумка *Bombina bombina*;
- Ивичест смок *Elaphe quatuorlineata*;
- Обикновена блатна костенурка *Emys orbicularis*;
- Шипоопашата костенурка *Testudo hermanni*;
- Добруджански тритон *Triturus dobrogicus*;

Риби:

- Распер *Aspius aspius*,
- Черна (балкаска) мряна *Barbus meridionalis*,
- Обикновен щипок *Cobitis taenia*,
- Балканска кротушка *Cobitis taenia*,
- Балканска кротушка *Gobio kessleri*,
- Ивичест бибан *Gymnocephalus schraetzer*,
- Европейска горчивка *Rhodeus sericeus amarus*,
- Балкански щипок *Sabanejewia aurata*;

Безгръбначни:

- Бисерна мида *Unio crassus*,
- Обикновен сечко *Cerambyx cerdo*,
- Бръмбър рогач *Lucanus cervus*,

Програма за управление на отпадъците в Община Брусарци – 2021 -2028

- Буков сечко *Morimus funereus*,
- Алпийска розалия *Rosalia alpina*,
- Ивичест теодоксус *Theodoxus transversalis*;

На територията на община Брусарци се намира защитена местност „Река Лом“, обявена със Заповед № РД 519/2022 год на Министъра на околната среда и водите.

Целите са както следва:

„Опазване на река Лом и прилежащите ѝ площи и подобряване на хидроморфологичното ѝ състояние и възстановяване на екологичната речна екосистема и поддържане на местообитанията на видове с висока консервационна значимост, като видовете риби: голям щипок (*Cobitiselongata*),

- балкански щипок (*Sabanejewiabalcanica*),
- гулеш (*Barbatulabarbatula*),
- малка кротушка (*Romanogobiouranocopus*),
- балканска кротушка (*Romanogobiokesslerii*),
- горчивка (*Rodeusamarus*),
- черна мряна (*Gobiocf. obtusirostris*) и др.,
- овална речна мида (*Unio crassus*),
- речен рак (*Astacus astacus*) и др.,

като територия и с характерни или забележителни ландшафти, включително такива, които са резултат на хармонично съжителство на човек.”

Местността се намира в землищата на селата Трайково и Сталийска махала (в община Лом), **Василовци, Дондуково, Крива бара, Княжева махала и Дъбова махала (община Брусарци)**, Аспарухово (община Медковец), Динково, Тополовец, Дреновец, Бело поле, Дражинци, Плешивец и Ружинци (община Ружинци), както и в землището на Янъовец (община Димово). Общата площ на защитената местност е близо 3753 декара.

В съответствие със Закона за защитените територии, в границите на ЗМ „Река Лом“ се забранява изграждането на съоръжения, които ще препятстват миграцията на рибите и другите водни организми. Забранено е също строителството на ВЕЦ и дейности, които водят до залпово изпускане на води и рязка промяна на температурата на водата. Влизат в сила и обичайните забрани за търсене и добив на подземни богатства и инертни материали, движение на МПС, миене на селскостопанска техника във водните течения и замърсяване с отпадъци. Недопустимо е провеждане на сечи, увреждането на естествената речна растителност и унищожаването на хидроморфологични елементи като меандри, острови, ръкави, пясъчни и чакълести коси, речни брегове.

Според растително-географското райониране землището на община Брусарци попада във Видински район, Дунавско - равнинен окръг, Илирийска (балканска) провинция, Европейска широколистна горска област.

В Зоогеографско отношение землището на община Брусарци спада към Европейско-Сибирската фаунистична област на страната, където са разпространени около 50-65% средноевропейски и северно европейски животински видове. Най-многобройни са представителите на безгръбначните животни, които в България са около 40 000. По-важните представители на фауната, които обитават землището на община Брусарци и имат пряко или косвено значение за ловно-стопанската дейност са:

- Дива свиня – обитават горските комплекси с непресъхващи водоизточници
- Полски/сив/ заек – обитават предимно разпокъсаните маломерни горски комплекси в периферните им части.
- Вълк – установени са единични животни през есенно-зимния период
- Чакал – обитават повсеместно територията, особено в близост до населените места
- Лисица – все по-често се среща и в населените места поради наличието на пусти дворове
- Белка – повсеместно обитаване, вкл. голям брой в селските дворове и постройки

Програма за управление на отпадъците в Община Брусарци – 2021 -2028

- Яребица и пътпъдък- обитават обширните обработваеми земеделски територии и ливади.

По отношение на общия характер на растителността, територията на община Брусарци попада във флористичния район на Дунавската равнина. Биогеографското райониране на страната поставя територията на община Брусарци в Дунавския биогеографски район. В исторически план обаче, стопанската дейност на човека е редуцирала силно естествената растителна покривка в района и днес естествената дървесно-храстова растителност се е запазила само в част от горските територии и неусвоените за земеделие участъци - основно по долината на р. Лом, Неченска бара и техните притоци. По тесните долинни речни склонове са се запазили малки дървеснохрастови формации от сребролистна липа (*Tilia tomentosa*), обикновен габър (*Carpinus betulus*) и цер (*Quercus cerris*), с подлес основно от смрадлика (*Cotinus coggygia*). На силно овлажнените крайречни терени се развиват и върби (*Salix spp.*), тополи (*Populus spp.*), елши (*Alnus spp.*) и др. водолюбиви растителни видове. Разнообразие във визията на ландшафта, различна от преобладаващото участие на отглежданите земеделски култури в крайречните участъци, дават и обрастванията с хигрофитна и хидрофитна растителност.

За района на община Брусарци са характерни голям брой лечебни растения – треви, храсти и дървесни видове. Това е предпоставка за развитие на билкарството като поминък за част от населението, като контрол върху брането на основа квотите, дадени от РИОСВ – Монтана, се извършва от общината. Чрез определяне на разрешените количества и даване указания за начина на бране и съхраняване на билките, общината цели опазване на находищата от билки. Основно се събират дивисил, еньовче, комунига, къпина, липов цвят, кукуряк, мащерка, синап, бял равнец, татул, трънка, шипка и др. В съответствие със Закона за лечебните растения и правомощията на кмета на общината по прилагането на чл. 50 т. 3 ще бъде разработен раздел „Лечебни растения“ към Общинската програма за опазване на околната среда, която се изготвя в съответствие с чл. 79 от ЗООС.

Площта на горските територии на общината е 2 288,1 ха, или 11,8 % от общата територия. Горските територии изпълняват функции по отношение на: поддържане на

Програма за управление на отпадъците в Община Брусарци – 2021 -2028

биологичното разнообразие на горските екосистеми; производство на дървесни и недървесни горски продукти; защита на почвите, водните ресурси и чистотата на въздуха; осигуряване на социални, образователни, научни, ландшафтни и рекреационни ползи; защита на природното и културното наследство; регулиране на климата.

Община Брусарци се включва към държавно горско стопанство (ДГС) Лом. Релефът на горските територии е равнинно-хълмист. На територията на община Брусарци се намира най-високата точка на горското стопанство - югозападно от с.Одоровци (250 м н.в.) на границата с ДГС „Белоградчик“. Равнинният характер и малките наклони на водните течения не предполагат развитие на ерозионни процеси.

Санитарното състояние на горите в района на стопанството е сравнително добро. Лесоустройственият проект на ДГС осигурява добри предпоставки за стопанисване и ползване на горския фонд, като основните насоки на организация на горското стопанство в общината са съобразени с поставената цел по групи гори и земи съобразно функциите им.

3.11. Селищна мрежа и урбанизация

• **Селищна мрежа.**

Община Брусарци се формира на базата на селищна мрежа състояща се от 10 населени места, от които 1 град и 9 села.

Поради нарастващата безработица, намалената раждаемост, отрицателния естествен и механичен прираст, през последните 15 години се наблюдава намаляване броя на населението във всички населени места от общината.

Населените места от общината са с функционален тип, определен с Единния класификатор на населените места (ЕКНМ) в Република България, както следва:

- гр. Брусарци - IV
- с. Василевци - V
- с. Крива бара - VI
- с. Смирненски - VI

Програма за управление на отпадъците в Община Брусарци – 2021 -2028

- с. Дондуково - VII
- с. Киселево - VII
- с. Буковец - VII
- с. Княжева махала - VIII
- с. Дъбова махала - VIII
- с. Одоровци - VIII

По степен на благоустроеност, селата имат сходни характеристики – всички са електрифицирани и водоснабдени, но в тях липсва канализация.

Като пространствена структура, селищната мрежа е добре развита, балансирана върху цялата територия на общината, но съществува дисбаланс, който се дължи на демографските и функционални характеристики. Възможно е специфично развитие на селищата на основата на локалния потенциал, особено за такива като с. Васильовци и с. Крива бара.

- **Жилищен фонд, домакинства и семейства.**

Данните от текущата демографска статистика показват, че в община Брусарци към 2019 г. населението е 4 200 д., което е с 8,9% по-малко от броя на населението през 2015 г. - 4 608 д. Процесът на намаляване на броя на населението е устойчив и ясно проследим в данните и от последните преброявания.

Във всички населени места числеността на населението бележи спад. Процесът на обезлюдяване, характерен и за страната като цяло, засяга община Брусарци със същите темпове, които са характерни за преобладаващата част от селските общини в страната.

Процесите на обезлюдяване на общината продължават и през последните 5 години (2015-2019 г.). Средногодишният прираст като абсолютен брой е -102 души, а като средногодишен темп е -2,3%. Този темп е по-висок от средния за област Монтана – (-1,5%) и от средния за страната от -0,7% за същия изследван период. Община Брусарци се

Програма за управление на отпадъците в Община Брусарци – 2021 -2028

състои от 10 населени места. С най-голям брой население не е общинският център, а с. Василковци.

Гъстотата на населението на община Брусарци към 31.12.2019 г. е 21,6 души на кв. км, което е 1,5 пъти по-ниско от средното за областта (34,9 души на кв. км.). Средната гъстота на населението за страната е 62,6 души на кв. км, което я прави около 3 пъти по-висока от тази на общината.

По степен на урбанизация, община Брусарци е на предпоследно място в областта с 22,7% градско население (на първо е община Монтана 82,0%) и много по-ниска от средната стойност за страната – 73,1% и средната стойност за областта – 64,3%. Това определя урбанистичната структура на общината като моноцентрична.

Останалата демографска маса 77,3% е разпределена в сравнително равномерна мрежа от села. Икономическият облик на селата е селскостопански, с подчертан самозадоволяващ се производствен характер. Като цяло, в селата липсват възможности за трудова заетост, обезпечаваща жизнената кариера на младите хора.

В община Брусарци жилищните сгради към 31.12.2018 г. са 5 241 на брой, с полезна площ от 291 834 кв. м. По брой на стаите преобладават тристайни и четиристайни жилища – общо 2 412 броя

По отношение на етажността, 100% от фонда е в нискоетажни сгради, с изключение на една многоетажна сграда в гр.Брусарци.

Малко под 100% са частните жилища, при само 0, 4% публична собственост (на общината и на държавата).

По вида на конструкцията най-голям дял от сградите са тухлени.

Основните проблеми, свързани с жилищния фонд в община Брусарци, са сравнително остарелите фасади, стари дограми, лоша изолация или липса на такава, висока енергопропускливост и др. Голяма част от мерките, които се прилагат от фирми и частни лица, не са свързани с повишаване на енергийната ефективност. Като пречки за това, както и за влошаването на жилищния фонд, са липсата на добра осведоменост на гражданите за намаляване на консумацията за енергия, високите цени за обследване и саниране на сградите, неефективните вътрешноградни отоплителни мрежи, употреба на

Програма за управление на отпадъците в Община Брусарци – 2021 -2028

нискоефективни съоръжения и енергоносители, липса на топлоизолация, както и ограниченото използване и внедряване на енергоефективни материали.

Всички жилища в общината са електроснабдени. Електропреносната мрежа с мощност 110 kV се стопанисва от НЕК ЕАД, Предприятие „Мрежи високо напрежение“, Електропреносен район Монтана. Електроенергийната система на община Брусарци се характеризира с добре изградена мрежа и инженерно-технически съоръжения. Всички населени места на територията на община Брусарци са електрифицирани. Основен източник на електроенергия в момента на системата ВН за този район се явява подстанция „Брусарци“. На територията на общината има изградени 47 трафопоста 20/0,4kV, които се поддържат в добро състояние от „ЧЕЗ Разпределение България“ АД.

Дължината на електропроводите средно напрежение 20kV , покриващи площта на общината е 69,2 км, от които:

- Въздушни електропроводи – 67,2 км.;
- Подземни електропроводи – 2 км.;

Дължината на ниско напрежение 0,4 kV е 98,6 км, от които:

- Въздушни електропроводи – 97,6 км.;
- Подземни електропроводи – 1 км.;

Електроразпределителната мрежа в общината е добре развита и оразмерена за поемане на големи натоварвания.

Селищата в община Брусарци се захранват с питейна вода от 12 водоизточника (шахтови и тръбни кладенци) и няколко помпени станции – ПС „Крива бара“, ПС „Смирненски“ и ПС „Г. Белотинци“. Към 2020 г. единствено с. Дъбова махала няма изградено централно водоснабдяване. Степента на покритие с централно водоснабдяване варира от 100% (с. Одоровци), до 82,6% - за с. Киселово. Средният дял на покритие за общината е 97,8% (колкото е и за област Монтана), но по-нисък от средната стойност за страната - 99,1%.

Общата дължина на изградената водопроводна мрежа е 127,6 км., като 25,6 км. От тях са външни водопроводи, а 102 км. - вътрешна водопроводна мрежа. Преобладаващата част от водоснабдителната мрежа на територията на общината е изпълнена с

Програма за управление на отпадъците в Община Брусарци – 2021 -2028

азбестоциментови тръби, които са остарели и амортизирани. Те са основната причина за чести аварии и високи загуби на питейна вода. Друг системен проблем е високата зависимост от сезонните засушавания и силните колебания в дебита на местните водоизточници.

Около една трета от външните водопроводи в гр. Брусарци са подменени с полиетиленови (РЕ) тръби, но в повечето населени места това още не е направено. Средно за общината са обновени само около 16% от външните водопроводи. Вътрешната водопроводна мрежа е с още по-ниска степен на обновяване – средно 8%. Най-значими дялове на обновени водопроводи има в с. Киселово (45%) и гр. Брусарци (13%). Необходимо е по-ускорено обновяване на водопроводната мрежа, за да се намалят прекомерно високите загуби на питейна вода.

Общината се характеризира с висока степен на недоизграденост на канализационната мрежа. Само 2,2% обитавани жилища (46 бр.) са свързани с обществена канализация.

Близко 98% от жилищата се отопляват с твърди горива. Други 2% са на електричество и газ.

3.12. Социално-демографска характеристика

Община Брусарци е една от 11-те общини в област Монтана. С площта си от 194,434 km² заема предпоследното 10-то място сред 11-те общините на областта, което съставлява 5,35% от територията на областта

Данните от текущата демографска статистика показват, че в община Брусарци към 2019 г. населението е 4 200 д., което е с 8,9% по-малко от броя на населението през 2015 г. - 4 608 д. Процесът на намаляване на броя на населението е устойчив и ясно проследим в данните и от последните преброявания.

Във всички населени места числеността на населението бележи спад. Процесът на обезлюдяване, характерен и за страната като цяло, засяга община Брусарци със същите темпове, които са характерни за преобладаващата част от селските общини в страната.

Процесите на обезлюдяване на общината продължават и през последните 5 години (2015-2019 г.). Средногодишният прираст като абсолютен брой е -102 души, а като

Програма за управление на отпадъците в Община Брусарци – 2021 -2028

средногодишен темп е -2,3%. Този темп е по-висок от средния за област Монтана – (-1,5%) и от средния за страната от -0,7% за същия изследван период.

По данни на НСИ, към 31.12.2019 г. община Брусарци заема седмо място по брой на населението в област Монтана. Общият брой на средногодишното население в общината към края на 2019 г. възлиза на 3 908 д. (3% от населението в област Монтана, което е 128 319 д. към 31.12.2019 г.).

По населени места, териториалното разпределение на населението показва, че от общия му брой към 2019 г. в с. Василовци, общинския център – гр. Брусарци и с. Крива бара е съсредоточено 71% от населението. Тази териториална структура не създава сериозни проблеми във възможностите за пълноценното усвояване на потенциалите на територията.

II. ОСНОВНИ ИЗВОДИ ОТ АНАЛИЗА НА СЪСТОЯНИЕТО И ПРОГНОЗИТЕ ЗА БЪДЕЩО РАЗВИТИЕ В УПРАВЛЕНИЕТО НА ОТПАДЪЦИТЕ

2.1. Анализ и оценка на действащото законодателство и програмни документи на община Брусарци в контекста на правата и задълженията на общините по отношение на отпадъците

Нормативната уредба на общината, която детайлизира разпоредбите на Закона за управление на отпадъци (ЗУО), Закона за местното самоуправление и местната администрация (ЗМСМА) и Закона за местните данъци и такси (ЗМДТ) според местната специфика, както и програмните документи са основополагащ инструмент за общинската администрация на община Брусарци за провеждане на политиката в областта на отпадъците. Анализът на посочените документи, одобрени от общинския съвет, водят до следните основни изводи:

- Община Брусарци е предприела действия за разработване на нова програма за управление на отпадъците на общината на основание чл. 52 от ЗУО. Изготвянето на Програма за управление на отпадъците на Община Брусарци се осъществява при спазване на „Методически указания за разработване на общински програми за управление на отпадъците”, утвърдени със заповед РД-211/31 март 2015г. на министъра на околната среда и водите.
- Община Брусарци провежда политика и мерки в областта на управлението на отпадъците на основата на местни нормативни документи, одобрени от общински съвет;
- Наредбата за определянето и администрирането на такси и цени на услугите на територията на община Брусарци е изменена и допълнена Решение № 127 /25.02.2021 г. на ОбС –Брусарци

Програма за управление на отпадъците в Община Брусарци – 2021 -2028

- Действащата Наредба за управление на отпадъците на Община Брусарци (2014г.) Изменена с Решение № 3060/09.03.2021г. на ВАС, София е издадена в съответствие с чл.22, ал.1 от Закона за управление на отпадъците и отразява основните изисквания за управление на отпадъците на територията на общината.
- Наредбите са напълно достъпни на сайта на община Брусарци секция „Общински съвет”, раздел „Наредби”.
- Не е разработена Програма за опазване на околната среда покриваща периода на ПУО. Необходимо е изготвянето ѝ.

2.2 Анализ на отпадъците

В тази част са посочени най-важните констатации и изводи *от направения анализ на отпадъците*:

- Всички населени места са включени в организирана система за сметосъбиране и транспортиране на битовите отпадъци;
- Във всички села са поставени съвременни съдове тип „Бобър“ за събиране на битови отпадъци и кофи тип „Мева“ за събиране на отпадъци;
- Нормата на натрупване на община Брусарци е със сравнително устойчиви стойности през годините и средна стойност – 158 кг./ж./год.) – съгласно предоставено от общината морфологичен анализ При сравнителната съпоставка на данните за нормата на натрупване на отпадъците в общината се забелязва, че тя е с по-ниски стойности от тази на областта и по-ниска от средната за страната;
- Направен е анализ на морфологичен състав на битовите отпадъци, от който могат да се направят следните изводи: най-голяма част от отпадъците са хранителни и градински около 50%. Голяма част от хранителните и градинските отпадъци от своя страна подлежат на компостиране и използване на получения компост; Делът на отпадъците, които могат да се рециклират и ползват повторно (хартия, картон, стъкло, метали, пластмаси) е 24%. Съществува потенциал за осигуряване на необходимите количества отпадъци,

Програма за управление на отпадъците в Община Брусарци – 2021 -2028

обезпечаващи функционирането на бъдеща инсталация за компостиране, която да обхваща няколко общини от РСУО.

- В община Брусарци не е въведена система за разделно събиране на отпадъците от опаковки;
- Не е въведена система за разделно събиране на биоразградими битови отпадъци;

Публикуван е регистър на площадките за предаване на отпадъци от пластмаси, стъкло, хартия и картонна територията на община Брусарци.

- По отношение на масово разпространените отпадъци с изпълнители не са сключени договори за следните видове отпадъци: ИУЕЕО и НУБА;
- На територията на община Брусарци няма действаща ГПСОВ и затова е невъзможно да се направи анализ на отпадъците от утайки от ГПСОВ;
- Няма отчетност за количествата строителни отпадъци. Необходимо е за периодът на действие на програмата да се води точна отчетност за количествата на този вид отпадък. Отпадъците от строителни и строително-ремонтни дейности не се образуват редовно и няма реална информация за количеството и състава на този вид отпадъци. На практика рядко се прилага процедурата, при която строителните фирми се обръщат към общината за посочване на място и условия за депонирането на строителните отпадъци.
- Няма отчетност за количествата зелени отпадъци. Предвид разпоредбите на чл.34, ал.1 от Закона за управление на отпадъците съгласно който „биоотпадъците от поддържане на обществени площи, паркове и градини се събират разделно“ е изчислено общото количество на тези отпадъци за Община Брусарци. При изчислението са спазени указанията за норма на образувани отпадъци съгласно Инструкциите за прилагане на нормативните изисквания, свързани с управлението на биоотпадъците (насоки за прилагане на Наредба за разделно събиране на биоотпадъците, приета с ПМС № 275 от 06.12.2013 г. Обн. ДВ, бр. 107 от 13.12.2013 г.), одобрени с Заповед № РД-687/05.09.2014 г. на Министъра на околната среда и водите. Приетата норма е 3,5

Програма за управление на отпадъците в Община Брусарци – 2021 -2028

кг./м2 /година окосена трева, листа, клони от резитба на дървета и храсти и др., които предвид поддържаните площи резултат в 175 т. годишно. Съществува потенциал за осигуряване на необходимите количества отпадъци, обезпечаващи функционирането на инсталацията за компостиране на зелени и биоразградими отпадъци, която е изградена от РСУО.

- Данните за количествата отпадъци от предприятията на територията на община Брусарци са твърде оскъдни и непълни поради това, че не всички фирми, които са задължени да изготвят годишни отчети, коректно и редовно представят информация в общината;
- Няма централизирана информационна система, която да осигури информация по управлението на отпадъците;

2.3. Анализ на инфраструктурата за управление на отпадъци

В този раздел от анализа са представени основните изводи и препоръки, които са формулирани на основата на **анализа за инфраструктурата за отпадъци на територията на община Брусарци:**

1. През 2005 г. е изградено и пуснато в експлоатация регионалното депо за битови отпадъци в рамките на проект “Реконструкция и модернизация на депо за битови отпадъци” гр. Монтана, което се намира в местността “Неделище”, землището на селата Крапчене и Николово, община Монтана. Проектът е разработен и утвърден през 2000 г. Финансирането е обезпечено по предприсъединителната програма на Европейския съюз ИСПА на обща стойност 8 945 000 евро, като от тях 75% са безвъзмездна помощ, а останалите 25 % е държавна целева субсидия. Съоръжението е разположено на площ - 186 дка., а полезният обем е 3 711 000 м3. То обслужва всички общини от област Монтана и община Криводол, област Враца. Експлоатацията на депото е възложена на община Монтана. Експлоатацията на съоръжението се осъществява в съответствие с условията в

Програма за управление на отпадъците в Община Брусарци – 2021 -2028

Комплексното разрешително. Отпадъците на град Брусарци се депонират на съществуващото депо в град Монтана.

2. На територията на регионално депо Монтана има изградена компостираща инсталация за зелени и/или биоразградими отпадъци;
3. Общината е осигурена с достатъчен брой съдове и е необходимо само да се следи за техният ремонт, в случай на амортизация.
4. На територията на община Брусарци няма съществуващо депо, което подлежи на рекултивация;
5. Не са налични съдове за въвеждане на домашно компостиране, при въвеждането на такава система е необходимо закупуването им.
6. Сметосъбиращ и сметоизвозващ автомобил е само 1 бр. за цялата община.

2.4. Анализ на институционалния капацитет в сферата на управлението на отпадъците, с акцент върху контролните функции

Основни изводи от **анализа на институционалния капацитет в сферата на управлението на отпадъците**, с акцент върху контролните функции, са представени по-долу:

1. Отговорните лица по управлението на дейностите с отпадъците са Общински съвет, Кмет, заместник кмет, Експерт от Дирекция ОТСИПХД.
2. Служителите на общината са обезпечени с нужната материално-техническа и информационна база;
3. За повишаване на професионалния капацитет е препоръчително служителите, ангажирани с дейностите по опазване на околната среда и в частност с управлението на отпадъците, да участват в семинари, работни срещи, обучения и други, организирани от МОСВ, Организации по оползотворяване, Браншови организации, РИОСВ, Регионални сдружения, проекти на администрацията по ОПДУ и други.

2.5 Анализ и информация за замърсени в миналото площадки за обезвреждане на отпадъците и осъществени мерки за тяхното възстановяване

Нерегламентираните сметища са повсеместен проблем в България. На територията на общината все още има нерегламентирани сметища, предимно на пустеещи земи. Около 50% от отпадъците са от земеделието и животновъдството. Община Брусарци наблюдава това нежелателно явление и постоянно насочва ресурси за премахването или силното му ограничаване.

Проблем е и неконтролираното изхвърляне на строителните отпадъци, водещо до формирането на нерегламентирани сметища главно край входно – изходните пътни артерии на населените места и замърсяване на площи в регулационните граници.

Препоръката е да са правят информационни кампании, свързвани с повишаване отговорността на всеки един гражданин с цел предотвратяване на нерегламентираното изхвърляне на отпадъци на община Брусарци.

2.6 Анализ на организационните схеми за управление на отпадъците, планиране, финансиране и определяне на цени и такси за услугите

В тази част са направени основни изводи от извършения *анализ на организационните схеми за управление на отпадъците, планиране, финансиране и определяне на цени и такси за услугите*:

- Средствата, които общината събира от такса битови отпадъци не винаги покриват разходите и се налага използването на средства от субсидията за местни дейности на ДБ;
- С оглед нарастващите отчисления и такса за битови отпадъци е необходимо да се повиши събираемостта на таксата и намерят начини за намаляване на разходите. В

Програма за управление на отпадъците в Община Брусарци – 2021 -2028

тази връзка е целесъобразно да се проучат и използват възможностите по европейски и други публични средства за финансиране на разходите за управление на отпадъците;

- Други мерки при недостиг на приходите, като завишаване на таксата битови отпадъци въз основа на завишаване размера на отчисленията, завишаване на разходите на извършваната услуга по събиране и транспортиране на отпадъци не се препоръчват с оглед на поносимостта за плащане на услугата от местното население и на база на проведеното анкетно проучване.
- На територията на общината не функционира организация по отношение на разделното събиране на видовете отпадъци.
- Прилагането на принципа „замърсителят плаща“ среща трудности по отношение услугите, свързани с битовите отпадъци поради технически проблеми, свързани с измерване на точното количество изхвърлени битови отпадъци, особено от домакинствата.
- За прилагане на принципа „Разширена отговорност на производителя“ на територията на общината следва да бъдат сключени договори за сътрудничество с фирма, притежаваща разрешение за дейност с отпадъци по ЗУО за следните групи масово разпространени отпадъци (МРО) - Отпадъци от опаковки, Негодни за употреба батерии и акумулатори (НУБА), отпадъчни масла и отпадъчни нефтопродукти, за излязло от употреба електрическо и електронно оборудване (ИУЕЕО) и излезли от употреба моторни превозни средства (ИУМПС), за оползотворяване на излезли от употреба гуми (ИУГ).

2.7 Анализ на информирането на обществеността по въпросите на управление на отпадъците

Обобщени изводи от *анализа на информирането на обществеността по въпросите на управление на отпадъците* са представени по-долу:

Програма за управление на отпадъците в Община Брусарци – 2021 -2028

За информиране на обществеността Общинска администрация - Брусарци използва предимно поставянето на съобщения, обяви, организирането на срещи с представители на местни предприятия, арендатори, търговски фирми и домоуправители, както и публикуването на информация на интернет страницата на общината;

- В Общината са налични стратегически документи, в които да са указани и/или включени мерки за водене на информационно-разяснителна политика;
- Направено е анкетно проучване сред местните заинтересовани страни, което е основа за изграждането на програма за УО в съответствие с местните нужди.
- Препоръчително е Община Брусарци да заложи повече мерки за провеждане на образователни кампании в училищата, детските градини и други целеви групи.

2.8 Анализ на информационното обезпечаване за отпадъците и дейностите с отпадъци

Резултатите от *анализа на информационното обезпечаване за отпадъците и дейностите с отпадъци* показват, че:

- Събираната информация в Община Брусарци по отношение на сключения договор с изпълнител за извършване на дейности по събиране и транспортиране на битовите отпадъци е достатъчна, пълна и надеждна. Въз основа на предоставените данни могат да се подготвят различни справки, отчети, програми, стратегии и др.;
- Основен проблем е събирането на информация за останалите видове отпадъци, които се генерират на територията на Общината;
- Необходимо е в Общината да се създадат ясни правила за събиране на информация за образуваните отпадъци.
- В община Брусарци липсва система за набиране на качествена информация за управление на отпадъците чрез организиран мониторинг на процесите. Открояването на проблемите пред заинтересованите лица, както и набирането на предложения и коментари, не се извършва чрез изградена система - например с ежегодни социологически проучвания.

Програма за управление на отпадъците в Община Брусарци – 2021 -2028

- Необходимо е общината да разработи база-данни и да приеме вътрешни правила за относно задълженията на структурните звена за събиране, обработка и предоставяне на информация в базата-данни за отпадъците, както и сроковете съобразно специфичните нормативни и оперативни изисквания.

Прогнози:

1. Населението на община Брусарци ще намалее.
2. Нормата на натрупване на отпадъци е под определената средна стойност за този тип населени места.
3. Прогнозираното количество генерирани битови отпадъци намалява, в съответствие с прогнозата за населението;
4. Въвеждането на системата за домашно компостиране и системата за компостиране чрез инсталация до 2028 г. ще допринесе за предотвратяване на депонираните количества хранителни и градински отпадъци;

III. SWOT АНАЛИЗ

За определяне целите на Програмата за управление на отпадъците на територията на община Брусарци е направен анализ на силните и слабите страни на съществуващите условия за управление на отпадъците.

SWOT анализът изхожда от идеята за разделянето на Общината от средата, в която тя функционира. Общината се разглежда откъм нейните „силни страни“ и „слаби страни“ по отношение политиката за управление на отпадъците. Средата, в която функционира Общината, се диференцира на „възможности“ и „заплахи“.

Силните страни представляват ресурс, умение или друго преимущество, което притежава Общината в сферата на отпадъците. Силната страна е отличителна компетенция, която дава сравнително предимство.

Програма за управление на отпадъците в Община Брусарци – 2021 -2028

Слабите страни представляват ограниченията или недостигът на ресурси, умения и способности, които сериозно възпрепятстват Общината към постигане целите по управление на отпадъците, заложи в нормативната рамка.

Възможностите представляват най-благоприятните елементи на външната среда. Това са благоприятни външни фактори, от които Общината се възползва или би могла да се възползва.

Заплахите са най-неблагоприятните сегменти на външната среда. Те поставят най-големи бариери пред настоящото или бъдещото състояние по отношение управлението на отпадъците.

Силни страни	Слаби страни
• Въведено организирано сметосъбиране и сметоизвозване на битовите отпадъци за всички населени места в общината; • Въведено разделно събиране на отпадъците от опаковки: хартия, картон, пластмаса, метали и стъкло; • Разработена Програма за управление на отпадъците до 2028 г.; • Изготвени сезонни доклади за морфологичния състав на отпадъците в общината за 2016; • Ниска норма на натрупване на отпадъците; • Осигурени услуги по управление на битовите отпадъци – сметосъбиране и сметоизвозване, обезвреждане; • Изградени регионално депо Монтана за неопасни отпадъци съобразно съвременните екологични изисквания; • Осигуреност с транспортни средства и съдове за събиране на битови отпадъци, включително разделно събрани;	• Липсва статистика за количеството на инертните отпадъци) ; • Липса на информационна общинска система за мониторинг и контрол на дейностите по управление на отпадъците; • Недостатъчен капацитет за управление на отпадъците във връзка с нарасналите изисквания за управление на отпадъците на местно ниво. • .Ниска социална поносимост към увеличаване на таксите за отпадъци • Не се извършва предварително третиране на битовите отпадъците; • Не е въведено разделно събиране на масово разпространени отпадъци; • Не е въведена система за разделно събиране на биоразградими отпадъци и домашно компостиране; • Липса на транспортни средства и съдове за домашно компостиране и съхранение на биоотпадъци;

Програма за управление на отпадъците в Община Брусарци – 2021 -2028

• Разработена местна нормативна рамка на действащото законодателство в сферата на отпадъците; • Силен интерес от населението към екологичните проблеми и нарушаване на приетите нормативни разпоредби във връзка с отпадъците; • Наличие на предпоставки, които позволяват участието на обществеността при вземането на решения, свързани с управлението на отпадъците – процедури по ОВОС, публични обсъждания, предоставяне на информация;	
Възможности	Заплахи
• Използване на оперативните програми за подобряване качеството на управление на отпадъците; • Въвеждане на система за разделно събиране на биоразградими отпадъци; - Въвеждане на система за домашно компостиране на градинските и хранителни отпадъци; • Позитивна прогноза за достигане целите за региона при използване на компостиращата инсталация; • Промяна на обществените нагласи в посока екологосъобразно и ефективно управление на отпадъците; • Подобряване на административния капацитет в сферата на отпадъците; • Въвеждане на система за масово разпространени отпадъци; • Въвеждане на общинска	• Намаляваща държавна подкрепа към местната власт за изпълнение на законовите задължения в сферата на управление на отпадъците. • Ниска покупателна способност на домакинствата и трудност на нискодоходните групи да отделят допълнителни средства за услуги и дейности, свързани с управление на отпадъците; • Значително увеличение на разходите за управление на битови отпадъци и необходимост от повишаване на такса битови отпадъци за населението във връзка с неспазване на регионалните цели за отпадъци; • Изхвърляне на отпадъци от населението на нерегламентирани сметища;

информационна система за мониторинг и контрол на отпадъците; • Изграждане на единна интегрирана информационна система в общината за управление на отпадъците на национално ниво; • Подобряване на информационната политика в общината в областта на управление на отпадъците; • Засилване на контрола върху граждани и юридически лица на територията на общината за спазване на нормативните изисквания; • Въвеждане на „електронна община” • Осигуряване „зелен“ телефон за жителите.	
--	--

IV. ЦЕЛИ И ПРИОРИТЕТИ

1. Стратегически и оперативни цели

Генералната цел на Програмата за управление на отпадъците на територията на община Брусарци е:

Изграждане на ефективна и устойчива система за управление на отпадъците в община Брусарци, предлагаща достъпни и качествени услуги, в съответствие с екологичното законодателство за ограничаване на вредното въздействие на отпадъци върху околната среда и човешкото здраве.

Общинската програма се разработва в съответствие със структурата, целите и предвижданията на Националния план за управление на отпадъците (НПУО), съобразена е с Европейската стратегия за устойчиво развитие и подхода „нулеви „отпадъци“ и включва следните стратегически цели:

Стратегическа цел 1: Намаляване на вредното въздействие на отпадъците, чрез предотвратяване на образуването им и насърчаване на повторното им използване.

Програма за управление на отпадъците в Община Брусарци – 2021 -2028

Стратегическа цел 2: Нарастване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци.

Стратегическа цел 3: Ефективно управление на отпадъците, гарантиращо чиста и безопасна околна среда.

Стратегическа цел 4: Включване на обществеността в управлението на отпадъците.

В съответствие с изискванията на ЗУО целите на общинската програма за управление на отпадъците са взаимствани от Националния план за управление на отпадъците.

Принципите за определяне на стратегическите цели са следните:

- Релевантност;
- Реалистичност на подхода;
- Мотивираност;
- Прозрачност;
- Ангажираност;
- Хармонизираност.

За всяка от стратегическите цели са разработени оперативни (подпрограми) цели, които са пряко съотнесими към съответната стратегическа цел, т.е. допринасят за нейното постигане. За разлика от стратегическите цели, подпрограмите могат да бъдат краткосрочни и средносрочни

2. Алтернативи за постигане на целите

Предвижданията на настоящата програма относно постигането на целите са да бъдат изпълнявани чрез подпрограми. Подпрограмите имат за цел да подпомогнат изпълнението на стратегическите цели чрез предлагане на мерки и подходи за постигането им, което да улесни администрацията. Предвидено е за всяка конкретна цел да бъдат изпълнявани следните подпрограми:

Таблица 2 Стратегически цели и подпрограми

Програма за управление на отпадъците в Община Брусарци – 2021 -2028

Стратегически цели	Подпрограми
Цел 1: Намаляване на вредното въздействие на отпадъците, чрез предотвратяване на образуването им и насърчаване на повторното им използване.	ПОДПРОГРАМА за предотвратяване образуването на отпадъци
Цел 2: Нарастване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци.	ПОДПРОГРАМА за достигане на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци от хартия, метали, пластмаса и стъкло
	ПОДПРОГРАМА за разделно събиране и постигане на целите за биоразградимите битови отпадъци в т.ч. за биоотпадъците
	ПОДПРОГРАМА за изпълнение на изискванията и целите за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци
	ПОДПРОГРАМА за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на масово разпространени отпадъци
	ПОДПРОГРАМА за достигане на целите за подобряване на йерархията на управление на другите потоци отпадъци и намаляване на риска за околната среда от депата за битови отпадъци
Цел 3: Ефективно управление на отпадъците, гарантиращо чиста и безопасна околна среда.	ПОДПРОГРАМА за информационно осигуряване, запазване и подобряване на административния капацитет на общината по управление на отпадъците
Цел 4: Включване на обществеността в	ПОДПРОГРАМА за прилагане на

управлението на отпадъците.	разяснителни кампании и информиране на обществеността по въпросите на управление на отпадъците
-----------------------------	--

V. ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ С ПОДПРОГРАМИ И МЕРКИ ЗА ПОСТИГАНЕТО ИМ

Планът за действие с подпрограмите включва описание на дейностите и необходимите мероприятия за изпълнение на националното законодателство на местно ниво, както и краткосрочни и дългосрочни мерки и инвестиции, които Общината следва предприеме за правилното изграждане и управление на политиката, свързана с отпадъците.

Подпрограмите са съобразени с приоритетните цели заложи в програмата, като включват всички свързани с изпълнението им разходи, мероприятия и дейности, както и отговорните лица за изпълнението им.

Включените мерки и дейности са възможно най-обобщителни с цел да обхванат всички съпътстващи мероприятия, които следва да извърши Общината до приключването на периода на действие на програмата.

Мерките, могат да се групират и като инвестиционни мерки и неинвестиционни мерки, или т. нар. "меки" мерки. Подпрограмите съдържат както инвестиционни мерки, така и неинвестиционни мерки.

Инвестиционните мерки в Програмата на Община Брусарци се отнасят до:

– изграждането на инфраструктура в т.ч.:

- закупуване на съдове и транспортни средства за разделно събиране и транспортиране на биоотпадъци и др.

Неинвестиционните мерки включват дейности, в т.ч.: промени в местната нормативна уредба, регламентираща управлението на отпадъците; развитие на административен капацитет; участие на служители на общината в обучения; информационни кампании; поддържане на база-данни. Там където е необходимо, са предвидени средства за

Програма за управление на отпадъците в Община Брусарци – 2021 -2028

финансиране на мерките въз основа на експертна оценка, а за други се счита че разходите ще бъдат поети от общинския бюджет.

При реализация на мерките и дейностите от плана за действие следва да се вземат предвид условията на Решение № МО 53 – ЕО/2022 на РИОСВ – Монтана а именно:

“Планове, програми, проекти и инвестиционни предложения, произтичащи от ПУО 2021-2028 г. на община Брусарци, попадащи в обхвата на Приложение №1 и №2 на ЗООС или извън тях и попадащи под разпоредбите на чл.31 от ЗБР, могат да бъдат одобрени само след положително решение/становище по ОВОС/ЕО/ОС или решение за преценяване на необходимостта от извършване на ОВОС/ЕО, с което е преценено да не се извършва ОВОС/ЕО и при съобразяване с препоръките в извършените оценки, както и с условията, изискванията и мерките, разписани в решението/становището.”

В подпрограмите и планове към тях са включени и обобщени различните законодателни задължения на местната власт, както и конкретните предложения за тяхното изпълнение.

Конкретизирането на сроковете в планове цели улесняване на местната администрация при изготвянето на годишните мерки, планове, финансови разчети и други дейности във връзка с управлението на отпадъците.

Съобразно принципите и политиките на Община Брусарци, подпрограмите и планове за действие могат да бъдат допълнени и/или променени от органът, който приема програмата, при смяна на възгледите и приоритетните цели за изграждане на политиката за управление на отпадъците в Общината и при смяна на законодателната рамка, която ги определя.

1. Подпрограма с мерки за предотвратяване образуването на отпадъците;

1.1. Въведение и основни положения

Европейското и националното законодателство по управление на отпадъците (Директива 75/442/ЕЕС и ЗУО) поставят като първи приоритет предприемането на мерки

Програма за управление на отпадъците в Община Брусарци – 2021 -2028

за предотвратяване и намаляване на образуването на отпадъците, които да водят до намаляване на количеството на образуваните отпадъци и намаляване на вредното въздействие върху околната среда и човешкото здраве.

Рамковата директива за отпадъците задължава страните членки да разработят програми за предотвратяване на образуването на отпадъци.

Целта на тази подпрограма е насърчаване на населението, фирмите и институциите от страна на Общината към различни мерки и методи, които да доведат до предотвратяване образуването на отпадъците, т.е. предприемане на конкретни действия, от които би могло да се намали образуването на отпадъците, там където е възможно.

Мярката е необходима поради все по-голямото нарастване на образуването на отпадъците, както на национално, така и на световно ниво. Образуването на отпадъци е все по-голям нарастващ проблем, който оказва значително негативно влияние към околната среда и към здравословното състояние на хората, за който следва да се предприемат конкретни мерки за ограничаването му.

Предотвратяването на образуването на отпадъците цели да допринесе за намаляване на негативното влияние върху компонентите на околната среда, върху които влияе депонираният отпадък, чрез отделянето на газове и инфилтрат при протичащите процеси на гниене, както и върху намаляване използването на природни ресурси, неминуемо свързани с третирането и обезвреждането на отпадъци.

Като цяло тази цел се изпълнява на национално ниво, тъй като тези мерки основно са насочени към производителите на продукти, след употребата на които се образуват масово разпространени отпадъци.

Въпреки това мерките на местно ниво също са с голямо значение за постигане на изпълнението им.

1.2. Място на предотвратяването на образуване на отпадъци в йерархията за управление на отпадъците

Според ЗУО "**отпадък**" е всяко вещество или предмет, от който притежателят се освобождава или възнамерява да се освободи, или е длъжен да се освободи. Съгласно Директива 2008/98/ЕО под **предотвратяване на образуването на отпадъци** трябва да се

Програма за управление на отпадъците в Община Брусарци – 2021 -2028

разбира: "Мерките, взети преди веществото, материалът или продуктът да стане отпадък, с което се намалява:

- *количеството отпадъци, включително чрез повторната употреба на продуктите или удължаването на жизнения им цикъл;*
- *вредното въздействие от образуваните отпадъци върху околната среда и човешкото здраве;*
- *съдържанието на вредни вещества в материалите и продуктите".*

Предотвратяването на образуването на отпадъци има най-висок приоритет в йерархията на управление на отпадъците. Най-общо, предотвратяване на образуването на отпадъци означава да не възникват отпадъци, тъй като веднъж възникнал, отпадъкът не изчезва, а само се променя като вещество чрез депонирането, изгарянето, рециклирането.

1.3. Цели на подпрограмата за предотвратяване образуването на отпадъци

Стратегическа цел: Намаляване на вредното действие на отпадъците, чрез предотвратяване образуването им.

Оперативни цели:

- Намаляване на количеството на отпадъци;
- Намаляване на вредното въздействие на отпадъците.

1.4. Анализ и описание на съществуващи мерки за предотвратяване на образуването на отпадъци и оценка на възможностите за прилагане на подходящи мерки и предложение за индикатори за мерките

На този етап в общината Брусарци не са приложени конкретни мерки за намаляване на количеството на отпадъци и предотвратяване образуването на отпадъци.

Изискването за определяне на мерки и дейности за предотвратяване образуването на отпадъци за пръв път се поставя в приетият Закон за управление на отпадъците, чиито текст пък е транспониран в българското законодателство от европейските директиви.

Програма за управление на отпадъците в Община Брусарци – 2021 -2028

Както по-горе е споменато мерките и дейностите по предотвратяване образуването на отпадъци са трудно изпълними на местно ниво, поради факта, че Общините нямат правомощия за ограничаване на производители на масово разпространени отпадъци, които са с основен принос към увеличаване количествата на отпадъците, но от своя страна могат да се въведат мерки на местно ниво, които също да окажат влияние върху предотвратяване образуването на отпадъци.

Приложими мерки, които Общината може да приеме **за предотвратяване и намаляване образуването на отпадъци** на територията си са:

- Насърчаване на населението към използването на опаковки - торбички, чашки и др., предназначени за многократна употреба;
- Стимулиране на търговски магазини, предлагащи торбички за многократна употреба, чрез намаляване на ТБО;
- Насърчаване на домашното компостиране;
- Информационни кампании насочени към населението;
- Зелени обществени поръчки¹;
- Провеждане на местна политика за разширена отговорност на производителя;

Сключване на договор с лице, притежаващо разрешителен документ за дейност с отпадъци за използване на площадка на територията на общината за безвъзмездно предаване на разделно събрани отпадъци от домакинствата. Приложими мерки, които Общината може да приеме **за предотвратяване и намаляване на риска от стари замърсявания с отпадъци са:**

- Недопускане на локални замърсявания чрез осъществяване на периодичен контрол в населените места;
- Идентифициране на всички стари замърсявания на територията на общината;

¹ процедури, чрез които публичните органи се стремят да получат продукти, услуги и строителни работи с намалено въздействие върху околната среда през целия им жизнен цикъл, вместо продукти, услуги и строителни работи със същата основна функция, които иначе биха били предоставяни

Програма за управление на отпадъците в Община Брусарци – 2021 -2028

- Набелязване и мониторинг на райони и/или участъци, които крият риск от замърсяване с отпадъци;
- Изготвяне на план за действие, включващ всички засегнати места от стари замърсявания, определяне на финансов ресурс и техника за отстраняване на замърсяванията, финансиране на дейностите по почистване, определяне на длъжностни лица за извършване на контрол, определяне на етапи и срокове на изпълнение;
- Повишаване качеството на услугите, свързани с управлението на отпадъците.

Подробните мерки за изпълнение на подпрограмата са посочени в **Таблица 3 План за действие на община Брусарци за управление на отпадъците.**

2. Подпрограма с мерки за разделно събиране и достигане на целите за подготовка за повторна употреба за рециклиране на битовите отпадъци от текстил, хартия, метали, пластмаса и стъкло;

2.1. Въведение и основни положения

Увеличаването на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци води до минимизиране на количествата на рециклируемите отпадъци в общия поток на отпадъците, постъпващи на депо.

Формулирането на количествени цели за рециклиране и оползотворяване, засягащи определени приоритетни потоци отпадъци е практическа мярка за налагане на рециклирането/оползотворяването.

Въвеждането на разделно събиране, при източника на генериране на отпадъци, ще доведе до увеличаване количествата на събираните фракции. Прилагането на схеми за разделно събиране от една страна ще бъде организирано на база на принципа „отговорност на производителите”, като задължение на производителите и вносителите на стоки, след крайната употреба, на които се образуват масово разпространени отпадъци, и плащащи продуктови такси на фирми по оползотворяване. От друга страна стои като задължение на общините да организират системи за разделно събиране на отпадъците.

Програма за управление на отпадъците в Община Брусарци – 2021 -2028

Приоритет ще има въвеждането на схеми за разделно събиране и рециклиране за следните групи отпадъци:

- отпадъци от опаковки и други битови отпадъци, подходящи за рециклиране (отпадъци от хартии и картони, пластмаси, метали и др.);
- отпадъци от офиси, административни сгради и учреждения;
- биоразградими отпадъци от домакинствата, заведенията за обществено хранене и от поддръжка на обществени зелени площи;
- едрогабаритни отпадъци;
- отпадъци от строителство и разрушаване на сгради;
- негодни за употреба автомобилни гуми;
- излезли от употреба моторни превозни средства;
- масово разпространени опасни отпадъци, като отработени масла и отпадъчни нефтопродукти, негодни за употреба батерии и акумулатори, луминесцентни лампи и др.

Целите по чл. 31, ал. 1, т. 1 от ЗУО, определени в НПУО 2014-2020 г. предвиждаха до 1 януари 2020 г. най-малко 50 на сто от общото тегло на отпадъците от хартия и картон, метал, пластмаса и стъкло да бъде включено в подготовка за повторна употреба и рециклиране на отпадъчни материали. Целта се оказа амбициозна и малко общини успяха да я достигнат в рамките на програмния период. Новата европейска цел за пластмасовите отпадъци е минимум 50% от количеството на отпадъчните пластмасови опаковки да се рециклира до 2025 г.

Общите количества на отпадъците от хартия, картон, метал, пластмаса и стъкло и съответните цели за рециклиране са изчислени поотделно за всеки регион за управление на отпадъците и общо за страната

Изпълнението на целите за рециклиране ще бъде осъществено чрез:

Програма за управление на отпадъците в Община Брусарци – 2021 -2028

- Количества, събрани от системите за разделно събиране с контейнери, поставени от организациите за оползотворяване на отпадъци от опаковки и общините;
- Количества разделно събрани отпадъци от пунктове за вторични суровини и търговски обекти;
- Отпадъци, отделени в регионалните инсталации за сепариране на смесени битови отпадъци.

Въвеждане на система за разделно събиране и събрани от системите за разделно събиране с контейнери за един жител средно за година към 2027 г. е съобразено с новите европейски цели, заложи в Рамковата директива за отпадъците.

Правните задължения за управлението на битовите отпадъци (отпадъци от домакинствата и др. под.), установени в Рамковата директива относно отпадъците, включват цел до 2020 г. 50% от битовите отпадъци да бъдат подготвяни за повторна употреба/рециклирани.

Директивата е преразгледана (Директива (ЕС) 2018/851) и в нея са включени нови и по-амбициозни цели за повторна употреба и рециклиране на отпадъците: 55 % до 2025 г., 60 % до 2030 г. и 65 % до 2035 г. С преразгледаната директива се въвежда и система от доклади за ранно предупреждение с цел оценка на напредъка на държавите членки по тези цели три години преди съответните крайни срокове.

Съобразно нормативната уредба всяка община може да достигне целта самостоятелно или заедно с други общини, в зависимост от решението на Общото събрание на съответното РСУО и наличната инфраструктура за третиране на отпадъците в общината и региона. Системите за разделно събиране и рециклиране на отпадъците от опаковки от хартия и картон, метали, пластмаса и стъкло, НУБА и ИУЕЕО, които се осъществяват и финансират основно от организациите по оползотворяване, чрез схемите за „разширена отговорност на производителя” се отчитат и допринасят в голяма степен за постигане от общините на целите за рециклиране на битовите отпадъци

2.2. Цел на подпрограмата

Стратегическата цел на тази подпрограма е увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци и намаляване на риска за околната среда от депонираните отпадъци.

Оперативната цел поставя конкретни изисквания за достигане на стратегическата цел, а именно: Достигане на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци от хартия, метали, пластмаси и стъкло.

Целите на подпрограмата са тези, които определят рамката и насоките за изпълнението ѝ. Те целят улесняване на местната администрация при изпълнението на задълженията ѝ, като поставят ясни и точни правила за това.

2.3. Анализ и описание на съществуващото състояние и бъдещи мерки

Съгласно нормативната уредба, отделянето на рециклируеми и оползотворими отпадъци от потока битови отпадъци се осъществява посредством сътрудничество с организациите по оползотворяване на отпадъци от опаковки и чрез извършване на дейности по предварително третиране на отпадъците, преди тяхното депониране.

Наредбата въвежда и задължения на кмета на Общината за недопускане на посегателства и кражби на отпадъците от съдовете за разделно събиране на отпадъците от опаковки. Изпълнението му се осъществява посредством въвеждане на наказателна отговорност и санкции за неизпълнение на физически и юридически лица в общинските наредби, касаещи отпадъците и стриктно контролиране от страна на общинските служители, отговорни за дейността.

С оглед на това могат да бъдат дадени следните препоръки за подобрене на системата:

- Сключване на договор с лице, притежаващо разрешителен документ за дейност с отпадъци за използване на площадка на територията на общината за безвъзмездно

Програма за управление на отпадъците в Община Брусарци – 2021 -2028

предаване на разделно събрани отпадъци от домакинствата; поддържането на регистър на площадките за предаване на отпадъци от пластмаси, стъкло, хартия и картон на територията на общината;

- Осигуряването на информация на обществеността относно местонахождението на площадките за разделно събрани отпадъци, вида на отпадъците и при какви условия могат да се предават, чрез интернет страницата на общината;
- Ежегодно провеждане на информационни кампании, свързани с разделянето на отпадъците;
- Постепенно въвеждане на системата както в града, така и в останалите населени места в общината;
- Пълна координация между Организацията и Общината, което позволява по-ефикасен контрол върху системата;
- Ежегодно разглеждане и при необходимост актуализиране на нормативната уредба, свързана с управлението на тези потоци отпадъци.

За увеличаване на количеството рециклирани и оползотворени отпадъци е необходимо да се предприемат мерки и за тяхното насърчаване. Насърчаването трябва да е насочено основно към гражданите на общината, от които произтича по-големия поток на тези отпадъци.

Конкретни мерки за изпълнение на целите могат да бъдат следните дейности:

- Осигурена площадка за предаване на разделно събрани отпадъци;
- Осигуряване на контейнерите за разделно събиране на отпадъците;;
- Обвързване използването на системата с такса битови отпадъци на гражданите. Тук при определяне на механизма на изчисляване на таксата могат конкретно да се заложат изисквания за ефективно използване на системата и съответно насърчаване чрез намаляване на таксата (от определена етажна собственост, като блок, кооперация и/или квартал, район и др.);

Програма за управление на отпадъците в Община Брусарци – 2021 -2028

- Увеличаване на количествата на отпадъците, преминаващи през предварително третиране, преди тяхното депониране;
- Търсене на съдействие от органите на реда за предотвратяване нерегламентираното изнасяне на отпадъци от контейнерите за разделно събиране на отпадъци;
- Стимулиране разделното събиране на отпадъците чрез кампании, насочени към различни групи - деца от детски градини, училища, пенсионерски клубове, фирми, търговски вериги, работещи в различни институции и др. Тук могат да се отделят средства от ТБО и кампаниите да придобият състезателен характер, чрез който да се включат повече групи хора. Така например могат да се организират различни състезания и игри между децата за събиране и предаване на хартиени и картонени опаковки, могат да се организират различни конкурси за рисунки, есета и др. на теми, свързани с разделното събиране на отпадъците и техния принос към околната среда;
- Стимулиране изграждането на леснодостъпни площадки за предаване на отпадъци от страна на гражданите;
- Насърчаване използването на продукти със съответната екомаркировка за рециклиране и/или оползотворяване;
- Увеличаване размера на санкциите, заложи в общинските наредби при смесването на отпадъци и изхвърляне на рециклируеми и оползотворими отпадъци в контейнерите за битови отпадъци;

3. Подпрограма с мерки за разделно събиране и достигане на целите и изискванията на НПУО за биоразградимите и биоотпадъците;

3.1. Въведение и основни положения

Съгласно §1, т.3 от ДР на ЗУО „Биоразградими отпадъци“ са всички отпадъци, които имат способността да се разграждат анаеробно или аеробно, като хранителни и растителни отпадъци, хартия, картон и други.

Програма за управление на отпадъците в Община Брусарци – 2021 -2028

„Биоотпадъците“ са част от биоразградимите битови отпадъци и по-конкретно отпадъците от парковете и градините, хранителни и кухненски отпадъци от домакинствата, ресторантите, заведенията за обществено хранене и търговските обекти, както и подобни отпадъци от предприятията на хранително - вкусовата промишленост.

По-голямата част от битовите отпадъци от домакинствата и други организации са биоразградими отпадъци. Ето защо българското законодателство въведе конкретни количествени цели за разделно събиране, рециклиране и оползотворяване на битови биоотпадъци, както и цели за отклоняване на битови биоразградими отпадъци от депата.

Съгласно §1, т.2 от ДР на ЗУО „Биоотпадъци“ са биоразградими отпадъци от парковете и градините, хранителни и кухненски отпадъци от домакинствата, ресторантите, заведенията за обществено хранене и търговските обекти, както и подобни отпадъци от предприятията на хранително-вкусовата промишленост.

3.2. Цел на подпрограмата

Стратегическата цел, която поставя за изпълнение настоящата подпрограма е количеството на депонираните биоразградими битови отпадъци да намалее под 70% от общото количество на същите отпадъци, образувани от общината през 2014 г.

Оперативната цел, която подпомага изпълнението на стратегическата цел на подпрограмата е достигане на целите и изискванията за биоразградимите отпадъци.

3.3. Анализ и описание на съществуващото състояние и бъдещи мерки

В Наредбата за разделно събиране на биоотпадъците са поставени конкретни изисквания за организирането на системи за разделно събиране на биоотпадъците. Целта е обхващане на почти всички източници на генериране на биоотпадъци, които да се събират и третираят отделно от битовите отпадъци, като по този начин се избягва смесването на отпадъците и по-трудното третиране.

Член 8, ал. 1 от Наредба за разделно събиране на биоотпадъци и третиране на биоразградимите отпадъци, Приета с ПМС № 20 от 25.01.2017 г., Обн. ДВ. бр.11 от 31 58

Програма за управление на отпадъците в Община Брусарци – 2021 -2028

Януари 2017 г. задължава кметовете на общини във всеки от регионите за управление на отпадъци по чл. 49, ал.9 от ЗУО да постигат следните регионални цели за разделно събиране и оползотворяване на битови биоотпадъци:

- до 31 декември 2016 г. - не по-малко от 25 на сто от количеството на битовите биоотпадъци, образувани в региона през 2014 г.;
- до 31 декември 2020 г. - не по-малко от 50 на сто от количеството на битовите биоотпадъци, образувани в региона през 2014 г.;
- до 31 декември 2025 г. - не по-малко от 70 на сто от количеството на битовите биоотпадъци, образувани в региона през 2014 г.

Изпълнението на целите за разделно събиране и оползотворяване на битови биоотпадъци се осигурява чрез прилагане на домашно компостиране и разделно събиране

В наредбата са поставени и срокове за ежегодно представяне на информация и отчет пред МОСВ относно изпълнението на целите, както за Общината, така и за конкретния Регион, разпределение на задълженията между Общините, участващи в региона, предприети мерки и дейности за достигане на целите, предоставяне на доказателства за изпълнение и др.

Инвестиционните мерки в програмата са свързани с ОПОС 2021-2028г., както и от други източници на финансиране. Новите инвестиции са свързани главно с:

- Закупуване и предоставяне на домакинствата на компостери за домашно компостиране;
- Закупуване на съдове за разделно събиране на биоотпадъци и транспортни средства за превоз на разделно събрани биоотпадъци.
- Наборът от „меки“ мерки за постигане на набеязаните цели включва внедряване на информационна система за отчитане на домашното компостиране, като модул от бъдещата интегрирана информационна система.

Програма за управление на отпадъците в Община Брусарци – 2021 -2028

- Провеждане на интензивни разяснителни кампании и брошури сред населението за изградената система;
- Изготвяне на графици за периода и честотата на събиране и извозване на биоотпадъците, дезинфекциране и измиване на съдовете, с цел недопускане на разпространение на зарази;
- След въвеждане на системата е необходимо промяна на общинската нормативна уредба с поставени изисквания, срокове и наказателна отговорност към гражданите относно ползването на системата;
- Изготвяне на актуален морфологичен анализ на смесените битови отпадъци към 2022 г. с цел определяне на състава и количеството биоразградими отпадъци в потока на смесените битови отпадъци за определяне на постигнатите цели от общината.

Вторият етап от управлението на биоотпадъците включва тяхното третиране. Наредбата за третиране на биоотпадъците дава насоки относно начина на третиране, документите, които се изискват от лицата извършващи дейността, контрола и качеството на крайния продукт.

4. Подпрограма с мерки за прилагане на изискванията за строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради

4.1. Въведение и основни положения

Отпадъците от строителството и разрушаването във висока степен подлежат на рециклиране и повторна употреба. Така от проблем за околната среда, те могат да се превърнат в ресурс. Това е основен подход в устойчивото управление на отпадъците, наложен от активната политика на ЕС в това направление. Според РДО до 2020 г. подготовката за повторна употреба, рециклиране и друго оползотворяване на материали от неопасни отпадъци от строителство и разрушаване, следва да се увеличи най-малко до 70% от общото им тегло, като се изключват незамърсени почви, земни и скални маси от

Програма за управление на отпадъците в Община Брусарци – 2021 -2028

изкопи в естествено състояние. Същите цели са залегнали в ЗУО, но не са постигнати и ще бъдат преформулирани за периода до 2027 г.

Наредбата за управление на строителните отпадъци и за влагане на рециклирани строителни материали, Обн. ДВ.. бр.98 от 8 Декември 2017 г., определя някои допълнителни изисквания за управлението на строителните отпадъци и за влагане на рециклирани строителни материали в строителството. Съгласно сроковете, определени в ЗУО в тази наредба се регламентират конкретни цели за оползотворяване на определени видове строителни отпадъци и етапите за тяхното изпълнение.

С наредбата се регламентират:

- създаването на система за управление и контрол на дейностите по събиране, транспортиране и третиране на строителните отпадъци (СО);
- изискванията за влагане на рециклирани строителни материали в строителството;
- изискванията за управление на СО в процеса на строителство и премахване на строежи.

Целта на наредбата е:

1. да се предотврати и ограничи замърсяването на въздуха, водите и почвите, както и да се ограничи рискът за човешкото здраве и околната среда в резултат на събирането, третирането и транспортирането на СО;

2. да се насърчи рециклирането и оползотворяването на СО за постигане на целите по чл. 32 от Закона за управление на отпадъците (ЗУО). Важна предпоставка за постигане на целите са част от действията, предприети на национално ниво до момента, а именно:

- за първи път е разработен и одобрен Национален стратегически план за управление на отпадъците от строителство и разрушаване на територията на Република България за периода 2011-2020 г.;

Програма за управление на отпадъците в Община Брусарци – 2021 -2028

- одобрени са нормативни разпоредби в ЗУО и в Наредбата за управление на строителните отпадъци и за влагане на рециклирани строителни материали. В тях са разграничени ясно отговорностите на общинските, регионалните и централните институции.

Условията и редът за събиране, транспортиране, оползотворяване и обезвреждане на СО на територията на съответната община се определят с наредбата по чл. 22 ЗУО.

Община Брусарци, както и другите общини в страната имат следните отговорности, произтичащи от ЗУО и Наредбата за управление на строителните отпадъци и за влагане на рециклирани строителни материали:

Задълженията към местната администрация са събиране и третиране на строителни отпадъци от ремонтни дейности, образувани от домакинствата.

За изпълнение на целите Възложителите на строително-монтажни работи са длъжни да изготвят и представят за одобрение в Общинската администрация планове за управление на строителните отпадъци по време на извършването на процесите на строителство, както и след това.

4.2. Цел на подпрограмата

Стратегическа цел на подпрограмата е увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци и намаляване на риска за околната среда.

Оперативната цел е достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради.

4.3. Анализ и описание на съществуващото състояние

В законодателството няма поставени конкретни изисквания за изграждане от страна на Общината на площадки за третиране на тези отпадъци, но същевременно с това изискванията за третирането им са такива, че ако няма наличието на изградени площадки от частни лица, които и Общината да ползва, то тя, за да изпълни задълженията си, е

Програма за управление на отпадъците в Община Брусарци – 2021 -2028

длъжна да изгради своя собствена и/или да привлече инвестиции на територията си за изграждането ѝ.

Спазвайки разпоредбите на ЗУО и по-конкретно разпоредбите на Наредбата за управление на строителните отпадъци и за влагане на рециклирани строителни материали, общински съвет при община Брусарци е одобрил Наредба за управление на отпадъците на територията на община Брусарци, като в глава VI на наредбата е уредена организацията на дейностите по третиране на строителните отпадъци и излишните земни маси. Основните изисквания, свързани със управлението на строителните отпадъци на община Брусарци са: Възложителят на строежа е отговорен за третирането и транспортирането на строителните отпадъци, като въз основата на писмен договор съгласно чл. 35 от ЗУО, транспортирането на строителните отпадъци се извършва въз основата на Искане по образец от Кмета на общината или упълномощено от него лице. В наредбата са заложили и целите за оползотворяване на строителни отпадъци, като целите са съобразени с изискванията на ЗУО.

Предвидените мерки, които подпрограмата цели за изпълнението на законодателството и подпомагане на местната администрация са:

- Организиране на събирането, включително разделното, оползотворяването и обезвреждането на строителни отпадъци от ремонтна дейност, образувани от домакинствата;
- Определяне на правила и изисквания за включване на рециклирани строителни материали в обществените поръчки за избор на изпълнител на СМР
- Определяне на длъжностни лица за съгласуване и одобрение, както и за последващ контрол на планове за управление на строителни отпадъци
- Водене на отчетност за количествата на предадени и оползотворени строителни отпадъци и за вложените рециклирани материали в строителството

5. Подпрограма за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на масово разпространени отпадъци

5.1. Въведение и основни положения

Съгласно ЗУО "Масово разпространени отпадъци" са отпадъци, които се образуват след употреба на продукти от многобройни източници на територията на цялата страна и поради своите характеристики изискват специално управление. Съгласно националното законодателство са поставени годишни количествени цели за рециклиране и оползотворяване на шест групи масово разпространени отпадъци.

- Отпадъци от опаковки
- ИУМПС
- ИУЕЕО
- Отпадъчни масла и нефтопродукти
- Отпадъци от гуми
- Отпадъци от батерии и акумулатори

Целите за рециклиране и оползотворяване на отпадъците от опаковки, ИУМПС, ИУЕЕО и от батерии и акумулатори са заложи на общоевропейско ниво, а в България са поставени и се изпълняват национални количествени цели и за отпадъци от гуми и за отпадъчни масла и нефтопродукти. Целите за оползотворяване и рециклиране на шестте групи МРО на територията на цялата страна се изпълняват успешно чрез въведените схеми за разширена отговорност на производителя. Поставени са изисквания за ясно определяне на ролята на отделните заинтересовани страни, ефективността на разходите, определянето на вноските, които производителите заплащат, изисквания за прозрачност, както и системи за отчитане и ефективен контрол на дейността на схемите.

Заложените цели за МРО по години са следните:

Отпадъци от опаковки

Програма за управление на отпадъците в Община Брусарци – 2021 -2028

До 2025 г. 65% от теглото на образуваните отпадъци от опаковки се рециклира, в т.ч.

- Пластмаси: 50%
- Дърво: 25%
- Черни метали: 70%
- Алюминий: 50%
- Стъкло: 70%
- Хартия и картон: 75%

До 2030 г.: 70% от теглото на образуваните отпадъци от опаковки се рециклират, в.т.ч.:

- Пластмаси: 55%
- Дърво: 30%
- Черни метали: 80%
- Алюминий: 60
- Стъкло: 75%
- Хартия и картон: 85%

ИУМПС

Ежегодно: ниво на повторна употреба и оползотворяване, не по-ниско от 95% от теглото на всяко ИУМПС

Ежегодно: ниво на повторна употреба и рециклиране, не по-ниско от 85% от теглото на всяко ИУМПС

ИУЕЕО

Програма за управление на отпадъците в Община Брусарци – 2021 -2028

Ежегодно: разделно е събрано мин. 65% от средното тегло на пуснатото на пазара ЕЕО през предходните три години

Отпадъци от отработени масла

Ежегодно: мин. 40% от количеството масла, пуснати на пазара през съответната година

Отпадъци от гуми

Ежегодно: не по-малко от 50% от количеството гуми, пуснати на пазара на РБ през текущата година се регенерират и/или рециклират

Отпадъци от портативни батерии и акумулатори (ПБА)

Ежегодно: разделно са събрани мин. 45% от пуснатите на пазара ПБА с изключение на ПБА, които са били пуснати на пазара, но са изнесени или изпратени от територията на страната

Отпадъци от индустриални батерии и акумулатори

Ежегодно: разделно са събрани мин. 25% от пуснатите на пазара индустриални батерии и акумулатори

Отпадъци от автомобилни батерии и акумулатори

Ежегодно са събрани разделно 100% от пуснатите на пазара автомобилни батерии и акумулатори

Управлението на специфични потоци масово разпространени отпадъци е вменено задължение за всяка местна администрация.

Поставените в законодателството цели не могат да се постигнат без съдействието на органите на местната власт, които с помощта на организации и/или фирми, притежаващи разрешения за дейности с отпадъци организират разделното събиране на масово разпространените отпадъци, образувани от дейността на домакинствата.

Подзаконовите документи за управлението на масово разпространените отпадъци се отнасят за всеки конкретен вид поотделно и поставят условия и изисквания за осъществяване на дейностите по управлението им.

Програма за управление на отпадъците в Община Брусарци – 2021 -2028

Кметът на Общината е отговорен за събиране на отпадъците от населението, следователно и за организиране и подпомагане на дейностите по разделното събиране на масово разпространени отпадъци и предаването им за оползотворяване.

5.2. Цел на подпрограмата

Стратегическата цел е увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци и намаляване на риска за околната среда от депонираните отпадъци.

Оперативната цел за изпълнението ѝ е изпълнение на целите за рециклиране и оползотворяване на масово разпространени отпадъци.

5.3. Анализ и описание на съществуващото състояние

Община Брусарци е определила основни насоки за масово разпространените отпадъци, както следва:

Електрическо и електронно оборудване/ЕЕО/

Чрез Наредбата за излязло от употреба електрическо и електронно оборудване (ИУЕЕО) са вменени изисквания на местната администрация за оказване на съдействие на организациите по оползотворяване (ООп) при изпълнение на задълженията им за събиране на ИУЕЕО и/или изпълнение, чрез участие в организираните системи за разделното събиране на тези отпадъци. Основните задължения за този вид отпадъци са вменени на производителите, които носят отговорност за третирането на тези отпадъци, чрез обратното приемане на продуктите, които са се превърнали в отпадък, а за третирането им ако е индивидуално се осъществява чрез разрешително по ЗУО или чрез подписване на договор с организации за оползотворяване. Общината няма сключен договор за ИУЕЕО

Батерии и акумулатори

Изискванията в Наредбата за батерии и акумулатори и за негодни за употреба батерии и акумулатори (НУБА) са идентични с тези в Наредбата за ИУЕЕО. Община

Брусарци няма подписан договор с организация за оползотворяване на батерии и акумулатори.

Масла и нефтопродукти

Съгласно **Наредбата за отработени масла и отпадъчни нефтопродукти** задълженията на органите на местното самоуправление са:

- определяне на местата за смяна на отработени моторни масла на територията на общината;
- съдействие за извършване на дейностите по събиране и съхраняване на излезли от употреба масла и предаването им за оползотворяване.

В Наредбата за управление на отпадъците е регламентирано как се извършва тази дейност в общината.

Негодни за употреба гуми

Наредбата на община Брусарци за управление на отпадъците относно ИУГ вменява отново същите изисквания както за по-горните специфични отпадъци, а именно определяне на места за събиране на ИУГ на територията на общината и съдействие за извършване на дейностите по събиране и съхраняване до предаването им за оползотворяване. Проблемът с този вид отпадък е голям, тъй като в страната почти липсват рециклиращи предприятия конкретно за този отпадък, а той е силно разпространен. Малкото фирми и организации, занимаващи се с оползотворяването му не могат да покрият цялата страна, което създава допълнителни предпоставки за недоброто му управление. При този отпадък, поради липса на рециклиращи предприятия за Общината най-подходящ вариант е сключване на договор с оторизиран автосервиз за смяна на гуми, който вече има сключен договор за оползотворяване с ООп или лице, притежаващо разрешителен документ по ЗУО за предаване на негодните за употреба гуми.

Излезли от употреба моторни превозни средства

Наредбата за изискванията за третиране на отпадъците от моторни превозни средства (ИУМПС) възлага задължения на кмета на общината отново за определяне на места и изграждане на общински площадки за събиране на ИУМПС, като тук изискването е поставено в случай, че лицата които пускат на пазара МПС не са изградили собствени такива.

Едрогабаритни отпадъци, ОЧЦМ, опасни отпадъци

Управлението на едрогабаритните отпадъци е важна част от цялостния процес на планиране на дейността, свързана с управлението на отпадъците в общината. В голямата си част едрогабаритните отпадъци съдържат голям процент рециклируеми материали като метал, дърво, желязо и др. предприети са действия в тази насока. В общинската Наредба за управление на отпадъците са вложени основните изисквания за ЕГО, които следва да бъдат извозвани на площадката за събиране на отпадъци..

6. Подпрограма за информационно осигуряване, запазване и подобряване на административния капацитет на общината по управлението на отпадъци

6.1. Въведение и основни положения

Информационното осигуряване на дейностите по управлението на отпадъците е с важно значение при процесите на техния контрол. Необходимо е Общината да разполага с достатъчно и надеждни данни за различните видове и потоци отпадъци, с които борави или които се образуват на територията ѝ, но се управляват от други лица.

Обобщението на информацията за генерираните отпадъци на територията на общината влияе и върху годишното изчисляване на целите за рециклиране и оползотворяване на отпадъците, както и за намаляване количествата на отпадъците, депонирани на Регионалното депо.

Едновременно с информационното осигуряване е важно Общината да разполага с квалифицирани кадри в администрацията, които да събират и обработват информацията, както и да изчисляват степента на постигане на годишните цели.

6.2. Цел на подпрограмата

Стратегическата цел на подпрограмата е управление на отпадъците, което гарантира чиста и безопасна околна среда.

Оперативните цели за постигането ѝ са подобряване качеството на информацията, административния капацитет и местната нормативна уредба за отпадъците, в т. ч. прилагане на принципа „замърсителят плаща“.

6.3. Анализ и описание на съществуващото състояние

Предвид интензивната смяна на законодателството във връзка с промяната на концепцията за третиране на отпадъците в съответствие с европейските изисквания е направена актуализация и на Общинските наредби.

В община Брусарци има разработена и приета Наредба за управление на отпадъците. Наредбата е инструмент, чрез който на местно ниво се извършва правен контрол върху дейностите по отпадъците.

За ефикасно управление на дейностите по отпадъците е необходимо периодично изменение и допълване на Наредбата съобразно изискванията и задълженията на националното законодателство. Необходимо е създаване на ясни правила и задължения между общинските органи, гражданите и фирмите при управлението и ползването на системите за управление на различните потоци отпадъци, както и определяне на наказателната отговорност.

Необходими са и мерки за увеличаване на информацията за образуваните отпадъци и прилагане на принципа „замърсителят плаща“ и промяна на нормативната уредба относно таксата за битови отпадъци. Мерки в тази насока са:

- Изготвяне на нова методика за определяне на такса “битови отпадъци“ в Общината;
- Определяне на количеството образувани битови отпадъци на база брой и вместимост на контейнерите на дадено лице или ползвател на услугата, заявило

Програма за управление на отпадъците в Община Брусарци – 2021 -2028

същите в Общината и определяне на таксата на база реалната сума за третирането и обезвреждането му;

- Изготвяне на оценка на приложимост на предложените методи в Методиката за определяне на такса „Битови отпадъци“;
- Определяне на образуването на „ТБО“ на база количество образуван отпадък и прилагането му така, че събраната такса да покрива всички разходи за дейността;
- Подпомагане на дейността по управление на отпадъците, чрез образуването на отпадъците в продукт – при компостиране на растителни отпадъци - продажба на готов компост; при преработка на отпадъците - продажба на рециклируеми отпадъци.

С въвеждане на новите законодателни промени и принципи за управление на отпадъците се налага преразглеждане и разпределение на административния капацитет в Общината. Необходимо е предприемане на мерки относно:

- Определяне на лица, които да извършват административната дейност, свързана с Регионалното сдружение за управление на отпадъците;
- Отговорни лица за водене на точна ежемесечна отчетност по отношение на управлението на отпадъците;
- Определяне на отговорни лица и структури за изготвяне на програми, проекти, политики и цели по управлението на дейностите с отпадъците;
- Увеличаване на административния капацитет относно извършването на ежедневен контрол върху граждани и фирми при управлението на отпадъците и ефективно прилагане на общинската нормативна уредба;
- Постоянни обучения на длъжностните лица, отговорни за дейността за промените и спазването на нормативната уредба, различните форми и начини на финансиране на проекти, програми, стратегии, обучителни семинари за разработване на политики и системи за отпадъци и др., обучения, свързани с подготовка на проекти, провеждане на процедури за обществени поръчки и др.;

Програма за управление на отпадъците в Община Брусарци – 2021 -2028

- Определяне на длъжностни лица, отговорни за изготвяне и предоставяне на ежемесечни справки за отпадъците до компетентните органи - РИОСВ и МОСВ;
- Отговорни звена за разработване на системи за мониторинг;
- Лица, отговорни за поддържането на публични регистри и данни за отпадъците;
- Осигуряването на надеждни данни за образуваните, събраните, предадените за оползотворяване, рециклиране и обезвреждане отпадъци е най-важната основа в изграждане на политика за правилно третиране на отпадъците в Общината.

Чрез поддържането на актуални данни за отпадъците могат да се предвиждат и реализират различни концепции, програми и насоки за действие.

Примерни мерки, които Общината може да предприеме за това, са:

- Изготвяне и периодично актуализиране на регистър на видовете генерирани отпадъци, начина на тяхното третиране, източник на образуване и бъдещо планиране за управлението им;
- Осигуряване на обществен достъп на данни за отпадъците в общината;
- Поддържане на регистър на площадките в общината, на които могат да се предават за съхранение, оползотворяване или рециклиране различните потоци отпадъци;
- Обезпечаване на дейността на фирмите, ангажирани с извършването на дейностите по отпадъците;
- Изготвяне на справки и отчети относно процента на обхванато население от системите за разделно събиране на отпадъци, събраното количество от тях, оползотворения отпадък от системата и др.

7. Подпрограма с мерки за прилагане на разяснителни кампании и информиране на обществеността по въпросите на управление на отпадъците;

7.1. Въведение и основни положения

Програма за управление на отпадъците в Община Брусарци – 2021 -2028

Участието на обществеността е най-важния фактор при управлението на дейностите по отпадъците.

Всички предвидени мерки и цели в настоящата програма и разработените подпрограми към нея са неизпълними без привличане на съдействие от граждани, фирми, организации и др. Именно за това е необходимо изграждане и поддържане на ефективна политика за работа с обществеността.

Взаимният обмен на информация между всички страни ще подобри организацията по управлението на отпадъците и ще подпомогне изпълнението на нормативните актове.

7.2. Цел на подпрограмата

Стратегическата цел на подпрограмата е превръщане на обществеността в ключов фактор при прилагане йерархията на управление на отпадъците.

Оперативната цел е подобряване на информираността и участието на населението и бизнеса относно дейностите по управлението на отпадъците.

7.3. Анализ и описание на съществуващото състояние

Общината е наложила през годините няколко кампании, които обхващат тематика за управлението на отпадъците и включват активно участие на населението.

Наложила се през годините инициатива, в която активно се включват гражданите, е националната кампания „Да изчистим България за един ден“. Общината активно участва в подготовката на мероприятията, както и в организацията по събирането на събраните отпадъци.

Една от положителните дейности за въвличане на заинтересованите страни е подготвената и проведена анкета за нагласите на населението още в началният етап от подготовка на Програмата за управление на отпадъците на Брусарци 2021-2028. Целевите групи към, които е насочено анкетното проучване са: граждани на община Брусарци, бизнес сектор, общински съветници, представители на общинската администрация, НПО.

Програма за управление на отпадъците в Община Брусарци – 2021 -2028

Тези кампании, заедно с годишните пролетни и есенни почиствания в общината, се организират ежегодно и са станали традиция за гражданите, което е положителен показател за усилията, които се полагат, за да се привлече общественото внимание към дейностите по управлението на отпадъците.

Предприетите мерки обаче са недостатъчни предвид все по-нарастващите задължения на общините по третирането на отпадъците. Необходимо е увеличаване на кампаниите, чрез които да се ангажират възможно най-много граждани.

Дейностите по управлението на отпадъците в общината трябва да станат напълно прозрачни, като същевременно с това се дадат и повече възможности на населението за участие в процесите.

Необходимо е организиране на ежегодни информационни кампании и/или други дейности, чрез които населението да се запознава със задълженията както към него като генератор на отпадъци, така и към администрацията.

Примерни мерки, които Общината може да предприеме в тази насока, са:

- Поддържане на актуална информация за дейността чрез секцията в сайта на общината;
- Създаване на лесни и достъпни условия за предложения и участия на обществеността в изграждане на политиката за управление на отпадъци, в изготвяне на нормативни документи, програми, стратегии, насоки и др.;
- Организиране на различни мероприятия с участието на гражданите - ден на Земята (22 април), Световен ден на околната среда (5 юни), Седмица на мобилността (16-22 септември), кампании за почистване на отпадъци, конкурси, свързани с управлението на отпадъците, разяснителни кампании, празненства, обществени прояви и др.;
- Повишаване на екологичното съзнание чрез обучения и изготвяне на рекламни материали;

Програма за управление на отпадъците в Община Брусарци – 2021 -2028

- Осигуряване и поддържане на „горещ зелен телефон“ за подаване на сигнали, жалби, мнения и предложения, свързани с управлението на отпадъците.

Програма за управление на отпадъците в Община Брусарци – 2021 -2028

Таблица 3. План за действие на община Брусарци за управление на отпадъците

ОБЩИНСКА ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ ОБЩИНА БРУСАРЦИ						ОБЩО (в лв)								
ПОДПРОГРАМА № 1 ЗА ПРЕДОТВРЯВАНЕ НА ОБРАЗУВАНЕТО НА ОТПАДЪЦИТЕ						ОБЩО (лв.)								
Стратегическа цел	Оперативна цел	Мярка/дейност	Бюджет (в хил.лв)	Източници на финансира не	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение			Отгово рна инстит уция	Срок за реа лизация години				
Намаляване на вредното въздействие на отпадъците, чрез предотвратяване на образуването им и насърчаване на повторното им използване.	Намаляване на количеството отпадъци					Индикатор	Текущ	Целеви		21	22	23	24	25
		Разработване на Програма за управление на отпадъците с включени цели и мерки за предотвратяване на отпадъци /ПО/	25000	Отчислени по чл.64 от ЗУО	Разработена и приета 1 брой Програма за управление на отпадъците с включени мерки за ПО	брой	0	1	Община Брусарци	×				
		Извършване на актуален Морфологичен анализ на смесените битови отпадъци към 2022 г.	10 000	Отчислени по чл.64 от ЗУО, Общински бюджет,	Изготвен актуален Морфологиче н	Брой	0	1	Община Брусарци		×			

Програма за управление на отпадъците в Община Брусарци – 2021 -2028

				ПУДООС, ОПОС 2021- 2027 г	анализ на смесените битови отпадъци към 2022 г.									
		Извършване на мониторинг за изпълнение на мерките за ПОО заложи в програмата, включително недопускане образуването на локални замърсявания		Общински бюджет	Намаляване на вредното въздействие на отпадъците	Ежегодно - брой изпълнени/ в процес на изпълнение мерки	0	8	Община Брусарци	×	×	×	×	×
		Стимулиране на търговски магазини, предлагащи торбички за многократна употреба, чрез намаляване на ТБО	0		Предотвратяване образуването на отпадъци	Дял магазин и предлагащи тези продукти	0%	50%	Община Брусарци	×	×	×	×	×

Програма за управление на отпадъците в Община Брусарци – 2021 -2028

		Въвеждане на „електронна община”		Общински бюджет	Предоставени електронни услуги - допълнително предотвратени отпадъци /офис хартия, консумативи/	Въведен а система за предоставяне по ел. път на административни услуги за населението и бизнеса и за администриране на местни данъци и такси; Брой въведен и електронни услуги;	0	До края на 2022г. поне 70% са ел. услуги	Община Брусарци		×				
		Информационни кампании за запознаване потребителите с възможностите за			Ефективно използване на системата „електронна община“	Бр. проведен и информационни кампании за	0	8 кампании и	Община Брусарци	×	×	×	×	×	×

Програма за управление на отпадъците в Община Брусарци – 2021 -2028

		ползването на електронни услуги, предоставяни от общината на населението и бизнеса				ползване на електрон ни услуги								
		В сферата на обществените поръчки – включване на критерии за защита на околната среда и предотвратяване образуването на отпадъци – Съгласно наръчника за екологичните обществени поръчки. Обучения на служителите на общината относно „зелени обществени поръчки“	0	Община Брусарци	Обучени служители и вкл. критерии защита на околната среда	Брой обучени служители и	0	3	Общин а Брусар ци	×			×	
		Предоставяне на съдове за домашно		Община Брусарци/О	Предотвратя ване	Бр. домакин	0	500	Общин а	×	×	×	×	

Програма за управление на отпадъците в Община Брусарци – 2021 -2028

		компостиране на домакинствата		ПОС/ПУД ООС	образуването на отпадъци и намаляването на транспортните разходи за битови отпадъци до регионалното депо	ства, прилага щи домашно компост иране			Брусар ци					
		Сключване на договор с лице, притежаващо разрешителен документ за дейност с отпадъци за използване на площадка на територията на общината за безвъзмездно предаване на разделно събрани отпадъци от		Общински бюджет	Осигуряване на възможност за предаване на разделно събрани отпадъци от домакинства та	Сключен договор	0	1	Общин а Брусар ци	×				

Програма за управление на отпадъците в Община Брусарци – 2021 -2028

		домакинствата												
	Намаляване вредното въздействие на отпадъците	Осъществяване на периодичен контрол за недопускане образуването на нерегламентирани локални замърсявания	0	0	Осъществен контрол	Осъществен контрол	да	да	Община Брусарци	×	×	×	×	×
		Идентифициране и описание на всички ключови места, където е възможно образуване на локални замърсявания и периодичен мониторинг	0	0	Намаляване риска от изхвърляне на отпадъци и образуване на замърсявания	Изготвен списък с места за мониторинг	0	1	Община Брусарци	×				
ПОДПРОГРАМА № 2 ДОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ ЗА ПОДГОТОВКА ЗА ПОВТОРНА УПОТРЕБА И ЗА РЕЦИКЛИРАНЕ НА БИТОВИТЕ ОТПАДЪЦИ ОТ ХАРТИЯ, МЕТАЛИ, ПЛАСТАМАСА И СЪКЛО										ОБЩО (.лв)				

Програма за управление на отпадъците в Община Брусарци – 2021 -2028

Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци и намаляване на риска за околната среда от депонираните отпадъци	Достигане на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци от хартия, метали, пластмаса и стъкло	Изграждане на система за разделно събиране на отпадъците, чрез осигуряване на съдове, а при необходимост - добавяне на нови, увеличаване на точките и др.		Избрана организация	Осигурена достъпност до съдове за разделно събиране на БО	Годишен отчет на избраната организация	0	120	Избрана организация	×	×	×	×	×
		Редовно спазване на графика за извозване на разделно събраните отпадъци при строг контрол и отсортиране		Организация по оползотворяване на отпадъци	Оптимизирана система за разделно събиране на отпадъци	Отчет на Община Брусарци	0	0	Община Брусарци	×	×	×	×	×
		Сключване на договор с лице, притежаващо разрешителен документ за дейност с отпадъци за използване на площадка на			Осигуряване на възможност за предаване на разделно събрани отпадъци от домакинства	Сключен договор	0	1	Община Брусарци	×				

Програма за управление на отпадъците в Община Брусарци – 2021 -2028

	територията на общината за безвъзмездно предаване на разделно събрани отпадъци от домакинствата			та										
	Определяне на механизъм за обвързаност използването на съдовете за разделно събиране на отпадъци с такса „Битови отпадъци” на определени групи, като блок, кооперация, квартал, район и прилагането му	0		Определен механизъм за обвързаност използването о на съдовете за разделно събиране на отпадъци с такса битови отпадъци	Механиз ъм за обвързан ост използва нето на съдовете за разделно събиране е на отпадъц и	0	1	Общин а Брусар ци	×					
	Организиране на кампании и конкурси с цел популяризиране и насърчаване на населението към		Общински бюджет и избраната организац	Организиран и годишни кампании за разделно събиране на	Брой проведе ни кампани	0	×	Общин а Брусар ци и и збрана	×	×	×	×	×	×

Програма за управление на отпадъците в Община Брусарци – 2021 -2028

		използване на метода на разделното събиране и изхвърляне на отпадъците		я	отпадъците	и			та органи зация					
		Извършване на периодичен контрол от страна на служители на администрацията и кметове на кметства по населени места за използване на съдовете за разделно събиране на отпадъците, и спазване на забраната за смесване на отпадъци, преванитвни мерки за недопускане образуването на нерегламентирани сметища и/или замърсяване на	0		Извършен ежесмесечен контрол на използването на съдове за разделно събиране на отпадъци и нерегламент ираните сметища	Брой констати вни протоколи	0	0	Общин а Брусар ци	×	×	×	×	×

Програма за управление на отпадъците в Община Брусарци – 2021 -2028

		почистени терени.												
ПОДПРОГРАМА № 3 ЗА РАЗДЕЛНО СЪБИРАНЕ И ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ ЗА БИОРАЗГРАДИМИТЕ И БИТОВИ ОТПАДЪЦИ В ТОВА ЧИСЛО ЗА БИООТПАДЪЦИТЕ										ОБЩО				
Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци и намаляване на риска за околната среда от депонирането им	Достигане на целите и изискванията за биоразградимите отпадъци	Осигуряване на оборудване и транспортно средство за организиране на система за разделно събиране на биоотпадъци (закупуване на специални кафяви контейнери и транспортни средства)		Общински бюджет, ПУДООС, ОПОС	Изградена система за разделно събиране на биоотпадъци	Закупени кафяви контейнери	0	30	Община Брусарци		×	×		
						Закупено транспортно средство	0	1			×			

Програма за управление на отпадъците в Община Брусарци – 2021 -2028

		Сметосъбиране и сметоизвозване на биоотпадъците		Общински бюджет	Осигурено транспортир ане на събраните разделно биоотпадъци до компостира щата инсталация	Осигурен о транспорт иране на биоотпад ъци	не	да	Общин а Брусар ци						
		Организиране на интезивни разяснителни кампании сред населението за по- голяма ефективност на изградената система	1000	Общински бюджет	Информиран ост на населението в общината	Брой проведен и информац ионни кампании	0	3	Общин а Брусар ци		×	×	×		

Програма за управление на отпадъците в Община Брусарци – 2021 -2028

	Изготвяне на графици за период и честотата на събиране и извозване на биоотпадъците, дезинфекциране и измиване на съдовете, с цел недопускане на разпространение на зарази	0		Създаване на прозрачност при управление на биоотпадъците; Създадена ефективна система за разделно събиране на биоотпадъци	Изготвен годишен график	не	да	Община Брусарци		×	×	×	×
	Промяна на общинската нормативна уредба и поставяне на изисквания, срокове и наказателна отговорност към гражданите, относно ползването на системата – при необходимост	0	Община Брусарци	Вменяване на задължения относно биоотпадъците	Актуализирана наредба за УО	0	1	Община Брусарци	×	×	×	×	×

Програма за управление на отпадъците в Община Брусарци – 2021 -2028

		Изготвяне на актуален морфологичен анализ на смесените битови отпадъци към 2022 г. с цел определяне на състава и количеството биоразградими отпадъци в потока на смесените битови отпадъци за определяне на постигнатите цели от общината.		Община Брусарци	Определени състав и количество на биоразградимите отпадъци в потока на смесените битови отпадъци	Изготвен морфологичен анализ	0	1	Община Брусарци		×				
ПОДПРОГРАМА № 4 ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ИЗИСКВАНИЯТА И ЦЕЛИТЕ ЗА РЕЦИКЛИРАНЕ И ОПОЛЗОТВОРЯВАНЕ НА СТРОИТЕЛНИ ОТПАДЪЦИ										ОБЩО					

Програма за управление на отпадъците в Община Брусарци – 2021 -2028

Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци и намаляване на риска за ОС от депониране	Достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради	Определяне на правила и изисквания за включване на рециклирани строителни материали в обществените поръчки за избор на изпълнител на СМР	0		Изпълнение на изискванията на законодателството	Изготвени правила	0	1	Община Брусарци		×				
		Определяне на длъжностни лица за съгласуване и одобрение, както и за последващ контрол на планове за управление на строителни отпадъци	0		Изпълнение на целите за СО	Брой определени длъжностни лица	0	1	Община Брусарци	×	×	×	×	×	×

Програма за управление на отпадъците в Община Брусарци – 2021 -2028

		Отреждане на Площадка за временно съхранение на строителни отпадъци					0	1	Община Брусарци					
		Водене на отчетност за количествата на предадени и оползотворени строителни отпадъци и за вложените рециклирани материали в строителството	0		Водене на отчетност и контрол върху СО	Брой отчети за образува ни и третиран и СО	0	8	Община Брусарци	×	×	×	×	×
ПОДПРОГРАМА № 5 ЗА ДОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ ЗА РЕЦИКЛИРАНЕ И ОПОЛЗОТВОРЯВАНЕ НА МАСОВО РАЗПРОСТРАНЕНИ ОТПАДЪЦИ										ОБЩО				

Програма за управление на отпадъците в Община Брусарци – 2021 -2028

Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци и намаляване на риска за околната среда	Изпълнение на целите за рециклиране и оползотворяване на масово разпространени отпадъци	Провеждане на кампании сред населението за предаване на масово разпространени отпадъци от излети от употреба електрическо и електронно оборудване (ИУЕЕО, НУБА и други)		Общински бюджет и Организации и по оползотворяване	Разделно събиране на масово разпространени отпадъци	Брой провеждани кампании по предаване	0	8	Община Брусарци и Организации по оползотворяване	×	×	×	×
		Актуализиране на списъка на точките за предаване на масово разпространени отпадъци и оповестяване – при необходимост	0		Разделно събиране на места	Периодичен преглед			Община Брусарци				

Програма за управление на отпадъците в Община Брусарци – 2021 -2028

		Сключване на договори с организации по оползотворяване на НУБА и ИУЕЕО	0		Разделно събиране на НУГ и ЕЕО	Сключен и договор и	0	1	Община Брусарци	×			
ПОДПРОГРАМА № 6 ЗА ИНФОРМАЦИОННО ОСИГУРЯВАНЕ, ЗАПАЗВАНЕ И ПОДОБРЯВАНЕ НА АДМИНИСТРАТИВНИЯ КАПАЦИТЕТ НА ОБЩИНАТА ПО УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИ										ОБЩО			
Управление на отпадъците, което гарантира чиста и безопасна околна среда.	Запазване и подобряване на административния капацитет на	Увеличаване броя на сужебните лица, имащи статут на контролни отгани и правомощия за съставяне на актове за административни нарушения	0		Упражняван е на по-голям контрол при боравене с отпадъците	Брой служите ли с контрол ни функции	1	2	Община Брусарци		×		

Програма за управление на отпадъците в Община Брусарци – 2021 -2028

		Извършване на периодични обучения на длъжностните лица, отговорни за дейността, включващи промените и прилагането на нормативната уредба в областта, различните форми и начини на финансиране на проекти, програми, стратегии		НСОРБ/ОП	Подобряване на административния капацитет	Брой проведени проучвания	0	8	Община Брусарци	×	×	×	×	×
		Обучителни семинари на длъжностни лица, свързани с подготовка на проекти за управление на отпадъците		НСОРБ/ОП	Подобряване на административния капацитет	Брой проведени проучвания	0	8	Община Брусарци	×	×	×	×	×

Програма за управление на отпадъците в Община Брусарци – 2021 -2028

Осигуряване на достатъчни и надеждни източници за количествата генерирани отпадъци	Определяне на лица за поддържане на регистри и данни за отпадъците	0		Прозрачност при управление на отпадъците	Определено лице	0	1	Община Брусарци	x	x	x	x	x
	Изготвяне на регистър на видовете генерирани отпадъци, съдържащи начина на тяхното третиране, източник на образуване и бъдещо планиране за управлението им.	0		Създадена и ежегодно поддържана база данни за управлението на отпадъците	Изготвен регистър	0	1	Община Брусарци	x	x	x	x	x
	Поддържане на актуални данни за събраните и предадените за оползотворяване количества на биоотпадъци, строителни отпадъци, ИУЕЕО, НУБА, негодните за употреба масла и	0		Създадена и ежегодно поддържана база данни за управлението на отпадъците	База данни за УО	0	1	Община Брусарци	x	x	x	x	x

Програма за управление на отпадъците в Община Брусарци – 2021 -2028

		нефтепродукти, НУГ												
		Изготвяне на актуален морфологичен анализ на смесените битови отпадъци към 2022, с който да се следи за вида и състава на отпадъците		Общински бюджет	Оценяване на постигнатите резултати от системите за разделно събиране на някои видове отпадъци	Брой изготвен морфологичен анализ	1 За 2017 има изготвен морфологичен анализ	2	Община Брусарци		×			
		Изготвяне на годишен отчет за изпълнение на програмата за управление на отпадъците	0		Прозрачност при управление на отпадъците	Брой изготвен и отчети	0	8	Община Брусарци	×	×	×	×	×

Програма за управление на отпадъците в Община Брусарци – 2021 -2028

	Подобряване на местната нормативна уредба за отпадъците, в т.ч. прилагане на принципа „замърсителят плаща“	Прилагане на новата методика за определяне на такса „битови отпадъци“ в Общината	0		Ефективно и коректно определяне на таксата	Актуализирана наредба за МДТ	0	1	Община Брусарци	×	×	×	×	×
		Периодично актуализиране на наредбата за местните данъци и такси в частност такса битови отпадъци	0		Ефективно и коректно определяне на таксата	Актуализирана наредба за такса битови отпадъци и	0	1	Община Брусарци, Общински съвет Брусарци	×	×	×	×	×

Програма за управление на отпадъците в Община Брусарци – 2021 -2028

		Периодично актуализиране на наредбата за управление на отпадъците в съответствие с чл. 22 от ЗУО	0		Законосъобразно управление на отпадъците	Актуализирана наредба за УО	0	1	Община Брусарци; Общински съвет Брусарци	x	x	x	x	x
ПОДПРОГРАМА №7 ЗА ПРИЛАГАНЕ НА РАЗЯСНИТЕЛНИ КАМПАНИИ И ИНФОРМИРАНЕ НА ОБЩЕСТВЕННОСТТА ПО ВЪПРОСИТЕ НА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ											ОБЩО (хил.лева)			
Превръщане на обществеността във ключов фактор при прилагане на йерархията за управление на отпадъците	Подобряване на информираността и участието на населението и бизнеса относно дейностите по управление на	Организиране на различни мероприятия с участието на гражданите (Ден на земята 22 април), Световен ден на околната среда – 5 юни, Семица на мобилността 16-22 Септември, кампании за почистване на отпадъци, конкурси		Общински бюджет	Създадени условия за привличане на анселението	Брой организирани мероприятия	0	20	Община Брусарци и местното население	x	x	x	x	x

Програма за управление на отпадъците в Община Брусарци – 2021 -2028

		свързани с управлението на отпадъците, разяснителни кампании, празнества, обществени прояви и др.)												
		Поддържане на „горещия“ зелен телефон за подаване на сигнали, жалби, мнения и предложения, свързани с управление на отпадъците	0		Участие на гражданите при контрола на дейността	Поддър жане на телефон на линия	0	1	Общин а Брусар ци	×	×	×	×	×

VI. КООРДИНАЦИЯ С ДРУГИ ОБЩИНСКИ И РЕГИОНАЛНИ ПЛАНОВЕ И ПРОГРАМИ;

За ефективното стратегическото планиране на общинско ниво, съществено значение има връзката между отделните стратегически документи. Това обвързване допринася да бъде проследена съвместимостта на целите в отделните програмни документи, за да се избегнат противоречия и несъответствия, които са предпоставка за неефективно изпълнение и непостигане на заложените цели и резултати.

ПУО е елемент от цялостната система за планиране на развитието на общината, региона и страната, поради което при разработването ѝ е проследена взаимовръзката на тази програма с други програмни документи с цел координация и съвместяване и с цел постигане на синергичен ефект от изпълнението им, а именно:

1. „Нова стратегическа програма на ЕС за периода 2019—2024 г.“

На заседанието си в Брюксел на 20 юни 2019 г. Европейският съвет постигна съгласие по програма на ЕС за следващите пет години. В документа „Нова стратегическа програма за периода 2019—2024 г.“ се определят приоритетните области, които ще направляват работата на Европейския съвет и ще дават насоки за работните програми на други институции на ЕС.

Четири са основните приоритети на стратегическата програма:

- защита на гражданите и свободите
- развиване на силна и жизнеспособна икономическа база
- изграждане на неутрална по отношение на климата, екологична, справедлива и социална Европа
- защита на европейските интереси и ценности в световен план.

Стратегическата програма очертава и пътищата за постигане на тези цели.

2. Национална стратегия за адаптация към изменението на климата и План за действие 2030 г.

Национална стратегия за адаптация към изменението на климата и План за действие на Република България задава рамка за действия за адаптиране към изменението на климата (АИК) и приоритетни направления до 2030 г., като идентифицира и потвърждава необходимостта от действия за АИК както за цялата икономиката, така и на секторно ниво. Включените сектори са: „Селско стопанство“, „Биологично разнообразие и екосистеми“, „Енергетика“, „Гори“, „Човешко здраве“, „Транспорт“, „Туризъм“, „Градска среда“ и „Води“. Управлението на риска от бедствия се разглежда като междусекторна тема.

3. Национална програма за контрол на замърсяването на въздуха, България 2020-2030 г.

Спазване на законодателството на ЕС и участие и допринасяне за реализирането на законодателните ангажименти и инициативи на ЕС като пакета от мерки за създаване на Кръгова икономика до 2030 г.:

- Минимум 55% от общинските отпадъци да се рециклират до 2025 г., над 60% до 2030 г. и над 65 % до 2035 г.
- Над 50% от отпадъчните пластмасови опаковки да се рециклират до 2025 г.
- Опасните отпадъци от домакинствата да се събират отделно до 2022 г., биологичните отпадъци до 2023 г. и текстилът до 2025 г.
- До 2035 г. количеството депозирани общински отпадъци трябва да се намали до 10% или по-малко от общото количество генерирани общински отпадъци.

4. Национална програма за подобряване качеството на атмосферния въздух (2018-2024 Г.)

5. Национална стратегия за регионално развитие 2012-2022 г.

Програма за управление на отпадъците в Община Брусарци – 2021 -2028

Националната стратегия за регионално развитие (НСРР) е основният документ, който определя стратегическата рамка на държавната политика за постигане на балансирано и устойчиво развитие на районите на страната и за преодоляване на вътрешнорегионалните междурегионалните различия/неравенства в контекста на общоевропейската политика за сближаване и постигане на интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж.

В рамките на стратегическия приоритет на документа: „Развитие на инфраструктурата за опазване на околната среда” е определена специфична цел за „ефективно използване на ресурсите в регионите чрез оптимизиране събирането на отпадъци и внедряване на съвременни технологии за разделно събиране, компостиране на биоразградимите отпадъци, рециклиране и екологично обезвреждане в изпълнение на Пътната карта за ефективно използване на ресурсите в Европа в периода до 2020 г.”.

6. Национален план за управление на отпадъците 2021-2027 г.

Националният план за управление на отпадъците (НПУО) има ключова роля за постигане на ефективно използване на ресурсите и устойчиво управление на отпадъците, тъй като анализите на съществуващата ситуация показват, че в България съществува значителен потенциал за подобряване на предотвратяването и управлението на отпадъците, по-добро използване на ресурсите, разкриване на нови пазари и създаване на нови работни места, като същевременно бъдат намалени вредните въздействия на отпадъците върху околната среда.

7. Стратегията и плана за действие за преход към кръговата икономика на Република България за периода 2021 –2027 г.

8. Национална програма за предотвратяване на образуването на отпадъци (НППОО)

Националната програма за предотвратяване на образуването на отпадъци (НППОО) е в съответствие с изискванията на РДО и на чл.50 от ЗУО и е неразделна част от НПУО. Тя определя мерки за прилагане на най-високото ниво в йерархията на управление на отпадъците.

9. Стратегия на ЕО относно бъдещото управление на битовите отпадъци;

10. Пътната карта за ефективно използване на ресурсите в Европа

11. Зелена книга за Европейска стратегия за пластмасовите отпадъци в околната среда

12. Интегриран план в областта на енергетиката и климата в Република България 2021-2030 г.

13. Интегрирана териториална стратегия за развитие на Северозападен район 2021-2027 г.

14. План за интегрирано развитие на община Брусарци 2021-2027 г.

VII. СИСТЕМА ЗА НАБЛЮДЕНИЕ И КОНТРОЛ И ОТЧИТАНЕ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ОБЩИНСКАТА ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ;

1. Наблюдение на изпълнението на програмата за управление на отпадъците

Съгласно чл. 21, ал. 1, т. 12 от ЗМСМА, Общинският съвет е органът, който приема стратегии, прогнози, програми и планове за развитие на общината, които отразяват националните и европейските политики за развитие на местните общности. В изпълнение на това правомощие се разработва и приема и настоящата програма, като освен приемането ѝ следва да се обезпечи и процеса на нейното изпълнение и отчитане. Наблюдението и изпълнението на ПУО е отговорност на кмета на общината.

С оглед на действащата административна структура на Община Брусарци, изпълнението на ПУО ще се осъществява от Дирекция „ОТСИПХД на която, са възложени функции, свързани с изпълнението на стратегически планове и програми

Наблюдението и контролът са неразделна част от процеса на изпълнение/реализиране на ПУО и чрез тях се цели да се предостави на компетентните местни органи: Общинския съвет, Кмета на общината, служителите от общинска администрация, както и на всички заинтересовани страни – социално-икономическите партньори и структури на гражданското общество, ранна информация за напредъка или липсата на напредък по постигане на заложените в програмата цели и резултати, на

Програма за управление на отпадъците в Община Брусарци – 2021 -2028

ефективността на нейната реализация. Получената информация се използва за целите на управлението - осъществяване на контрол и вземането на управленски решения относно продължаването, изменението, допълването или прекратяването на реализацията на съответната политика или програма.

За осъществяване мониторинг на програмата могат да се разпишат правила, които подробно да описват отговорностите на съответните структурни звена и служители в общината за набиране на необходимата информация със съответните срокове, както и за обобщаването ѝ и подготовката на годишен отчет пред общинския съвет за изпълнението на общинската програма за управление на отпадъците. В правилата трябва да се определят обхвата на информацията, която ще се събира, източниците на данни и графика за предоставяне на информацията. Обхватът и източниците на необходимите данни ще се обуславят от включените в програмата цели и мерки и избраните индикатори за изпълнение на мерките и за постигане на програмните цели. Осигуряването на достатъчно и надеждни данни в единен формат за образуване, състав, събиране, оползотворяване и обезвреждане на отпадъците е от съществено значение за проследяване на напредъка при постигане на целите и осъществяване на контрол по изпълнение на мерките. За целта е целесъобразно да се изготвят въпросници (формуляри), които ще се попълват от звената, които имат отношение към изпълнение на включените в програмата мерки. С оглед на това, че за някои мерки ще се налага измерване на информираността, развитието на социалните нагласи и участието на населението и бизнеса при изпълнение на мерките за отпадъците, целесъобразно е общината да обмисли възможността за събиране на качествени данни за нивото на разбиране и участие на различни групи от населението в изпълнение на включените в програмата мерки. Това може да стане чрез социологически проучвания или анкетни допитвания. При подготовката на настоящата ПУО е подготвено и проведено анкетно проучване със всички заинтересовани страни – представители на общинска администрация, общински съвет, граждани, НПО, бизнес, като резултатите от проведеното анкетно проучване са представени и анализирани подробно в раздел **1.7.4.**

Анкетно проучване.

Програма за управление на отпадъците в Община Брусарци – 2021 -2028

По отношение на графика за предоставяне на информацията, свързана с текущото наблюдение на изпълнението на програмата за управление на отпадъците, подходящо е събирането и систематизирането на информацията да се извършва на база шестмесечие, след което да се обобщи и анализира за цялата година.

Източниците на информация за стойностите на индикаторите за наблюдението на изпълнението на ПУО, ще се базират на данни на Националния статистически институт, на официалната статистика на други централни, териториални държавни органи, агенции и институции, имащи правомощия и осъществяващи мониторинг и контрол на околната среда (МОСВ, ИАОС, РИОСВ), на общинската информационна система и информация от различните дирекции и отдели в общината, както и на данни от други надеждни национални, регионални и местни източници на информация. В процеса на наблюдение общинската администрация осигурява участието на организации, физически и юридически лица, като се спазва принципа за партньорство, публичност и прозрачност.

2. Контрол и отчитане на изпълнението на програмата за управление на отпадъците

Орган за контрол по изпълнение на програмата за управление на отпадъците е общинският съвет. Кметът на общината информира ежегодно общинския съвет и обществеността за изпълнението на програмата през предходната календарна година.

За периодичното отчитане изпълнението на програмата е предвидено да се изготвя годишен отчет. Годишният отчет ще се изготвя от дирекция ОТСИПХД **до края на месец март** на следващата година на база на събраната и анализирана през годината информация и на база проследяване на индикаторите за нейното изпълнение. Отчетът се изготвя на достъпен език и стил и се препоръчва да включва графики, фигури, таблици, които да илюстрират напредъка по изпълнение на мерките и целите. Това е необходимо за по-доброто разбиране на съдържанието от страна на неспециалисти в областта на отпадъците и от широката общественост.

Годишният отчет за изпълнение на програмата за управление на отпадъците съдържа информация относно: общите условия за изпълнение и промени в социално-икономическите условия в общината; действия, предприети от общината за осигуряване

Програма за управление на отпадъците в Община Брусарци – 2021 -2028

на ефективност и ефикасност при изпълнението на програмата; създадени механизми за събиране, обработка и анализ на данни; преглед на проблемите, възникнали в процеса на изпълнение на програмата през съответната година, и предприетите мерки за преодоляването им; резултати от извършени оценки и тематични допитвания към края на отчетната година; напредък по изпълнение на целите и мерките в програмата; заключение и приложения.

Годишен отчет се публикува на официалната страница на общината за информиране на обществеността и заинтересованите страни.

Партньорският модел на управление е необходим за бъдещото развитие на Община Брусарци. В процеса на изпълнение на политиката, свързана с управлението на отпадъците на територията на общината, са въвлечени разнородни по своите интереси и функции заинтересовани страни - институции, организации, административни звена, общности (групи) от различни юридически и физически лица, които имат конкретен интерес във връзка с реализацията на тази публична политика и са нейни поддръжници или противници. С помощта на партньорството може да се осъществи целенасочено взаимодействие между тях, което ще гарантира успешното ѝ изпълнение и постигане на заложените резултати. Главната цел на действията за прилагане на принципа за партньорство е да се осигури прозрачност и да се информират заинтересованите страни и участниците в процеса на формирането и прилагането на тази политика, относно очакваните резултати и ползите за местната общност като цяло, както и да се мотивират заинтересованите страни за активно участие в процеса на нейната реализация.

Сайтът на общината трябва да се актуализира непрекъснато, тъй като той е основен източник за информация, относно развитието на общината и дейността на общинската администрация, свързана с изпълнение и отчитане на стратегическите политики и документите за изпълнението им и в частност политиката по управление на отпадъците.

Ефективен канал за информация са и презентационните материали и брошури, като се препоръчва такива да бъдат залагани като средство за информация и публичност във всички проекти, които ще се изпълняват и са включени в плана за действие към програмата и Общинския план за развитие на община Брусарци 2014-2020 г. В

Програма за управление на отпадъците в Община Брусарци – 2021 -2028

допълнение, за прилагане принципа на партньорство е препоръчително засилване на сътрудничеството с местни сдружения с цел увеличаване на гражданското участие в процеса по реализация на програмата и включване на всички заинтересовани страни чрез организиране на обществени обсъждания, кръгли маси, форуми и други подходящи форми на участие.

3. Процедура за актуализация на програмата

Съгласно чл. 52, ал. 3, т. 2 от ЗУО, Програмата за управление на отпадъците се актуализира при промяна във фактическите и/или нормативните условия:

- в резултат от въздействието на „външни“ фактори - например промени в изискванията на европейското и българското законодателство, които налагат промяна в поставените в програмата стратегически и специфични цели и в съответните програмни мерки;
- в резултат на фактори, свързани с изпълнението - значително изоставане в изпълнението на програмните мерки и/или липса на напредък за постигане на целевите индикатори, въпреки изпълнението на програмните мерки, което налага прилагането на допълнителни мерки към вече приетите или замяна на някои от приетите мерки, които не дават очаквания предварително резултат.

Ако в резултат на промени в обстоятелствата се налага да се направи актуализация в друг времеви период, то тя може да се извърши по всяко време от изпълнението на общинската програма за управление на отпадъците. Процедурата за актуализация на общинската програма за управление на отпадъците следва процедурата за разработване и одобрение на програмата. Актуализацията на програмата също трябва да премине през обществени консултации и да се приложи законодателството за екологична оценка на планове и програми, след което да се одобри от общинския съвет и да се публикува за информация на обществеността.

VIII. ПРИЛОЖЕНИЯ

1. Анализ на състоянието на управлението на отпадъците

1.1. Анализ и оценка на действащото законодателство и програмни документи

1.1.1. Анализ на националната и общинската нормативна рамка

Национална нормативна рамка

Като страна член на ЕС, България е задължена да спазва и прилага общата политика на ЕС, свързана с околната среда, която включва и отпадъците като фактор, влияещ върху състоянието ѝ. Европейските стратегически документи от последните години променят философията и подхода към отпадъците - от целенасочено управление на отпадъците като фактор, увреждащ околната среда, към политика на предотвратяване на тяхното образуване и ефективното им използване като ресурси. В тази връзка и законодателството на Съюза в сектора търпи бурно развитие, като от по-общи разпоредби през 70-те години, целящи намаляване на вредното въздействие на отпадъците върху околната среда, днешният законодателен пакет съдържа конкретни изисквания и количествени цели за намаляване депонирането на отпадъци, за рециклиране и оползотворяване на специфични отпадъчни потоци и за предотвратяване образуването на отпадъци.

При определянето и приоритизирането на мерките, заложи в Програмата, се спазват основните принципи за управление на отпадъците, залегнали в общата европейска и национална политика в тази област, както и основните принципи, на които се основава Националният план за управление на отпадъците.

- „Устойчиво развитие” - използване на природите ресурси по начин, който не ограничава възможността да бъдат използвани от бъдещите поколения.
- „Предотвратяване” - образуването на отпадъци трябва да бъде намалено и избегнато, където това е възможно.

Програма за управление на отпадъците в Община Брусарци – 2021 -2028

- *„Превантивност”* – проблемите с отпадъците трябва да бъдат предвиждани и избягвани на възможно най-ранен етап за предотвратяване на замърсяването.
- *„Йерархия на управлението на отпадъците”* - описва предпочитаната последователност на операциите и дейностите с отпадъците в йерархичен ред - предотвратяване; рециклиране, повторна употреба и екологосъобразно обезвреждане.
- *„Разширена отговорност на производителя”* и *„Замърсителят плаща”* – лицата, които образуват или допринасят за образуването на отпадъци или замърсяват околната среда или сегашните притежатели на отпадъците трябва да покрият пълните разходи за третиране на отпадъците и да ги управляват по начин, който гарантира висока степен на защита на околната среда и човешкото здраве.
- *„Интегрирано управление на отпадъците”* - комплекс от законодателна, институционална и технологична дейност, целяща предотвратяване образуването на отпадъци или тяхното редуциране чрез рационално оползотворяване изразяващо се в повторната им употреба и увеличаването на рециклирането им.
- *„Близост”* и *„Самодостатъчност”* – отпадъците трябва да бъдат обезвреждани възможно най-близко до мястото на тяхното образуване.
- *„Участие на обществеността”* – заинтересованите страни, както и широката общественост имат възможност да участват в разработването на планове за управление на отпадъците и имат достъп до тях след одобрението им.

Мерките в настоящата програма ще се изпълняват в съответствие с Националния план за управление на отпадъците за периода 2021-2027 г. и Стратегия и план за действие за преход към кръговата икономика на Република България за периода 2021 – 2027 г.

Мерките в настоящата програма са в съответствие с изискванията на действащото законодателство и изпълнението им следва да се съобрази със следните нормативни актове:

Програма за управление на отпадъците в Община Брусарци – 2021 -2028

1. Закон за управление на отпадъците;
2. Закон за опазване на околната среда;
3. Закон за устройство на територията;
4. Закон за местните данъци и такси;
5. Закон за ратификация на Базелската Конвенция за контрол на трансграничното движение на опасни отпадъци и тяхното обезвреждане;
6. Наредба № 1 от 04 юни 2014 г. (изм. и доп. ДВ. бр.30 от 31 Март 2020 г.) за реда и образците, по които се предоставя информация за дейностите по отпадъците, както и реда за водене на публични регистри. Наредбата определя изискванията за предоставяне на информация на НСИ и ИАОС относно отпадъците и съоръженията и инсталациите за отпадъци, вкл. информация от общините.;
7. Наредба № 2 от 23.07.2014 г. (изм. ДВ. бр.46 от 1 Юни 2018 г.) за класификацията на отпадъците. Наредбата въвежда европейската класификация на отпадъците, задължителна за прилагане и от общините.
8. Наредба № 4 от 5.04.2013 г. (изм. и доп. ДВ. бр.82 от 5 Октомври 2018 г.) за условията и изискванията за изграждането и експлоатацията на инсталации за изгаряне и инсталации за съвместно изгаряне на отпадъци;
9. Наредба № 6 Обн. ДВ. бр.80 от 13 Септември 2013 г. (изм. и доп. ДВ. бр.13 от 7 Февруари 2017 г.) за условията и изискванията за изграждане и експлоатация на депа и на други съоръжения и инсталации за оползотворяване и обезвреждане на отпадъци.
10. Наредба №7 от 24.08.2004 г. за изискванията, на които трябва да отговарят площадките за разполагане на съоръжения за третиране на отпадъци;
11. Наредба №7 от 19.12.2013 год., посл. изм. и доп., ДВ бр. 7 от 20.01.2017 г. за реда и начина за изчисляване и определяне размера на обезпеченията и отчисленията, изисквани при депониране на отпадъци;

Програма за управление на отпадъците в Община Брусарци – 2021 -2028

12. Наредба за разделно събиране на биоотпадъци и третиране на биоразградимите отпадъци, Приета с ПМС № 20 от 25.01.2017 г., Обн. ДВ. бр.11 от 31 Януари 2017 г.
13. Наредба за управление на строителните отпадъци и за влагане на рециклирани строителни материали, Обн. ДВ.. бр.98 от 8 Декември 2017 г.;
14. Наредба за опаковките и отпадъците от опаковки Обн. ДВ. бр.85 от 6 Ноември 2012г., посл. изм. и доп. ДВ. бр.60 от 20 Юли 2018 г.;
15. Наредба за изискванията за третиране и транспортиране на производствени и опасни отпадъци Обн. ДВ. бр.29 от 30 Март 1999 г.;
16. Наредба за реда и начина за оползотворяване на утайки от пречистването на отпадъчни води чрез употребата им в земеделието Обн. ДВ. бр.63 от 12 Август 2016 г., изм. ДВ. бр.55 от 7 Юли 2017 г.;
17. Наредба за отработените масла и отпадъчните нефтопродукти - 08.01.2013 г.;
18. Наредба за излезлите от употреба моторни превозни средства, Обн. ДВ. бр.7 от 25 Януари 2013 г. (посл. изм. и доп. ДВ. бр.37 от 21 Април 2020 г.);
19. Наредба за излязлото от употреба електрическо и електронно оборудване, Обн. ДВ. бр.100 от 19 Ноември 2013 г., изм. ДВ. бр.30 от 15 Април 2016 г., изм. и доп. ДВ. бр.47 от 5 Юни 2018 г., изм. и доп. ДВ. бр.60 от 20 Юли 2018 г.;
20. Наредба за батерии и акумулатори и за негодните за употреба батерии и акумулатори, Обн. ДВ. бр.2 от 8 Януари 2013 г., посл. изм. и доп. ДВ. бр.60 от 20 Юли 2018 г.;

Програма за управление на отпадъците в Община Брусарци – 2021 -2028

21. Наредба за изискванията за третиране на излезли от употреба гуми, Обн. ДВ. бр.73 от 25 Септември 2012 г., посл. изм. и доп. ДВ. бр.60 от 20 Юли 2018 г.;
22. Наредба за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми, Обн. ДВ. бр.57 от 2 Юли 2004 г., посл. изм. и доп. ДВ. бр.67 от 23 Август 2019 г.;
23. Наредба за условията и реда за извършване на оценка на въздействието върху околната среда, Обн. ДВ. бр.25 от 18 Март 2003 г., посл. изм. ДВ. бр.67 от 23 Август 2019 г.;
24. НАРЕДБА за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони Приета с ПМС № 201 от 31.08.2007 г., обн., ДВ, бр. 73 от 11.09.2007 г., в сила от 11.09.2007г., посл. изм. и доп., бр. 94 от 30.11.2012 г., в сила от 30.11.2012 г.
25. Наредба за опазване на околната среда и управление на отпадъците на територията на община Брусарци;
26. Наредба за определянето и администрирането на местните такси и цени на услуги на територията на Община Брусарци;

Законодателството на ЕС за управление на отпадъците включва три категории законодателни актове:

1. Рамково законодателство: Директива 2008/98/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 19 ноември 2008 г. относно отпадъците и за отмяна на определени директиви и Регламент (ЕО) № 1013/2006 за трансграничен превоз на отпадъци.
2. Законодателство относно операции и съоръжения по третиране на отпадъци: Директива за индустриални емисии 2010/75/ЕС /относно изгаряне на отпадъци и изисквания за комплексни разрешителни за определени

Програма за управление на отпадъците в Община Брусарци – 2021 -2028

инсталации за третиране на отпадъци/ и Директива 1999/31/ЕО на Съвета от 26 април 1999 г. относно депонирането на отпадъци.

3. Законодателство относно специфични потоци отпадъци и включва следните базови директиви: Директива 2006/66/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 6 септември 2006 г. относно батерии и акумулатори и отпадъци от батерии и акумулатори и за отмяна на Директива 91/157/ЕИО; Директива 2012/19/ЕС относно отпадъци от електрическо и електронно оборудване; Директива 94/62/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 20 декември 1994 г. относно опаковките и отпадъците от опаковки; Директива (ЕС) 2019/904 Европейския парламент и на Съвета от 5 юни 2019 година относно намаляването на въздействието на определени пластмасови продукти върху околната среда; Директива 2000/53/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 18 септември 2000 г. относно излезлите от употреба моторни превозни средства; Директива 2020/362/ЕС на Комисията от 17 декември 2019 г. за изменение на приложение II към Директива 2000/53/ЕО на Европейския парламент и на Съвета относно излезлите от употреба превозни средства; Директива 96/59/ЕО на Съвета от 16 септември 1996 г. за обезвреждането на полихлорирани бифенили и полихлорирани терфенили; Директива 86/278/ЕИО на Съвета от 12 юни 1986 г. за опазване на околната среда, и по-специално на почвата, при използване на утайки от отпадъчни води в земеделието и Директива 78/176/ЕИО на Съвета от 20 февруари 1978 г. относно отпадъците от производство на титанов диоксид.

Рамкова директива за отпадъците (РДО) с посл. изм. (Директива (ЕС) 2018/851)

Отпадъците, според определението в член 3, параграф 1 от Директива 2008/98/ЕО са „всяко вещество или предмет, от който притежателят се освобождава или възнамерява да се освободи, или е длъжен да се освободи“. Те представляват огромна загуба на ресурси под формата както на материали, така и на енергия. Освен това управлението и обезвреждането на отпадъците може да окаже сериозно въздействие върху околната среда. Депата за отпадъци например заемат земни площи и могат да предизвикат замърсяване на въздуха, водата и почвата, докато изгарянето може да доведе до емисии на опасни замърсители на въздуха. Поради това целта на политиките на ЕС в областта на управлението на отпадъците е да се намали въздействието на отпадъците върху околната

Програма за управление на отпадъците в Община Брусарци – 2021 -2028

среда и здравето и да се повиши ефективността при използването на ресурсите в ЕС. Дългосрочната цел на тези политики е да се намали количеството отпадъци, а когато образуването им не може да бъде избегнато, да се насърчава тяхното използване като ресурси и да се постигнат по-високи равнища на рециклиране и безопасно обезвреждане на отпадъците.

РДО, освен посочената йерархията на отпадъците, въвежда и други ключови разпоредби за страните-членки, съответно за техните компетентни национални, регионални и местни власти, отговорни за съответните политики:

- да се постигне повторна употреба и рециклиране на минимум 50% от битовите и приравнените на битовите отпадъци
- да се постигне рециклиране и оползотворяване на най-малко 70% от отпадъците от строителство и от разрушаване на сгради
- да се разработят национални програми за предотвратяване на образуването на отпадъци
- да се въведе разделно събиране минимум за битовите отпадъци и подобни източници от хартия, метал, пластмаса и стъкло
- въвежда процедура за определяне на критерии за край на отпадъка и специфицира в кои случаи вещества или предмети, получени в резултат от производствен процес, представляват странични продукти, а не отпадъци;
- разграничава кога изгарянето на отпадъци е ефективно от енергийна гледна точка и се счита за операция по оползотворяване;
- определя ясно разликата между „оползотворяване” и „обезвреждане” на отпадъци
- въвежда „разширена отговорност на производителя” като едно от средствата за подпомагане на разработването и производството на стоки, при които се отчита и се улеснява ефективното използване на ресурси по време целия им жизнен цикъл.

Директива (ЕС) 2019/904 Европейския парламент и на Съвета от 5 юни 2019 година **относно намаляването на въздействието на определени пластмасови продукти върху околната среда**. Една от основните цели на директивата е да се намали количеството на пластмасовите отпадъци. Съгласно новите правила до 2021 г. ще бъдат забранени пластмасовите чаши, чинии, прибори, сламки и др. До 2029 г. целта е за 90% разделно събиране на пластмасови бутилки, както и целта за рециклирано съдържание на пластмасовите бутилки от най-малко 25% до 2025 г. и 30% до 2030 г.

Общинска нормативна уредба

Законът за управление на отпадъците регламентира следните задължения и отговорности на кмета на общината:

1. организира управлението на битовите и строителните отпадъци, образувани на територията на общината, съобразно изискванията на ЗУО и приета от общинския съвет наредба;
2. осигурява условия, при които всеки притежател на битови отпадъци се обслужва от лица, притежаващи разрешение по чл. 35 от ЗУО за извършване на дейности по отпадъци, на които е предоставено право да извършват дейности по тяхното събиране, транспортиране, оползотворяване и/или обезвреждане;
3. отговаря за осигуряването на съдове за събиране на битовите отпадъци - контейнери, кофи и други;
4. събирането на битовите отпадъци и транспортирането им до депата или други инсталации и съоръжения за оползотворяването и/или обезвреждането им;
5. почистването на уличните платна, площадите, алеите, парковете и другите територии от населените места, предназначени за обществено ползване;
6. избора на площадка, изграждане, експлоатация, закриване и мониторинг на депата за битови отпадъци или на други инсталации или съоръжения за оползотворяването и/или обезвреждане на битови отпадъци;

Програма за управление на отпадъците в Община Брусарци – 2021 -2028

7. организирането на събирането, оползотворяването и обезвреждането на строителни отпадъци от ремонтна дейност, образувани от домакинствата на територията на съответната община;
8. разделното събиране на битови отпадъци на територията на общината най-малко за следните отпадъчни материали: хартия и картон, метали, пластмаси и стъкло;
9. организирането на дейностите по разделно събиране на масово разпространени отпадъци и/или оказва съдействие на организациите за оползотворяване на масово разпространени отпадъци, в т.ч. определя местата за разполагане на необходимите елементи на системите за разделно събиране и местата за предаване на масово разпространени отпадъци;
10. изпълнението на решенията по чл. 26, ал. 1 от ЗУО на общото събрание на регионалните сдружения по чл. 24, ал. 1, и съдейства за създаване на центрове за повторна употреба, поправка и подготовка за повторна употреба;
11. организирането на разделно събиране на опасните битови отпадъци извън обхвата на наредбите по чл. 13, ал. 1 от ЗУО и предаването им за оползотворяване и/или обезвреждане;
12. разделното събиране и съхраняването на битови биоразградими отпадъци, в т.ч. определя местата за разполагане на необходимите елементи на системата за разделно събиране на отпадъците и предаването им за компостиране или анаеробно разграждане;
13. осигуряването на площадки за безвъзмездно предаване на разделно събрани отпадъци от домакинствата, в т.ч. едрогабаритни отпадъци, опасни отпадъци и други във всички населени места с население, по-голямо от 10 000 жители на територията на общината, и при необходимост в други населени места;
14. почистването от отпадъци на общинските пътища в съответствие с чл. 12 от ЗУО;
15. осигуряването на информация на обществеността за изпълнението на всички задължения и отговорности, вменени му от ЗУО чрез интернет страницата на съответната община, както и по друг подходящ начин;

Програма за управление на отпадъците в Община Брусарци – 2021 -2028

16. поддържането на регистър на площадките за предаване на отпадъци от пластмаси, стъкло, хартия и картон на територията на съответната община;
17. предотвратяването на изхвърлянето на отпадъци на неразрешени за това места и/или създаването на незаконни сметища и организиране на почистването им;
18. организира изпълнението на задълженията си за участие в системите за разделно събиране по чл. 19, ал. 3, т. 6 от ЗУО, като сключва договори при условия и ред, определен с решение на общинския съвет.

За ефективното изпълнение на задълженията на органите на местно самоуправление и местна администрация регламентирани в ЗУО, Общинският съвет на основание чл. 22, ал. 1 от ЗУО, приема наредба, с която определя условията и реда за изхвърлянето, събирането, включително разделното, транспортирането, претоварването, оползотворяването и обезвреждането на битови и строителни отпадъци, включително биоотпадъци, опасни битови отпадъци, масово разпространени отпадъци, на своя територия, разработена съгласно изискванията на закона и подзаконовите нормативни актове по прилагането му, както и заплащането за предоставяне на съответните услуги по реда на Закона за местните данъци и такси. С наредбата се уреждат и изискванията към площадките за предаване на отпадъци от хартия и картон, пластмаси и стъкло, в т. ч. условията за регистрация на площадките, както и условията за предаване на отпадъци на площадките за безвъзмездно предаване на разделно събрани отпадъци от домакинствата, в т.ч. едрогабаритни отпадъци, опасни отпадъци и други във всички населени места с население, по-голямо от 10 000 жители на територията на общината, и при необходимост в други населени места.

Към настоящия момент в община Брусарци с приети и действащи следните наредби от Общинския съвет, които съдържат разпоредби, свързани с дейностите по управление на отпадъци:

1. Наредба за таксите, които се заплащат при промяна на предназначението на земеделските земи от Общинския поземлен фонд (ОПФ) на Община Брусарци;

2. Наредба за определянето и администрирането на местните такси и цени на услуги на територията на община Брусарци.
3. Наредба за управление на отпадъците на територията на Община Брусарци
4. Наредба за изграждане и опазване на озеленените площи и растителността на територията на Община Брусарци

2. Оптимизация на системата за управление на отпадъците

Дейностите са насочени към комплексното решаване на проблемите, свързани с отпадъците в областта. Целта е да се ограничи вредното им въздействие върху здравето на хората и околната среда и същевременно да се премине към повторната им употреба, с което ще се намали ползването на първични природни ресурси. Предвижда се разработване на програми, чрез които да се намали драстично количеството на отпадъците и въвеждане на модерни схеми на управлението им, което от своя страна ще допринесе за намаляване на емисиите на парникови газове в района. Битовите и строителните отпадъци ще бъдат сепарирани, рециклирани и използвани отново. Системата за сметосъбиране работи относително добре в градовете в района, но в голяма част от селските райони тя не функционира ефективно и това води до поява на нерегламентирани сметища и увреждане на околната среда. В областта функционира едно регионално депо (Монтана), което е в съответствие с изискванията на Директива 1999/31/ЕС и обслужва всички общини на областта. Подобряването на системата за сметосъбиране и въвеждане на по-ефективна система за управление на отпадъците е важна задача в областта. Подобряването на управлението на отпадъците ще се отрази изключително благоприятно на развитието на туризма и ще допринесе за подобряване качеството на средата в малките населени места.

1.2. Анализ на отпадъците

Програма за управление на отпадъците в Община Брусарци – 2021 -2028

Анализът на битовите отпадъци е ключов анализ за разработването на общинската програма и дава отговор на следните въпроси:

- Какви са количества и тенденциите на различните потоци отпадъци в общината за анализирания период.
- Какви са количествата образувани отпадъци в общината и каква е нормата на натрупване.
- Какъв е морфологичният състав на образуваните битови отпадъци в общината
- Какви са количествата повторно използвани, рециклирани, оползотворени и обезвредени битови отпадъци за разглеждания период и какви са тенденциите в третирането на битовите отпадъци.
- Каква е степента на изпълнение на целите, които са поставени пред общината в съответствие с националното законодателство и разпределението на ангажиментите между общините в дадена РСУО.

1.2.1. Анализ на битовите отпадъци

Съгласно Допълнителните разпоредби на ЗУО *битови отпадъци (БО)* са “отпадъците от домакинствата” и “подобни на отпадъците от домакинствата” (това са отпадъците, образувани от домакинствата и отпадъците, образувани от фирми и други организации, които по своя характер и състав са сравними с отпадъците от домакинствата, с изключение на производствените отпадъци и отпадъците от селското и горското стопанство). На територията на община Брусарци се образуват различни по характер и вид отпадъци. Тенденциозното им нарастване или пък намаляване е зависимо от няколко фактора: разположение на населените места, инфраструктура, плътност на застрояване, брой на населението в тях, дейността на населението като източник на образуването, икономическото положение в сравнение с това в страната.

Програма за управление на отпадъците в Община Брусарци – 2021 -2028

Информацията за количеството генерирани отпадъци е предоставена от общинска администрация община Брусарци.

Система за събиране и третиране на отпадъците

В Община Брусарци всички населени места са включени в организираното сметоизвозване. Изградената система за събиране и транспортиране на битовите отпадъци за момента е ефективна. Осигурените изправни съдове за събиране на битовите отпадъци (контейнери, кофи и други) са в достатъчно количество и при определената честота на извозване не се допуска препълването им. Използваният машинен и контейнерен парк обезпечава системата за събиране и транспортиране на битовите отпадъци от всички населените места. Използваната система е смесена - със сменяеми и несменяеми съдове за смет. Създадената система за сметосъбиране и почистване на обществените места, както и нейните недостатъци са в пряка зависимост от съществуващата специализирана техника и съдове за битови отпадъци.

Разпределение на наличните съдове за битови отпадъци в община Брусарци :

	Вид на контейнерите	Материал	Собственост	Обем(m ³)	Брой	Честота на обслужване на контейнерите - седмично, определена по видове съдове
.	Контейнер «Бобър»	Ламарина	Община Брусарци	1,1	226	1
.	Кофа «Мева»	Ламарина	Община Брусарци	0,1	1885	1

Програма за управление на отпадъците в Община Брусарци – 2021 -2028

.	Кофа „Мева“	Пластмаса	Община Брусарци	0,1	60	1
---	-------------	-----------	-----------------	-----	----	---

Битовите отпадъци в община Брусарци се събират и извозват със сметосъбираща и сметоизвозваща машина „Мерцедес“, закупена през 2007 година на стойност 112800.00 лв., от тях 45500.00 лв. безвъзмездна помощ от ПУДООС и 67300.00 лв. собствени средства на общината. От месец декември 2008 г. битовите отпадъци се извозват на регионалното депо в гр. Монтана.

Норма на натрупване и количество отпадък

ОБЩИНА БРУСАРЦИ						
		2016	2020	2025	2030	2035
Население	жит.	4531	4261	3888	3538	3213
НН	кг/ж/г	158	158	158	158	158
Общо отпадъци	т/год	717,5	673	614	566	507

Източник: Морфологичен анализ

Количества на събраните смесени битови отпадъци

Отчетени данни от депото за неопасни отпадъци за 2016 год.

месец	Депонирани отпадъци от разделно събиране на	Смесени битови отпадъци, депонирани на регионално
-------	--	--

Програма за управление на отпадъците в Община Брусарци – 2021 -2028

	отпадъци от опаковки	депо
1. януари	Н.И.	30 913 кг.;
2. февруари	Н.И.	52 085 кг.;
3. март	Н.И.	55 932 кг.;
4. април	Н.И.	61 308 кг.;
5. май	Н.И.	73 494 кг.;
6. юни	Н.И.	73 494 кг.
7. юли	Н.И.	74 516 кг.;
8. август	Н.И.	83 103 кг.;
9. септември	Н.И.	73 699 кг.;
10 октомври	Н.И.	60 180 кг.;
11. ноември	Н.И.	38 444 кг.;
12. декември	Н.И.	40 360 кг.
общо		717 528 кг

Източник: Морфологичен анализ

Отчетни данни от лицата, извършващи дейности по разделно събиране на отпадъците от опаковки

Програма за управление на отпадъците в Община Брусарци – 2021 -2028

Няма сключен договор с лица извършващи дейности по разрезно събиране на отпадъци от опяковки.

Данни за биоотпадъци, които се образуват на територията на община Брусарци

Предвид разпоредбите на чл.34, ал.1 от Закона за управление на отпадъците съгласно който „биоотпадъците от поддържане на обществени площи, паркове и градини се събират разделно“ в таблица е изчислено общото количество на тези отпадъци за Община Брусарци. При изчислението са спазени указанията за норма на образувани отпадъци съгласно Инструкциите за прилагане на нормативните изисквания, свързани с управлението на биоотпадъците (насоки за прилагане на Наредба за разделно събиране на биоотпадъците, приета с ПМС № 275 от 06.12.2013 г. Обн. ДВ, бр. 107 от 13.12.2013 г.), одобрени с Заповед № РД-687/05.09.2014 г. на Министъра на околната среда и водите. Приетата норма е 3,5 кг./м² /година окосена трева, листа, клони от резитба на дървета и храсти и др.

		Обща площ на обществените площи за озеленяване в дка.	Поддържани площи в дка.	Количество на образуваните растителни отпадъци т./г.
1	община Брусарци	70,4	50	175

Сумиране на образуваните количества битови отпадъци и разделно събраните отпадъци по фракции

При спазване на Методиката са изчислени общите количества на образуваните битови отпадъци на територията на Община Брусарци, като е отчетена включително и:

– Отчетни данни за разделно събрани битови отпадъци от операторите на площадки за оползотворяване, в т.ч. рециклиране.;

Програма за управление на отпадъците в Община Брусарци – 2021 -2028

– оценка за количествата на биоотпадъците от поддържането на обществени площи, паркове и градини.

Видове отпадъци	тона
Смесени битови отпадъци, постъпили на депо Монтана	717,5
Разделно събрани битови отпадъци в контейнерите за разделно събиране на опаковки	НИ
Разделно събрани битови отпадъци предадени за оползотворяване, в т.ч. рециклиране	НИ
Биоотпадъци от поддържането на обществени площи, паркове и градини	175
ОБЩО	892,5

Морфологичен състав на отпадъците

Показателят морфологичен състав характеризира количеството на отделните компоненти спрямо общото количество на отпадъците (хартия, хранителни отпадъци, пластмаси, текстил, стъкло, метали, опасни отпадъци и др.). Данните за морфологичния състав са необходими *при избор на системи за разделно събиране на отпадъци или при оптимизация на въведените такива*. Има важно значение при определяне на метода за предварително третиране и обезвреждане на отпадъците, включително вида и капацитета на съоръженията.

Към месец януари 2018 в община Брусарци има подготвени пет доклада за морфологичен анализ на отпадъците. Докладите за морфологичен анализ на отпадъците са за количествата отпадъци, генерирани през 2016 и са за сезони – пролет, лято, есен, зима и окончателен доклад. Анализът на морфологичния състав на отпадъците е извършен от външен изпълнител по договор.

Програма за управление на отпадъците в Община Брусарци – 2021 -2028

Община Брусарци, условно според прилаганата Методика (т.2.1.1.) за изследване спада към група IV – населени места от 3- 25 000 - в повечето малки градове, а понякога и села.

На таблицата по-долу са представени данни за морфологичния състав на отпадъците на община Брусарци за 2017:

Морфологичен състав на отпадъците за 2017 година.

ОБЩИНА БРУСАРЦИ

Вид Отпадък	сезон пролет		сезон лято		сезон есен		сезон зима	ОБЩО	
	кг	%	кг	%	кг	%	кг	%	%
Жители	4531		4531		4531		4531	3000	
Хранителни (плодове, зел.)	35,98	23,26%	26,66	19,30%	38,108	23,90%	37,50	25,30%	138,25 22,94%
Хранителни други	0,81	0,63%	0,58	0,30%	6,38	2,90%	4,759	2,50%	12,53 1,58%
Хранителни общо	36,79	23,89%	27,24	19,60%	44,488	26,80%	42,26	27,80%	150,78 24,52%
Хартия	10,67	6,93%	13,21	9,50%	13,944	8,40%	12,77	8,40%	50,59 8,30%
Картон	4,79	3,11%	5,70	4,10%	5,976	3,60%	5,47	3,60%	21,94 3,60%
Пластмаса	7,61	4,94%	4,45	3,20%	8,632	5,20%	12,46	8,20%	33,15 5,38%
Текстил	7,24	4,70%	4,59	3,30%	3,32	2,00%	3,04	2,00%	18,19 3,00%
Гума	1,71	1,11%	3,61	2,60%	0,996	0,60%	2,43	1,60%	8,75 1,48%

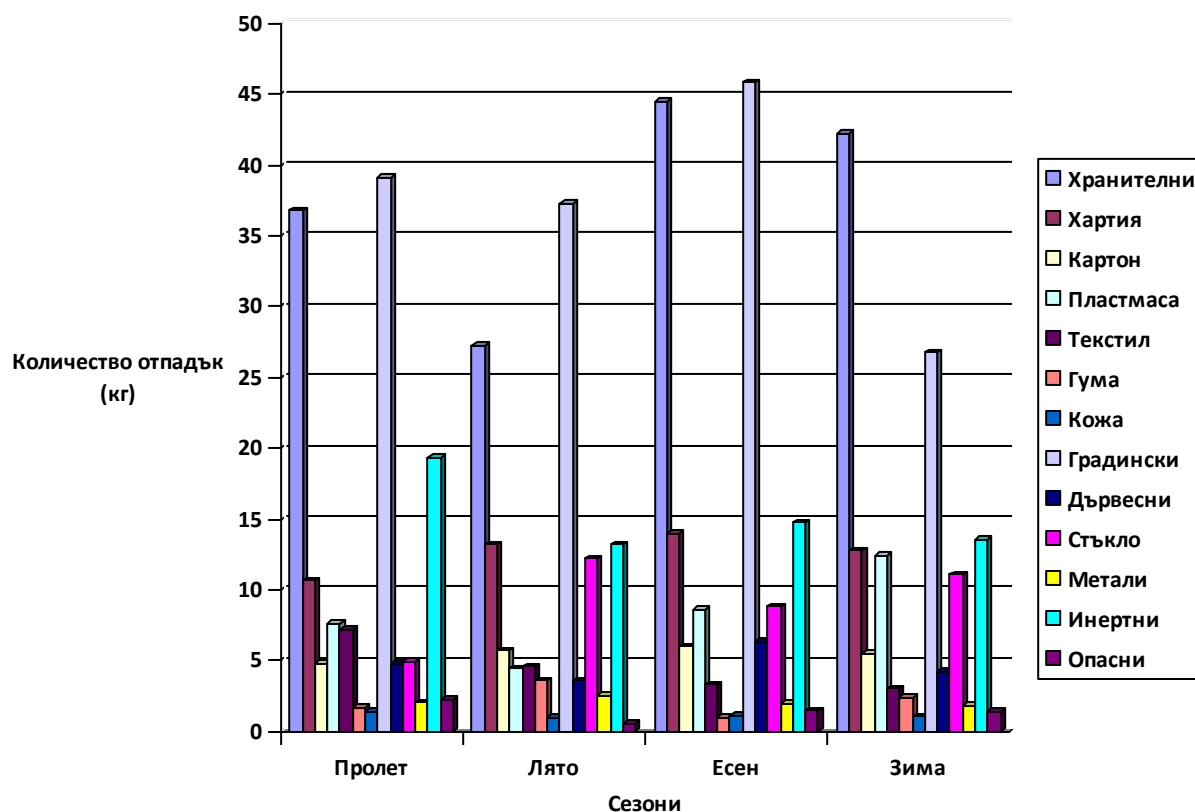

Програма за управление на отпадъците в Община Брусарци – 2021 -2028

Кожа	1,37	0,89%	0,97	0,70%	1,162	0,70%	1,06	0,70%	4,57	0,75%
Градински	39,16	25,43%	37,25	26,80%	45,816	27,60%	26,75	17,60%	148,98	24,36%
Дървесни	4,79	3,11%	3,61	2,60%	6,308	3,80%	4,26	2,80%	18,97	3,08%
Стъкло	4,97	3,23%	12,23	8,80%	8,798	5,30%	11,10	7,30%	37,10	6,16%
Метали	2,05	1,33%	2,50	1,80%	1,992	1,20%	1,82	1,20%	8,37	1,38%
Инертни	19,34	12,56%	13,21	9,50%	14,774	8,90%	13,53	8,90%	60,85	9,98%
Опасни	2,22	1,44%	0,56	0,40%	1,494	0,90%	1,37	0,90%	5,64	0,91%
Други	11,29	7,33%	9,87	7,10%	8,3	5,00%	13,68	9,00%	43,14	7,10%
Общо	154,00	100,00%	139,00	100,00%	166	100,00%	152,00	100	611,00	100%

Сезонно разпределение на отпадъците по вид

Морфологичен анализ на отпадъците след преценка на фракция „други”

Вид Отпадък		
-------------	--	--

Програма за управление на отпадъците в Община Брусарци – 2021 -2028

	%	Състав на фракция "Други" %	Разпределение на фракция "Други" и опред. на морф. състав %
Хранителни (плодове, зел.)	22,94%		
Хранителни други	1,58%		
Хранителни общо	24,52%	12%	25,37%
Хартия	8,30%	4%	8,58%
Картон	3,60%	1%	3,67%
Пластмаса	5,38%	1%	5,45%
Текстил	3,00%	1%	3,07%
Гума	1,48%	0%	1,48%
Кожа	0,75%	0%	0,75%
Градински	24,36%	8%	24,93%
Дървесни	3,08%	0,80%	3,14%
Стъкло	6,16%	6,20%	6,60%
Метали	1,38%	2%	1,52%
Инертни	9,98%	64%	14,52%
Опасни	0,91%	0%	0,91%
Други		-	-
		100	100,000

Изчисление на образуваните количества смесени битони отпадъци по фракции

Програма за управление на отпадъците в Община Брусарци – 2021 -2028

Вид Отпадък	Образувани количества смесени битови отпадъци	
	%	тона
Хранителни общо	25,37%	182,05
Хартия	8,58%	61,59
Картон	3,67%	26,34
Пластмаса	5,45%	39,11
Текстил	3,07%	22,04
Гума	1,48%	10,62
Кожа	0,75%	5,38
Градински	24,93%	178,87
Дървесни	3,14%	22,51
Стъкло	6,60%	47,36
Метали	1,52%	10,92
Инертни	14,52%	104,21
Опасни	0,91%	6,53
Общо	100%	717,53

Сумиране на образуваните количества смесени битови отпадъци, разделно събраните отпадъци и зелените отпадъци по фракции

Вид Отпадък	Образувани количества отпадъци
--------------------	---------------------------------------

Програма за управление на отпадъците в Община Брусарци – 2021 -2028

	тона
Хранителни общо	182,05
Хартия	61,59
Картон	26,34
Пластмаса	39,11
Текстил	22,04
Гума	10,62
Кожа	5,38
Градински вкл. биоотпадъци от поддръжка на ЗП	353,87
Дървесни	22,51
Стъкло	47,36
Метали	10,92
Инертни	104,21
Опасни	6,53
Общо	892,5

Източник: Доклади от морфологичния анализ на отпадъците на община Брусарци

Като основен извод, който може да се направи е, че количеството на хранителните отпадъци през всички сезони е с най-големи стойности. През есента общото количесатво на смесените битови отпадъците е с най-високи стойности в сравнение с всички останали сезони. Делът на отпадъците, които могат да се рециклират (хартия, картон, стъкло, метали, пластмаси) е по-малък в сравнение с останалите видове отпадъци, но би могъл да се намалее в следствие на прилагане на схемите за разделно събиране на рециклируемите отпадъци.

1.2.2. Анализ на утайките от ПСОВ

На национално ниво няма изградена цялостна информационна база данни, в която информацията за утайките от ГПСОВ да е систематизирана и да обхваща всички аспекти, както в регионален и местен, така и във времеви разрез. Основно се използва информация от *„Национален стратегически план за управление на утайките от ГПСОВ на територията на Р България за периода 2014-2020г.“*

Национален стратегически план отчита новостите в правен и технически аспект на ниво ЕС, както и съвременното състояние на управлението на утайките от ГПСОВ в България. Основната цел на този документ е да осигури рамката за планиране на национално ниво, като осигури разумен подход при определянето и прилагането на адекватни мерки за оползотворяване и обезвреждане на утайките, като се вземат предвид географските, общественно-икономическите и демографските условия в България. Планът анализира тенденциите на европейско ниво, тенденциите в България, в т.ч. и в регионален план, поставя национални цели и план за действие с мерки за постигането им.

В община Брусарци всички селища са водоснабдени и се захранват с питейна вода от 12 водоизточника (шахтови и тръбни кладенци) и няколко помпени станции – ПС”Крива бара”, ПС”Смирненски” и ПС”Г.Белотинци”. Степента на покритие с централно водоснабдяване варира от 100% (с.Одоровци) до 82.6% (с.Киселево). Средният дял на покритие за общината е 97.8% (колкото е и за област Монтана), но по-нисък от средната стойност за страната – 99.1%. Общата дължина на изградената водопроводна мрежа е 127.6 км, като 25.5 км от тях, са външни водопроводи, а 102 км - вътрешна водопроводна мрежа. Преобладаващата част от водоснабдителната мрежа е изпълнена с азбестоциментови тръби, които са остарели и амортизирани. Те са основната причина за честите аварии и високи загуби на питейна вода. Друг системен проблем е високата зависимост от сезонните засушавания и силните колебания в дебита на местните водоизточници. „Водоснабдяване и канализация”ООД, гр. Монтана поддържа и експлоатира водоснабдяването на осем от населените места на Община Брусарци (гр. Брусарци, с. Буковец, с. Крива бара, с. Смирненски, с. Кн.махала, с. Одоровци, с. Василовци и с. Киселево). Село Дондуково има изградено водоснабдяване, което се

Програма за управление на отпадъците в Община Брусарци – 2021 -2028

поддържа от кметството. На територията на общината 14 водоизточника се поддържат от „ВиК”ООД, гр.Монтана.

На територията на общината почти няма изградена канализационна мрежа. Само 2.2 % обитавани жилища (46 бр.) са свързани с обществена канализация.

От тях, 27 са в общинския център, а повечето от останалите, в селата Крива бара (8 бр.) и Василевци (8 бр.). Отпадните води се отвеждат в септични и попивни ями.

На територията на община Брусарци няма изградена ГПСОВ и няма данни за количествата утайки.

1.2.3. Анализ на строителните отпадъци

Съгласно ЗУО „строителни отпадъци“ са отпадъците от строителство и разрушаване, съответстващи на кодовете отпадъци, посочени в глава 17 от Индекс към Решение 2000/532/ЕО на Комисията от 3 май 2000г. за замяна на Решение 94/3/ЕО за установяване на списък на отпадъците в съответствие с член 1, буква „а“ от Директива 75/442/ЕИО на Съвета относно отпадъците и Решение 94/904/ЕО на Съвета за установяване на списък на опасните отпадъци в съответствие с член 1, параграф 4 от Директива 91/689/ЕИО на Съвета относно опасните отпадъци и следващите му изменения.

„Отпадъци от строителство и събаряне“ са отпадъци, получени вследствие на строително-монтажни работи и премахване, включващи бетон; тухли; керемиди; плочки; порцеланови и керамични изделия; стъкло, пластмаси и дървесен материал съдържащи или замърсени с опасни вещества; асфалтови смеси; изолационни материали и др., съответстващи на кодовете на отпадъци от група 17 от Приложение №1 към чл.5, ал.1 и чл.6 ал.1, т.1 от „Наредба №2 от 23 юли 2014г. за класификация на отпадъците“.

„Оползотворяване на материали от строителни отпадъци“ са всички дейности по оползотворяване на строителни отпадъци с изключение на изгаряне с оползотворяване на енергия и преработването в материали, които се използват като гориво. Оползотворяването включва и дейностите по подготовка за повторна употреба, рециклирането или друго материално оползотворяване.

Програма за управление на отпадъците в Община Брусарци – 2021 -2028

„Обратно насипване“ означава дейност по оползотворяване, при която подходящи отпадъци се използват с цел възстановяване на материалите в изкопните зони или за инженерни цели в ландшафтната архитектура и когато отпадъците са заместител на материали, които не са отпадъци.

„Рециклиране на ОСР“ е всяка дейност по оползотворяване на строителните материали, посредством която ОСР се преработват в продукти, материали или вещества за първоначалната им цел или за други цели. Рециклирането на ОСР не включва оползотворяването на ОСР за получаване на енергия и преработване в материали, които ще се използват като горива или за насипни дейности.

„Подготовка за повторна употреба на ОСР“ са дейности по материално оползотворяване, представляващи проверка, почистване или ремонт, посредством които строителните продукти или компонентите на продукти, които са станали отпадък, се подготвят, за да може да бъдат използвани повторно. Със ЗУО от 2012 г. се направиха значителни промени в ангажиментите на общините относно строителните отпадъци. По отношение на генерираните строителни отпадъци общината има пряк ангажимент към строителните отпадъци в малки количества, генерирани от ремонтните дейности на домакинствата. В този смисъл анализът и прогнозите са фокусирани върху този поток строителни отпадъци.

Изпълнителят на строежи е задължен да организира дейностите по извозване и депониране на строителни отпадъци, съгласно Наредбата за управление на отпадъците на Община Брусарци. Строителят води и статистика за количествата строителни отпадъци, и изпълнява изискванията на общинската Наредба за УО относно влагането на рециклирани строителни отпадъци. Изискванията относно третирането на строителните отпадъци на територията на община Брусарци напълно кореспондира с *„Наредба за управление на строителните отпадъци и за влагане на строителни рециклирани материали“*.

Към момента няма депа за строителни отпадъци, които да се намират в процес на изграждане или за които да има проектна готовност. Липсата на депо за строителни отпадъци води до неконтролирано изхвърляне на строителни отпадъци от граждани и

Програма за управление на отпадъците в Община Брусарци – 2021 -2028

фирми, формиране на нерегламентирани сметища главно на входовете и изходите на населените места, както и замърсяване на зелените площи в самите населени места.

В община Брусарци не се води отчетност за количествата строителни отпадъци в исторически аспект и не е възможно да се направи анализ на техните количества.

Препоръчително е да се развие система за разделно събиране на ОСР от ремонтни дейности от домакинствата и общината да изготви и оповести месечен план-график за предаване на събраните от домакинствата строителни отпадъци от ремонтната им дейност;

Пропоръчително е да се води отчетност за количествата генерирани строителни отпадъци за целият период на действие на ПУО.

Необходимо е Община Брусарци по собствена инициатива и за своя сметка да организира създаването на площадка за временно съхранение на строителните отпадъци от ремонтните дейности на домакинствата и отпадъците от строителни и разрушителни дейности, на които общината е Възложител;

1.2.4. Анализ на производствените отпадъци

На територията на общината се образуват предимно отпадъци с характер на битови, специфично масово разпространени и рециклируеми отпадъци. Следва да се отбележи, че не всички фирми изпълняват задълженията си да предоставят необходимата информация за генерираните от тях отпадъци в ИАОС.

Редът за организация на дейностите по третиране на производствени и опасни отпадъци е регламентиран в Наредбата за управление на отпадъците в община Брусарци.

1.2.5. Анализ на опасните отпадъци

Наредбата за управление на отпадъците на територията на община Брусарци регламентира реда и начина за организация на дейностите по третиране на масово разпространени отпадъци“ в т.ч. отпадъци от батерии и акумулатори; отпадъци от

Програма за управление на отпадъците в Община Брусарци – 2021 -2028

електрическо и електронно оборудване (ЕЕО); отработени масла и отпадъчни нефтопродукти; отпадъци от моторни превозни средства; излезли от употреба пневматични гуми.

Община Брусарци няма подписан договор с организация за оползотворяване и/или обезвреждане на НУБА и ИУЕЕБО.

1.3. Анализ на инфраструктурата за управление на отпадъци

Анализът на инфраструктурата по управление на отпадъците е един от най-ключовите анализи. Той дава отговори на следните въпроси:

- Какви са тенденциите и настоящата ситуация по отношение на осигуряване от общината на инфраструктура за отпадъци, чието управление е от компетенциите на местните власти.
- Осигурената, изградената и в процес на планиране, осигуряване и изграждане инфраструктура достатъчна ли е за третиране на отпадъците на територията на общината и за постигане на количествените цели за рециклиране и оползотворяване на отпадъците, поставени пред местните власти.
- Необходима ли е допълнителна инфраструктура за подобряване на услугите и постигане на целите за рециклиране и оползотворяване на отпадъците, в т.ч. по потоци отпадъци.
- Какви са основните изводи и препоръки за бъдещи действия.

1.3.1. Инфраструктура за битови отпадъци

Анализът на инфраструктурата за управление на битовите отпадъци дава информация за два основни компонента на инфраструктурата:

1. Площадки, съоръжения и инсталации за третиране на битовите отпадъци;
2. Съдове и техника за събиране и транспортиране на битовите отпадъци.

Основни технически характеристики и капацитет на инфраструктурата за третиране на битови отпадъци

Понастоящем единственият начин за третиране на смесените битови отпадъци на територията на община Брусарци е депониране.

Всички населени места са включени в организирана система за сметосъбиране и транспортиране на битовите отпадъци;

- Във всички села са поставени съвременни съдове тип „Бобър“ за събиране на битови отпадъци и кофи тип „Мева“ за събиране на отпадъци;
- Нормата на натрупване на община Брусарци е със сравнително устойчиви стойности през годините и средна стойност – 158 кг./ж./год.). При сравнителната съпоставка на данните за нормата на натрупване на отпадъците в общината се забелязва, че тя е с по-ниски стойности от тази на областта и по-ниска от средната за страната;

Отпадъците на община Брусарци се депонират на депо в Монтана. За постъпващите за депониране отпадъци се отчита - вид, количество и произход, т.е. извършва се входящ контрол и се изготвят протоколи за количествата отпадъци постъпили на депото. Водят се отчетни книги за постъпилото количество и вид отпадък на депото, същите са прошнуровани и подпечатани от РИОСВ – Монтана.

Регионална система за управление на отпадъците регион Монтана

„Регионално депо за отпадъци – Монтана“ ЕООД е еднолично дружество, 100% собственост на община Монтана, което извършва дейности по третиране на отпадъци – предварително сепариране и депониране.

Регионално депо за отпадъци – Монтана е изградено със средства от предприєдинителния финансов инструмент ИСПА и е пуснато в експлоатация през м. януари 2006 г. Отчитайки принципите на Европейското и Национално законодателство община Монтана със средства на Държавния бюджет на Р България построява и Завод за сепариране, като в експлоатация е пусната инсталацията за предварително сепариране на твърди битови отпадъци и отделяне на рециклируеми компоненти, която започна работа

Програма за управление на отпадъците в Община Брусарци – 2021 -2028

на 05.06.2012 г. Общата площ на регионалната система за управление на отпадъците е 189 dka, капацитета на сепариращата инсталация е 20 t/h, а капацитета на клетките за депониране е 911 400 t. Регионалната система обслужва 12 общини с население около 170 000. Всички сгради, машини и съоръжения община Монтана е предоставила на „Регионално депо за отпадъци – Монтана“ ЕООД. Дейностите по третиране на отпадъците и контрол по всички компоненти на околната среда се извършват съгласно Комплексно разрешително, издадено от Министерство на околната среда и водите.

Съгласно комплексното разрешително по чл. 117 от ЗООС, издадено от МОСВ / КР № 162-Н1/2010 година/ оператор на депото е община Монтана.

С Договор община Монтана е възложила на „Регионално депо за отпадъци – Монтана“ ЕООД да изпълнява своята дейност съгласно КР.

Първият приоритет на йерархията на отпадъците, както е записано в Националния план за управление на отпадъците, а също и в Рамковата директива за отпадъците на ЕС е:

- Предотвратяване на образуването на отпадъците

Предотвратяването на отпадъци е приоритет на всяко общество. То започва с минимизиране и ефективно използване на ресурсите от производителите и потребителите. Тази цел трябва да се постигне чрез комбинация от регулаторни мерки и мерки за повишаване на информираността. Общините и региона за управление на отпадъците трябва ефективно да прилагат съществуващите регулаторни мерки за минимизиране на отпадъците. С цел увеличаване на резултатите от оползотворяване при източника и рециклиране, общините ще трябва да изпълняват и редовно да провеждат мерки за повишаване на информираността, насочени към жителите, търговския сектор, а също и индустриите. Ето защо е необходимо в годишните бюджети за управление на отпадъците да се отделят достатъчно средства за изпълнение на дейности за повишаване на информираността и за последващия мониторинг на ефективността им.

- Подготовка за повторно използване

Повторната употреба на материали от отпадъци може да бъде насърчавана на местно ниво чрез създаване или подкрепа на съществуващ пазар на търсене за материали, годни

за повторна употреба. Необходимата база за повторно използване, вече е установена в етапа на проектиране и производство на продукти с повторно използване (стандартизация на бутилки, кутии, палети, контейнери т.н.).

- Рециклиране

Качеството на материалите за рециклиране зависи от степента на замърсяване по време на доставянето им в съоръжението за рециклиране. Най-високата степен на чистота се получава за материали, събрани при източника, например преди да се смесват с отпадъци от всякакъв вид, които биха ги замърсили. В този контекст е без значение дали материалите за рециклиране ще се използват за производството на нови метали, стъкло, пластмаса, хартия, картон и др., нито дали са биологични отпадъци, предназначени за производство на компост с рециклируемо качество.

Етапите на съхраняване и събиране от системата за управление на отпадъците се приемат от решаващо значение за успеха на мерките за рециклиране. Населението, търговския и производствен сектори трябва да участват активно в дейностите по разделяне при източника и системата за управление на отпадъците трябва да осигуряват адекватни съоръжения за разделно съхранение и събиране. Пълноценното участие на населението, обаче, изисква високо ниво на информираност.

Едновременно с това, общините, заедно с организациите по оползотворяване на материали за рециклиране, трябва да гарантират наличието на ефективна и цялостна система за разделно събиране и съхранение на отпадъци от опаковки и други материали за рециклиране. В тази насока е необходимо, общините заедно с организациите по оползотворяване на материали за рециклиране да осигурят и на държавните институции достатъчно разделяне при източника и събиране на материали и хартия от отпадъци от опаковки. Предвижда се основно организациите по оползотворяване да осигуряват средства за разделяне при източника за населени места (> 5000 жители). За по-малките населени места за осигуряване на съоръжения за съхранение и осигуряване на събирането на материали за оползотворяване е отговорна общината. Общините могат да доставят оползотворените материали, събрани от малките населени места, например до ЦР за временно съхранение в по-голям контейнер до транспортирането им до съоръжение за

Програма за управление на отпадъците в Община Брусарци – 2021 -2028

фино сортиране. Съоръженията за фино сортиране ще продължат да бъдат експлоатирани от компаниите по оползотворяване. Първоначално размерът на материали за рециклиране, събрани в рамките на малките селища ще бъде твърде малък, за да се оправдае пълноразмерно съоръжение за сортиране. Очаква се да се постигне най-икономически резултат, ако финото сортиране се извършва на вече съществуващите съоръжения, принадлежащи на компаниите по оползотворяване.

Оценено е, че за 7 годишен период, разширяването на общинските системи за разделяне при източника, в комбинация с повтарянето на кампаниите за информиране на обществеността и бизнеса, ще са в състояние да увеличат количеството оползотворени материали от отпадъци от първоначално около 5 до 8% от всички ТБО.

Общините следва активно да насърчават домашното компостиране, което вече е познато в селските райони. Домашното компостиране се счита за приложимо, също така и за жилищните райони с еднофамилни къщи с градини, както и в предградията на големите градове. Домашното компостиране трябва да се съсредоточи основно върху градински отпадъци и отпадъци от зеленчуци от домакинствата.

За да се намали депонирането на биоразградими материали, отпадъците от зеленчуковите пазари трябва да се доставят директно в съоръжението за компостиране на зелени отпадъци.

1.3.2. Инфраструктура за отпадъци от строителство и разрушаване

На територията на община Брусарци няма изградено депо за строителни отпадъци. Съгласно действащата наредба за управление на отпадъците на община Брусарци, изпълнителят или Възложителят на строежа е отговорен за третирането на строителни отпадъци. Като мярка за мониторинг на този вид отпадъци е необходимо да се води отчетност за количествата на отпадъка, съгласно разпоредбите на Наредбата за третиране на строителни отпадъци.

1.3.3. Инсталации и съоръжения за третиране на утайките от ГПСОВ

Програма за управление на отпадъците в Община Брусарци – 2021 -2028

На територията на община Брусарци няма изградена ГПСОВ. Отпадъците от утайки от ГПСОВ не са предмет на настоящата ПУО.

1.4. Анализ на институционалния капацитет в сферата на управлението на отпадъците, с акцент върху контролните функции;

Анализът на институционалния капацитет има за цел да установи евентуални недостатъци и несъответствия в капацитета на общината в сферата на управлението на отпадъците.

Отговорните лица по управлението на дейностите с отпадъците са: Общински съвет, кмет на общината, заместник кмет, кметове на населени места, както и специалистите от дирекция ”ОТСИПХД” .

Контролните функции по дейностите за управление на отпадъците в рамките на общината имат кмета на общината, заместник кмет, специалистите от общинската дирекция „ОТСИПХД” , а конкретно по населени места кметове на населените места.

1.4.1.Функции за управление на отпадъците

С въвеждането на нови изисквания в европейското, съответно и националното законодателство, непрекъснато се увеличава необходимостта от наличие на определено звено в общинската административна структура, което да има както основна функция - да подпомага по същество определените със съответните специализирани нормативни актове по управление на отпадъците, така и спомагателна функция, изразяваща се в съдействие, координация, техническа помощ и др. Основни и спомагателни функции имат следните направления:

- Общинска политика за отпадъците - изготвяне на планови и нормативни документи в областта на управлението на отпадъците;
- Дейности, свързани с образуване, събиране, включително разделното, съхраняване, транспортиране, третиране на отпадъци;
- Финансово обезпечаване - разработване на годишни план-сметки, определяне на годишните такси за свързаните с отпадъци услуги и други;

Програма за управление на отпадъците в Община Брусарци – 2021 -2028

- Дейности по наблюдение и контрол - извършване на контрол и инспекции, в това число превантивен, текущ и последващ контрол, и координация с други органи, налагане на санкции;
- Дейности за информиране и привличане на обществеността - обществени консултации и привличане на обществеността, информационно-разяснителни дейности и кампании.

С оглед на действащата административна структура на Община Брусарци, **изпълнението на ПУО** ще се осъществява от служители от **дирекция „ОТСИПХД”**, на която са възложени следните функции, свързани с екологията и опазването на околната среда:

- планира и контролира разходването на средствата за "Управление, контрол и регулиране на дейностите по опазване на околната среда";
- планира необходимите средства за извършване на дейностите по поддържане на чистотата на територията на община Брусарци и контролира разходването им;
- организира и провежда процедурите по ОВОС, ЕО и разрешителни за водоползване на общински планове, програми и инвестиционни предложения;
- организира поддържането на актуални електронни бази данни за компонентите на околната среда - атмосферен въздух, отпадъци, води, защитени територии, домашни кучета;
- информира гражданите за състоянието на околната среда чрез информационни екологични кампании; поддържане на Интернет страницата на общината в частта за околна среда; осъществява цялостната дейност по управление на отпадъците на територията на общината /предварително третиране, сметосъбиране, сметоизвозване, и депониране на ТБО; системи за разделно събиране на отпадъци от: опаковки, електрическо и електронно оборудване, ИУМПС , батерии и акумулатори, строителни отпадъци и др./
- контролира спазването на нормативните актове в сферата на опазването на околната среда, управлението на отпадъците, управление качеството на въздуха,

Програма за управление на отпадъците в Община Брусарци – 2021 -2028

- извършва проверки и подготвя отговори по сигнали и жалби, свързани с околната среда;
- извършва дейности, свързани с реализиране на административно-наказателна отговорност при установени нарушения на законодателството за околната среда.

1.4.2. Състояние на човешките ресурси с възложени функции за отпадъци

В момента един служител от дирекция „ОТСИПХД” се занимава с контролни дейности по управление на отпадъците. Анализът на количествените характеристики на човешките ресурси показва, че броят на служителите, пряко отговорни за опазването на околната среда и управлението на отпадъци в частност, е недостатъчен спрямо разширяващите се ангажименти на общините в сферата на управлението на отпадъците.

Препоръчва се увеличаването на щатната бройка (поне с още 1 бр.) на служителите в дирекцията и отделянето на самостоятелна длъжност за управление на отпадъците, която да обхваща изпълнението на дейности, свързани с политиката на общината. Допълнителен мотив към препоръката е широкият спектър на направленията, за които отговаря инспекцията.

За повишаване на професионалната квалификация и качествените характеристики на служителите, ангажирани с управлението на отпадъците, се препоръчва включването на дейност за повишаване на професионалната квалификация чрез проект, например по ОПДУ, и осигуряване на посещения на семинари и курсове за обучение и квалификация, в следните направления:

- компетентност при разработване на нормативни актове, указания, планове и програми по управление на отпадъците на местно ниво;
- упражняване на ефективен контрол и извършване на проверки за спазване на изискванията по управление на отпадъците;
- въвеждане на разделно събиране на отпадъците;

Програма за управление на отпадъците в Община Брусарци – 2021 -2028

- регионално управление на отпадъците;
- събиране, обработка, анализиране и докладване на данни;
- подготовка, разработване, оценка и управление на проекти за изграждане на инфраструктура за събиране, съхраняване и третиране (оползотворяване/обезвреждане на отпадъци, в това число и операциите по временно оползотворяване или обезвреждане на отпадъци);
- процедурите и условията за кандидатстване по различни Оперативни програми;
- провеждане на процедури и сключване на договори за възлагане на дейностите по управление на отпадъците;
- прилагане на схеми за публично-частни партньорства.

Материално-техническата и информационна обезпеченост на персонала, пряко ангажиран с изпълнение на функциите, е достатъчна и не е необходимо да се предвиждат мерки в тази насока.

1.5. Анализ и информация за замърсени в миналото площадки за обезвреждане на отпадъците и осъществени мерки за тяхното възстановяване;

На територията на община Брусарци няма съществуващо депо за битови отпадъци.

Смесените битови отпадъци се депонират на депото в Монтана.

Често срещан проблем е образуването на локални замърсявания на местата на старите селски сметища. Кметовете и кметските наместници са с възложени функции по наблюдение и контрол за предотвратяване възникването на такива замърсявания.

1.6. Анализ на организационните схеми за управление на отпадъците, планиране, финансиране и определяне на цени и такси за услугите;

1.6.1. Анализ на схемите за управление на отпадъците

С наредбата за определянето и администрирането на местните такси и цени на услуги на територията на община Брусарци се уреждат отношенията, свързани с определянето и администрирането на местни такси и цени на предлаганите от общината

Програма за управление на отпадъците в Община Брусарци – 2021 -2028

услуги, реда и срока на тяхното събиране, в това число местните такси и цени на услуги, касаещи управлението на отпадъците. Таксата се заплаща за услугите по събирането, извозването и обезвреждането в депа или други съоръжения на битовите отпадъци, както и за поддържането на чистотата на териториите за обществено ползване в населените места. Размерът на таксата се определя за всяка услуга поотделно – сметосъбиране и сметоизвозване; обезвреждане на битовите отпадъци в депа или други съоръжения; чистота на териториите за обществено ползване.

За имоти, намиращи се извън районите, в които Общината е организираща събиране и извозване на битови отпадъци, се събира такса за ползване на депо за битови отпадъци и за поддържането на чистотата на териториите за обществено ползване.

Таксата се определя в годишен размер за всяко населено място, с решение на общинския съвет въз основа на одобрена план-сметка за всяка дейност, включваща необходимите разходи за:

1. осигуряване на съдове за съхраняване на битовите отпадъци - контейнери, кофи и други;
2. събиране на битовите отпадъци и транспортирането им до депата или други инсталации и съоръжения за третирането им;
3. проучване, проектиране, изграждане, поддържане, експлоатация, закриване и мониторинг на депата за битови отпадъци или други инсталации или съоръжения за обезвреждане, рециклиране и оползотворяване на битови отпадъци, включително отчисленията по чл. 60 и 64 от Закона за управление на отпадъците;
4. почистване на уличните платна, площадите, алеите, парковете и другите територии от населените места, предназначени за обществено ползване.

Размерът на таксата се определя в левове според количеството на битовите отпадъци. Когато не може да се установи количеството на битовите отпадъци, размерът на таксата се определя в промил върху площта на имота за всяко населено място

Таксата се заплаща от собственика на имота, а при учредено вещно право на ползване или концесия – от ползвателя, съответно концесионера според одобрените от общинския съвет разходи за съответната година за всяка от дейностите. При концесия за добив данъчно задължено лице е собственикът, с изключение на случаите, при които в

Програма за управление на отпадъците в Община Брусарци – 2021 -2028

полза на концесионера е учредено вещно право на ползване върху поземления имот или съответната част от него.

Такса битови отпадъци се плаща на две равни вноски в следните срокове: до 30 юни и до 31 октомври на годината, за която е дължима. На предплатилите до 30 април за цялата година се прави отстъпка 5 на сто.

От заплащане на такса битови отпадъци изцяло са освободени :

1. общините, за имотите – публична общинска собственост;
2. държавата, за имотите – публична държавна собственост;
3. читалищата;
4. молитвените домове, храмове и манастири, в които се извършва богослужебна дейност от законно регистрираните вероизповедания в страната;
5. паркове, спортни игрища, и други подобни имоти за обществени нужди;
6. музеи, галерии, библиотеки

Собственикът на новопридобит имот дължи такса от началото на месеца, следващ месеца на придобиване на имота. Когато ползването е започнало преди окончателното завършване на сградата, таксата се дължи от началото на месеца, следващ месеца, през който ползването е започнало. За сгради, подлежащи на събаряне, таксата се дължи включително за месеца, през който е преустановено ползването ѝ. Таксата не се събира, когато Общината не предоставя услугата и не извършва разходи. Собствениците или ползвателите на имоти, които няма да се ползват през цялата година подават декларация за освобождаване от такса за сметосъбиране и сметоизвозване в Общинска администрация – Отдел “Местни данъци и такси” до 31 ДЕКЕМВРИ на предходната година по образец. Не се освобождават от такса за обезвреждане на битовите отпадъци в депа или други съоръжения и от такса за поддържането чистотата на териториите за обществено ползване.

1.6.2. Икономически инструменти и стимули в сектора на управлението на отпадъците

Програма за управление на отпадъците в Община Брусарци – 2021 -2028

Таксата за битови отпадъци се определя в годишен размер за всяко населено място с решение на общинския съвет въз основа на одобрена план сметка, включваща необходимите разходи за: осигуряване на съдове за съхраняване на битовите отпадъци - контейнери, кофи и други за обществени места, обществени заведения, паркове и градини; събиране на битовите отпадъци и транспортирането им до депата или други инсталации и съоръжения за обезвреждането им; проучване, проектиране, изграждане, поддържане, експлоатация, закриване и мониторинг на депата за битови отпадъци или други инсталации или съоръжения за обезвреждане, рециклиране, оползотворяване на битови отпадъци, включително отчисленията по чл. 60 и чл. 64 от Закона за управление на отпадъците; почистване на уличните платна, площадите, алеите, парковете и другите територии от населените места, предназначени за обществено ползване. Общинският съвет взема решение за размера на таксата за организирано сметосъбиране, сметоизвозване, депониране и поддържане на чистота.

Размерът на промила за такса битови отпадъци за 2020 г. за физически лица и предприятия, юридически лица се определя по населени места.

Анализ на приходите е показан на следната таблица:

Приходи от такса битови отпадъци по групи потребители

Приходи от такса битови отпадъци	2013 лева	2014 лева	2015 лева	2016 лева
Общо	34 447,55	34941	56957,1	53858,93
домакинства	31484,20	30471,77	46784,96	44571,29
юридически лица	2 963,35	4469,23	10172,14	9287,64

Данни общинска администрация Брусарци.

Програма за управление на отпадъците в Община Брусарци – 2021 -2028

През периода 2013- 2016 година приходите от такса битови отпадъци е със сравнително постоянна стойност – най-ниска е събираемостта през 2013, а най-висока през 2015.

Разходи за управление на отпадъците:

Общо разходи за управление на отпадъците	2013 лева	2014 лева	2015 лева	2016 лева
Общо разходи за управление на отпадъците	59248,85	63835,42	76793,35	74182,75
Закупуване на съдове за битови отпадъци (вкл. за ремонт на съдовете)	-	12676 (закупуване на кофи и контейнери)	19162 (закупуване на кофи)	3456 ремонт
Сметосъбиране и сметоизвозване на битови отпадъци	21230,04	21360,42	22471,38	23953,90
Проучване, проектиране, изграждане, поддържане, експлоатация, закриване и мониторинг на депа за битови отпадъци	-	-	-	-
Саниране, закриване и рекултивация на незаконни сметища	-	-	-	-
Обезпечения по чл. 60 от ЗУО, покриващи бъдещи разходи за закриване и следексплоатационни	3883	3809	3114	4059

Програма за управление на отпадъците в Община Брусарци – 2021 -2028

грижи на площадката на депото				
Отчисления по чл. 64 от ЗУО за депониране на битови отпадъци на регионалното депо за битови отпадъци	10252	14861	17264	25947
Зимно и лятно почистване на уличните платна, площадите, алеите, парковете и другите територии от населените места, предназначени за обществено ползване	23933,81	11129,60	14781,97	14766,85

Източник: Община Брусарци

От данните от таблицата могат да бъдат направени следните изводи относно разходите за управление на отпадъци:

- Общият размер на извършените разходи за управление на отпадъците се увеличават.
- По отношение на разходите за сметосъбиране и сметоизвозване стойността им е сравнително константна величина за всички години.

Общият извод, който може да се направи е, че разходите за управление на отпадъците са много по-високи от приходите, които постъпват в общината от събраната такса битови отпадъци.

1.7. Анализ на информирането на обществеността по въпросите за управление на отпадъците;

Програма за управление на отпадъците в Община Брусарци – 2021 -2028

Информирането на обществеността и бизнеса за необходимостта и ползите от намаляване на количеството генерирани отпадъци и оползотворяване на отпадъците има ключово значение за успеха и добрите резултати на системите за управление на отпадъците съобразно йерархията за тяхното управление.

Анализът цели да установи дали Общината прилага стратегически и интегриран подход за работа с обществеността и бизнеса по въпросите, свързани с образуване и управление на отпадъците.

1.7.1. Наличие на стратегически подход в информационно-разяснителната политика на общината във връзка с дейностите по управление на отпадъците.

За информиране на обществеността по въпросите, свързани с управлението на отпадъците, община Брусарци използва електронната страница на общината, чрез поставянето на съобщения и обяви. При необходимост се провеждат и обществени обсъждания и анкети. Чрез тези средства стават обществено достояние резултатите от предприетите мерки във връзка с управлението на отпадъците, осъществените проекти по опазване на околната среда, възникналите екологични проблеми и действията за тяхното решаване.

От направените проучвания се установи, че Общината ежегодно прилага различни мерки във връзка с провеждането на разяснителни кампании сред населението относно дейностите по управление на отпадъците. В **ПИРО на община Брусарци 2014-2020** също да дефинирани мерки и цели за подобряване на административния капацитет и подобряване управлението на околната среда.

1.7.2. Разяснителни и образователни дейности и привличане на обществеността.

През 2015 и 2019 г. гражданите са се включили в организираното почистване на населените места в общината по повод кампаниите на ВТВ „Да изчистим България за един ден”.

Регулярно се провеждат информационни кампании на национално и общинско ниво относно дейностите по управление на отпадъците.

1.7.3. Начини за предоставяне на информация относно общинските услуги в областта на управление на отпадъците

На трето място се анализира дали Общината предоставя на населението достатъчно информация за услугите за отпадъци, които предоставя, и за съответните задължения на гражданите и фирмите. За целта се проверява публикувана ли е, къде и как информация, свързана с управление на отпадъците, например за: стратегии, програми, общинската наредба за управление на дейностите по отпадъците и други местни документи, свързани с управлението на отпадъците.

Основното предоставяне на информация в община Брусарци е чрез дирекция „ОТСИПХД“, „Общински съвет“ и „Документи“ на интернет страницата на общината, именно – информация за взетите решения на Общински съвет във връзка с политиката по управление на отпадъци, както и образователни кампании за разделно събиране и рециклиране на отпадъци. Необходимо е регулярно да се публикува по-подробна информация относно: организираната система за събирането на отпадъците; системата за организирано сметосъбиране с графици и места на разположение на контейнерите, както и лицата, извършващи тези дейности; проекти за управление на отпадъците; взети решения на РСУО.

Информацията за управление на отпадъците в общината се разпространява и чрез публикуване на съобщения на информационното табло в центъра за административно обслужване, както и при необходимост в местните медии.

1.7.4. Анализ на анкетно проучване сред заинтересованите страни

За въвличане на заинтересованите страни в процеса на определяне и разработване на ПУО 2021-2028 бе проведено анкетно проучване сред следните целеви групи: представители на Общинска администрация - Брусарци, представители на Общински съвет - Брусарци, бизнес организации, граждани, неправителствени организации и други заинтересовани страни. В резултат на анкетното проучване бяха отчетени основни проблеми в състоянието на общината. Поставени са цели за развитие и мерки, които

Програма за управление на отпадъците в Община Брусарци – 2021 -2028

отчитат проблемите на общината и на основата на силните характеристики и възможностите ограничават слабите страни. Проучването бе осъществено през юни 2021г. и бе разпространено сред наличните контакти на заинтересованите страни, както и на гишето за работа с граждани в деловодството.

Резултатите от анкетното проучване са представени по-долу:

1. Запознати ли сте с необходимостта и ползите от намаляване на количеството на изхвърляните отпадъци и повторното им оползотворяване?

Отговорите на този въпрос показват, че голяма част от анкетираните не са запознати с необходимостта и ползите от намаляване количеството на изхвърляните битови отпадъци и повторното им оползотворяване (52%), но сравнено с периода на предишната програма за ПУО техния дял е намалял с 15%. Чрез предвидените кампании за увеличаване на информираността се предполага, че процентът на незапознатите с ползите от повторно оползотворяване на отпадъците значително ще намалее.

2. Според вас кой е отговорен за опазване на чистотата на територията на общината?

62% от анкетираните осъзнават, че отговорността за грижата и опазване на чистотата е на гражданите и на общинската администрация. Голям процент от анкетираните осъзнават, че като жители на община Брусарци носят отговорност за опазване на чистотата.

3. Знаете ли къде отиват и какво става с вашите отпадъци след като ги изхвърлите в съдовете за отпадъци, поставени от общината?

Делът на запознатите с процесът на управление на отпадъците, сравнено с периода на действие на предходната ПУО е нарастнал с 18%, което показва, че информираността сред жителите на община Брусарци е сравнително висока.

Програма за управление на отпадъците в Община Брусарци – 2021 -2028

- 4. Знаете ли къде отиват и какво става с вашите отпадъци, ако ги изхвърлите извън съдовете за отпадъци, поставени от общината?**

Запазена е тенденцията от предходната ПУО – близо до 40% от гражданите са запознати какво се случва с техните отпадъци ако ги изхвърлят извън съдовете за отпадъци, като останалите посочват, че нмат информация по въпроса.

- 5. Доволни ли сте от услугата „Сметосъбиране и сметоизвозване“, която ползвате?**

Увеличен е дялът на гражданите, които са напълно доволни от услугата „Сметосъбиране и сметоизвозване“, която ползват – 65%, 33% от анкетираните са доволни в известна степен и само 2% са гражданите и заинтересованите страни, които изобщо не са доволни от предоставяната услуга

- 6. Доволни ли сте от услугата по почистване на уличните платна, площадите, алеите, парковете и другите територии от населените места, предназначени за обществено ползване в общината?**

По отношение на услугата по почистване на уличните платна, площадите, алеите, парковете и другите територии от населените места, предназначени за обществено ползване в общината, резултатите са сходни с проведената анкета за предходния период - 58% от гражданите посочват, че са отчасти доволни. 30% от участвалите в проучването граждани на общината са напълно доволни от услугата. 12 % са анкетираните, които изобщо не са доволни от услугата.

- 7. Събирате ли разделно отпадъците си?**

20 % от анкетираните граждани посочват, че събират разделно своите отпадъци, докато 50% от анкетираните посочват, че не събират разделно своите отпадъци.

Програма за управление на отпадъците в Община Брусарци – 2021 -2028

20% от гражданите в известна степен събират своите отпадъци разделно, а 10% не събират отпадъците си разделно, но имат намерение да започнат.

8. Ако не събирате разделно отпадъците си, моля посочете причината?

50 % от анкетираните граждани посочват, че няма достъпни съдове за разделно събиране, 30% не знаят къде има съдове за разделно събиране, 20% от анкетираните изпитват затруднения за прилагането на разделно събиране в домакинствата.

9. Знаете ли кой определя размера на таксата за битови отпадъци?

Запазва се сравнително висок дялът на гражданите, кито са запознати с това, че таксата битов отпадък се определя от Общински съвет град Брусарци, само 15% от анкетираните са на мнение, че таксата се определя от кмета на общината или 10% от служители на общината.

10. Поносим ли е размерът на плащаната от Вас такса за битови отпадъци?

Малко под половината от гражданите считат, че таксата битов отпадък е поносима, 40% считат, че размерът на таксата е твърде висок и 12 % не могат да преценят.

11. Склонни ли сте да плащате по-висока такса за битови отпадъци, за да се подобри услугата?

Увеличава се процента на анкетираните граждани, които не са склонни да плащат по-висока такса битов отпадък – 60%, с цел повишаване на услугата и само 9 % считат, че увеличената такса битов отпадък ще подобри услугата, 31 % не могат да преценят.

12. Плащате ли в срок дължимата такса за битови отпадъци?

Сравнително голям е делът на гражданите, които заплащат таксата битов отпадък в срок – 55%, 10 % спазват сроковете за заплащане на такса битов отпадък понякога и 35% не спазват сроковете за заплащане.

13. Смятате ли, че трябва да се санкционират много строго лицата, които изхвърлят отпадъци на нерегламентирани места или извършват други нарушения, свързани с опазване на околната среда?

Запазва се делът на участвалите в проучването граждани, които смятат, че трябва да се санкционират много строго лицата, които изхвърлят отпадъци на нерегламентирани места или извършват други нарушения, свързани с опазването на околната среда – около 70%.

14. Информирали ли сте общината или други органи за констатирани от вас нарушения, свързани с изхвърляне на отпадъци на нерегламентирани места, запалване/чупене на съдове за битови отпадъци и/или други нарушения, свързани с опазване на околната среда?

15% от анкетираните посочват, че са информирали общината или други органи за констатирани от тях нарушения, свързани с изхвърляне на отпадъци на нерегламентирани места, запалване (чупене) на съдове за битови отпадъци и/или други нарушения, свързани с опазването на околната среда. 85% от участвалите в проучването посочват, че не са информирали общината или други органи за констатирани от тях нарушения.

15. Бихте ли свидетелствали при съставяне на акт за констатирано нарушение на лице, което е извършило нарушение, свързано с отпадъци и/или опазване на околната среда и вие сте видели това?

30% от анкетираните граждани биха свидетелствали при съставяне на акт за констатирано нарушение на лице, което е извършило нарушение, свързано с отпадъци и/или опазване на околната среда, в случай че са видели такова. На противоположно мнение са 48% от анкетираните. 20% от гражданите не могат да преценят, само 2 % смятат, че ще свидетелстват в зависимост от това кое е лицето извършило нарушението.

В обобщение, темата по управление на отпадъците е от съществено значение за местното население и то е заинтересовано по нейните въпроси. Направените препоръки са включени в разработването на настоящата програма и плана за действие

1.8. Анализ на информационното обезпечаване за отпадъците и дейностите с отпадъци;

Основните документи, регламентиращи събирането и предоставянето на информация за отпадъците, са ЗУО, подзаконовата нормативна уредба и ***Наредба за управление на отпадъците на територията на община Брусарци***

Много на брой различни институции събират информация, касаеща управлението на отпадъците, като все още няма изградена интегрирана информационна система. Местната нормативна уредба по управление на отпадъците осигурява необходимите условия за прилагане на националното законодателство. В тази връзка се предвиждат задължения за различните лица, които имат отговорности в процеса на управление на отпадъците - собствениците или наемателите на търговски обекти (магазини) и заведения за обществено хранене, домсъветите и собствениците (или наематели) на еднофамилни жилища.

За обезпечаване на прилагането на новоприетото законодателство е необходимо да се идентифицират лицата, които имат задължения и отговорности, като специално внимание следва да се обърне на по-големите генератори на отпадъци - търговски обекти,

Програма за управление на отпадъците в Община Брусарци – 2021 -2028

административни сгради, предприятия, които ползват системата за събиране и обезвреждане на битовите отпадъци, строителни дружества и на местата, които се използват или са били използвани за нерегламентирано изхвърляне на отпадъци. Ефективното прилагане на законодателството на местно ниво е невъзможно без осигуряване на достатъчен, квалифициран и мотивиран персонал в общинската администрация, подходящи технически ресурси (оборудване и т.н.) и въвеждане на информационни системи за събиране и обработка на данни. Този въпрос е разгледан в раздела за повишаване на административния капацитет.

Планирането, регулирането и налагането на законодателството по управление на отпадъците зависи от наличните човешки ресурси в общината. За да се подпомогне изпълнението на законодателството, компетентните органи на национално, регионално и общинско ниво се нуждаят от достатъчен и квалифициран персонал.

Планирането и установяването на финансово обезпечени и поносими за населението системи за събиране (включително разделно) и транспортиране на отпадъците, експлоатацията на съоръжения и инсталации, е предизвикателство за голяма част от по-малките общини. Това налага насърчаване съвместната работа с общините, включени в Регионалното сдружение, с цел изпълнение на техните отговорности и подпомагане усъвършенстването на системите за управление на отпадъците чрез регионалните инициативи и осигуряване на достъп до необходимото ноу-хау и техническа инфраструктура за обезвреждане на приемлива за населението цена.

Основната информация за отпадъците в общината се осигурява от служителите на общинската администрация, на които са възложени функции по управлението на отпадъците и на фирмата, с която е сключен договор за извършване на услуги по управление и третиране на опасни отпадъци. Общината е възложила на изпълнител дейностите по организация и транспортиране на битовите отпадъци.

Основния проблем е събирането на информация от лицата, които извършват дейности по управление на отпадъци на територията на общината самостоятелно. Това в голяма степен са площадките за предаване на отпадъци, т.н. „вторични суровини”, лицата, които самостоятелно са сключи договори с фирми и/или организации и предават

Програма за управление на отпадъците в Община Брусарци – 2021 -2028

отпадъците си директно на тях. Тези отпадъци влияят върху цялостната информация за отпадъците в общината, тъй като при липса на информация за тях не може да се определи точното количество. Определенията в законодателството относно образуваните отпадъци са ясно дефинирани и включват всички отпадъци, образувани на територията на общината, независимо от източника им и лицата, които ги събират. В този случай при изчисляване на целите, същите няма да бъдат точни и коректни.

2. Прогнози

2.1. Прогноза за населението, нормата на натрупване и прогноза за определяне количествата на образуваните битови отпадъци

В страната както и в областта се наблюдава тенденция към намаляване броят на населението, което е присъщо и за община Брусарци.

- Нормата на натрупване - представлява средното годишно количество образувани битови отпадъци, които се падат на един жител.
- „Битови отпадъци“ са „отпадъци от домакинствата и “подобни на отпадъците от домакинствата“.
- „Подобни отпадъци“ са отпадъците, които по своя характер и състав са сравними с отпадъците от домакинствата, с изключение на производствени отпадъци и отпадъци от селското и горското стопанство. Анализът на съществуващото положение показва, че в община Брусарци около 80% от битовите отпадъци се образуват от домакинствата.

Нормата на натрупване за периода до 2035 година е прогнозирана въз основа на информация и допускания:

- Население по населени места - използвани са статистически данни от НСИ за брой на населението;
- Количествата образувани битови отпадъци в община Брусарци, съгласно докладваните от общината и измерени количества и данни от докладите за морфологичен анализ по сезони.

Програма за управление на отпадъците в Община Брусарци – 2021 -2028

- Определена е средна норма на натрупване на жител на община Брусарци от 158 кг/жител/година.

ОБЩИНА Брусарци						
		2016	2020	2025	2030	2035
Населени е	жит.	4531	4261	3888	3538	3213
НН	кг/ж/г	158	158	158	158	158
Общо отпадъци	т/год	717,5	673	614	566	507

Източник: Морфологичен анализ

Прогнозираното количество на генерираните битови отпадъци за периода до 2035 г. намалява в съответствие с прогнозата за намаление на населението и намаляващата норма на натрупване, в следствие от предприетите мерки на общината за предотвратяване на образуването на битовите отпадъци и допускането, че нормата на нарастване в общината ще е по-малка от нарастването на БВП в страната. За изготвянето на прогнозата за количествата на образувани отпадъци съгласно морфологичния им състав е използвано изследването на морфологичния състав за община Брусарци и посочената по-горе прогноза за количеството образувани отпадъци при хипотеза, че морфологичният състав остава постоянен, количествата от всеки вид отпадък се променят с промяната на нормата на натрупване и броя на населението.

Прогноза за образуваниите битови отпадъци по морфологичен състав (тона/година)

Вид Отпадък (тона)/Години	2016	2020	2025	2030	2035
Генерирани отпадъци	717,5	673	614	566	507

Програма за управление на отпадъците в Община Брусарци – 2021 -2028

(тонове)					
Хранителни	164,59	154,39	140,85	129,84	116,31
Хартия	11,34	10,63	9,70	8,94	8,01
Картон	59,55	165,02	150,55	138,78	124,32
Пластмаса	59,55	55,86	50,96	46,98	42,08
Текстил	25,83	24,23	22,10	20,38	18,25
Гума	38,60	36,21	33,03	30,45	27,28
Кожа	21,53	20,19	18,42	16,98	15,21
Градински	10,62	9,96	9,09	8,38	7,50
Дървесни	5,38	5,05	4,61	4,25	3,80
Стъкло	174,78	163,94	149,57	137,88	123,51
Метали	22,10	20,73	18,91	17,43	15,62
Инертни	44,20	41,46	37,82	34,87	31,23
Опасни	9,90	9,29	8,47	7,81	7,00
Други	71,61	67,17	61,28	56,49	50,60

Източник:Морфологичен анализ

От таблицата за морфологичния състав на отпадъците е видно, че количествата на хранителните и градинските отпадъци са сравнително високи, което предполага въвеждане на домашно компостиране, като метод за намаляване на биоразградимите отпадъци.